

Boende med konsekvens – en ESO-rapport om etnisk bostadssegregation och arbetsmarknad

Lina Aldén

Mats Hammarstedt

*Rapport till
Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi
2016:1*

REGERINGSKANSLIET

Finansdepartementet

Rapportserien kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.

Beställningsadress:

Wolters Kluwers kundservice

106 47 Stockholm

Orderfax: 08-598 191 91

Ordertel: 08-598 191 90

E-post: kundservice@wolterskluwer.se

Internet: www.wolterskluwer.se/offentligapublikationer.se

Tryckt av Elanders Sverige AB

Stockholm 2015

ISBN 978-91-38-24406-7

Förord

I Sverige är omkring 16 procent av befolkningen födda i ett annat land. Ungefär hälften kommer från länder i Europa, resten från övriga världen. Arbetskraftsinvandring var tidigt den största orsaken till att människor flyttade till Sverige, men i dag dominerar flykting- och anhöriginvandring. Ju fler som söker sig till Sverige, desto större blir kraven på en väl fungerande integrationspolitik där bostad och arbete är centrala delar. Eftersom det troligtvis finns kopplingar mellan boendesegregation och utrikes föddas möjligheter på arbetsmarknaden är det viktigt att förstå boendesegregationens orsaker och följa dess utveckling.

I denna rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) studerar forskarna Lina Aldén och Mats Hammarstedt segregationen på bostads- och arbetsmarknaderna under det senaste decenniet.

Resultaten visar bland annat på en negativ koppling mellan boendesegregation och sannolikheten att ha ett arbete. Få individer bosatta i områden med många utrikesfödda har höga inkomster och, tvärtom, individer med riktigt höga inkomster har få utrikesfödda grannar. Även om boendesegregationen inte direkt ökat det senaste decenniet, är det viktigt att dessa mönster bryts. Författarna menar därför att det behövs åtgärder riktade mot både bostads- och arbetsmarknaderna. Speciellt viktiga är insatser som ökar möjligheterna till egen försörjning. Med arbete och tryggad inkomst ökar möjligheten att välja boende.

Det är min förhoppning att denna rapport ska utgöra ett värdefullt underlag och starten på en fortsatt diskussion om integration i vid bemärkelse. ESO avser att så snart som möjligt återkomma med fler rapporter i ämnet.

Arbetet med denna rapport har följts av en referensgrupp bestående av personer med god insikt i dessa frågor. Gruppen har

letts av Robert Erikson, ledamot i ESO:s styrelse. Författarna svarar själva för innehåll, slutsatser och förslag i rapporten.

Stockholm i februari 2016

Hans Lindblad
Ordförande i ESO

Innehåll

Sammanfattning	7
Summary	13
1 Inledning	19
2 Den utrikes födda befolkningen i Sverige	23
2.1 Hur har andelen utrikes födda förändrats i Sveriges tio största kommuner?	28
3 Varför uppstår etnisk boendesegregation och hur kan den mätas?	31
3.1 Varför uppstår etnisk boendesegregation?	31
3.2 Hur kan man mäta segregationen?	34
4 Data och definitioner	39
5 Etnisk boendesegregation 2000–2012	43
5.1 I vilken utsträckning exponeras utrikes födda och inrikes födda personer mot utrikes födda grannar?	43
5.2 Hur har utrikes föddas och inrikes föddas exponering mot utrikes födda grannar förändrats under perioden 2000–2012?	45
5.3 I vilken utsträckning bor utrikes födda och inrikes födda personer i olika upplåtelseformer?	56

5.4	Hur samvarierar olika egenskaper och faktorer med andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda personer?	59
6	Etnisk boendesegregation och utfall på arbetsmarknaden	65
6.1	Arbetsinkomster, sysselsättning och faktisk exponering mot utrikes födda grannar	65
6.2	Samvarierar arbetsmarknadsutfall och exponering mot utrikes födda grannar?.....	73
7	Är segregationen ett problem och vilka åtgärder kan förändra situationen?	85
8	Slutsatser	93
	Referenser.....	97
	Appendix A.....	103
	Appendix B.....	105
	Appendix C.....	111
	Appendix D.....	115
	Appendix E.....	119
	Appendix F.....	127

Sammanfattning

År 2015 var mer än 1,5 miljoner personer, eller över 16 procent av den totala befolkningen som bodde i Sverige, födda utomlands. Därutöver hade mer än 700 000 personer födda i Sverige minst en utrikes född förälder. Mer än 2,2 miljoner personer i Sverige hade således utländsk bakgrund i så mening att antingen de själva, eller minst en av deras föräldrar, är födda utomlands. Andelen personer med utländsk bakgrund i Sverige är därmed något högre än den genomsnittliga andelen utrikes födda i samtliga OECD-länder.¹

Aktuella prognoser visar dessutom att antalet personer som invandrar till Sverige förväntas öka kraftigt under de närmaste åren.² En stor del av denna ökning utgörs av människor som söker asyl i landet. Under 2015 förväntas omkring 160 000 personer ha sökt asyl i Sverige medan prognosen för 2016 uppgår till omkring 135 000 personer.³ Därmed är det årliga antalet asylsökande i dagsläget mer än fem gånger så stort som det var under perioden 2000 till 2010.

Under de närmaste åren står Sverige således inför utmaningen att ett stort antal nyanlända utrikesfödda ska hitta arbete och bostad i landet. För att kunna möta denna utmaning är det viktigt att ha kunskap om hur utrikesföddas boendesituation ser ut i Sverige idag. Därtill pekar mycket på att möjligheterna att hitta boende och arbete inte är oberoende av varandra. Det behövs därför också kunskap om i vilken uträkning utrikes föddas boendesituation hänger samman med deras situation på arbetsmarknaden.

¹ Se OECD (2013).

² Se SCB (2015).

³ Se Migrationsverket (2015).

Syftet med rapporten är att bidra med kunskap kring dessa områden. Mer specifikt, studerar vi hur den etniska boendesegregationen i Sverige ser ut och hur den har utvecklats under perioden 2000–2012. Vi studerar också i vilken utsträckning den etniska boendesegregationen kan förklaras av demografiska faktorer – såsom ålder, kön och civilstånd – och av socioekonomiska faktorer – såsom utbildning och inkomst. Slutligen studerar vi hur boendesegregation samvarierar med utrikes föddas sysselsättning och inkomster.

Boendesegregationen har inte förändrats de senaste åren

I rapporten studerar vi boendesegregation utifrån en exponeringsansats, vilken innebär att boendesegregationen mäts med *andelen utrikes födda grannar* en individ exponeras mot i sitt bostadsområde. Vi finner att utrikes födda i Sveriges tio största kommuner under perioden 2000–2012 möter en allt större andel utrikes födda grannar i sitt bostadsområde.⁴ Exponeringen mot utrikes födda har alltså ökat bland utrikes födda.

Att man möter fler utrikes födda i sitt bostadsområde innebär dock inte att boendesegregationen nödvändigtvis ökat. En ökad andel utrikes födda i en kommun innebär att antalet utrikes födda personer som en individ kan möta i sitt bostadsområde också ökar. Under den aktuella perioden har andelen utrikes födda i kommunerna och andelen utrikes födda grannar som utrikes födda möter i sitt bostadsområde ökat i ungefär samma utsträckning, varför boendesegregationen är i stort sett oförändrad. Under perioden 2000–2012 ser vi en liknande utveckling även för inrikes födda, men bland inrikes födda är andelen utrikes födda grannar avsevärt lägre än bland utrikes födda.

Den etniska boendesegregationen kan samvariera med boendesegregation utifrån demografiska och socioekonomiska faktorer såsom ålder, kön och familjesituation samt utbildnings- och inkomstnivå. Det framkommer dock i rapporten att merparten av

⁴ I rapporten studeras Sveriges tio största kommuner år 2012: Stockholm (studeras på länsnivå), Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping, Västerås, Örebro, Norrköping, Helsingborg och Jönköping.

boendesegregationen förklaras av etnicitet snarare än demografiska och socioekonomiska faktorer.

Stora skillnader mellan olika grupper

Det finns stora skillnader i den etniska boendesegregationen mellan olika grupper av utrikes födda. Personer födda i länder i Mellanöstern och Afrika exponeras i särskilt hög grad mot utrikes födda grannar medan exponeringen mot utrikes födda är betydligt lägre bland utrikes födda från Europa. Utrikes födda från Mellanöstern och Afrika tenderar också i större utsträckning än andra utrikes födda att bo nära sina landsmän. Under perioden 2000–2012 har andelen grannar som är landsmän ökat markant för just dessa grupper. Förutom en geografisk boendesegregation finns personer från Mellanöstern och Afrika i högre grad i de segment på bostadsmarknaden som inte äger sina bostäder. Vidare är det tydligt att den etniska boendesegregationen varierar mellan personer med olika invandringstidpunkt. Andelen utrikes födda grannar är särskilt hög bland utrikes födda som invandrat till Sverige sedan slutet av 1990-talet.

Frivilliga och ofrivilliga inslag i boendesegregationen

I rapporten framkommer tecken på att boendesegregationen har inslag av såväl frivillighet som ofrivillighet. Inslag av frivillighet finns genom att vissa grupper väljer att framförallt bosätta sig nära utrikes födda från den egna gruppen. Detta gäller främst personer födda i länder i Mellanöstern och Afrika för vilka graden av exponering mot den egna gruppen är särskilt hög. Det är inte orimligt att tro att utrikes födda söker geografisk närhet till personer som har samma språk, traditioner och kultur.

Det finns också tecken på att segregationen är ofrivillig och framtvingad av olika former av resursbrister. De grupper som i stor utsträckning bor nära andra utrikes födda, såsom personer födda i Afrika och Mellanöstern, är också personer som har en svag position på arbetsmarknaden. En möjlig förklaring är att de också är resurssvaga i andra avseenden än vi kan observera. Det är till exempel tänkbart att personer födda i Afrika och Mellanöstern inte

har tillgång till samma information om arbets- och bostadsmarknaden i Sverige som andra och inte heller tillgång till de nätverk som krävs för att etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden. Många av personerna i dessa grupper är dessutom flyktingar som kommit till Sverige med begränsat finansiellt kapital. De har därmed sämre förutsättningar än personer med en god ställning på arbetsmarknaden att få banklån beviljade. De är därför hänvisade till att leva nära andra resurssvaga personer. Vi finner också att de utrikes födda som invandrat under senare år oftare än andra lever nära utrikes födda grannar, vilket understryker att grupper med svag ställning på arbetsmarknaden är hänvisade till att leva i resurssvaga områden.

Boendesegregationen samvarierar med arbetsmarknadsutfall

Det är värt att understryka att vi i rapporten inte identifierar segregationens effekter på individernas arbetsmarknadsutfall utan vi studerar endast hur dessa faktorer samvarierar. Resultaten i rapporten pekar mot att sannolikheten att vara sysselsatt och inkomsten från arbete för utrikes födda personer samvarierar negativt med andelen utrikes födda grannar. Speciellt tycks boendesegregationen samvariera negativt med individens möjligheter att nå riktigt höga inkomster. I toppen av inkomstfördelningen finns ett starkt negativt samband mellan arbetsinkomster och andelen utrikes födda grannar. Detta gäller för såväl utrikes födda personer som för inrikes födda. Personer som befinner sig i toppen av inkomstfördelningen omger sig med färre utrikes födda grannar än andra personer.

Vi finner dock att det kan vara positivt för möjligheterna på arbetsmarknaden att omge sig med grannar från den egna gruppen. Det är tänkbart att sådana positiva effekter kan uppkomma genom att exempelvis nyanlända invandrare har viss hjälp av att bo nära personer från den egna gruppen. Positiva effekter kan exempelvis uppkomma genom informationsutbyte, genom att man inom gruppen erbjuder varandra anställning i företag, efterfrågar varandras varor och tjänster eller ger barn hjälp i skolarbetet.

Det är väl känt att möjligheterna att lyckas på arbetsmarknaden påverkas av vilka nätverk och kontakter man har tillgång till. Till viss del skapas sådana nätverk och kontakter i det område man bor och lever. Att bo i områden med en hög andel utrikes födda kan på grund av bristande tillgång på värdefulla kontakter därmed försämra arbetsmarknadsutfallet bland utrikes födda. En hel del talar således för att utrikes föddas möjligheter att lyckas på arbetsmarknaden försämras av att bo i områden med en hög andel utrikes födda grannar, då utrikes födda i allmänhet har tillgång till sämre nätverk och kontakter än inrikes födda svenskar. Detta förstärker boendesegregationen och det blir därmed också svårare för utrikes födda att få tillgång till bättre sociala nätverk. Våra resultat pekar därför mot att den etniska segregationen på bostadsmarknaden och utrikes föddas position på arbetsmarknaden förstärker varandra.

Åtgärder krävs både på bostads- och arbetsmarknaden

I rapporten diskuterar vi lämpliga åtgärder för att förändra situationen. Vi konstaterar att de försök som gjorts med att bl.a. styra nyanländas boende och områdesbaserade insatser inte lyckats bryta boendesegregationen och de har dessutom haft en negativ påverkan på utrikes föddas möjligheter till sysselsättning och försörjning. Vi menar dock att social blandningspolitik, i så mening att bostäder med olika upplåtelseformer byggs inom samma geografiska område, skulle kunna ha vissa förutsättningar att minska segregationen. Att genomföra social blandningspolitik i praktiken är dock inte helt oproblematiskt. Det finns ett antal frågor som först måste besvaras. Vilka geografiska områden ska blandas och vilka upplåtelseformer ska ingå i blandningen? Vilka fysiska begränsningar i form av byggnadsmark och infrastruktur finns? Vi vill understryka att hinder på bostadsmarknaden, såsom höga månadshyror i attraktiva områden och diskriminering från hyresvärdar, minskar utrikes föddas möjligheter att få tillgång till attraktiva bostäder. Åtgärder för att bryta diskrimineringen på bostadsmarknaden är därför önskvärda.

För att minska den etniska boendesegregationen krävs troligtvis även åtgärder riktade mot arbetsmarknaden. Eftersom det framstår

som att den etniska segregationen på bostadsmarknaden och utrikes föddas position på arbetsmarknaden är två processer som samvarierar och, i viss mån, förstärker varandra kommer situationen med en etniskt segregerad bostadsmarknad sannolikt inte att kunna förändras förrän utrikes föddas position på arbetsmarknaden förbättrats. Ett snabbare inträde på arbetsmarknaden för nyanlända blir här centralt. Betydelsen av att nyanländas arbetsmarknadsläge måste förbättras för att boendesegregationen ska brytas understryks ytterligare av Statistiska Centralbyråns och Migrationsverkets prognoser. Av dessa framgår att en kraftig ökning av invandringen till Sverige kan förväntas under de närmaste åren. En stor del av dessa invandrare kommer att vara flyktingar och anhöriginvandrare. En central uppgift för integrationspolitiken blir att skapa arbeten och bostäder. Man kan ifrågasätta rimligheten i att enbart traditionella introduktions- och utbildningsprogram för flyktinginvandrare samt traditionell arbetsmarknadspolitik ska klara av att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för så stora grupper av flykting- och anhöriginvandrare. Strukturella förändringar i syfte att sänka trösklarna för inträde på arbetsmarknaden för nyanlända kan därför vara nödvändiga. Dels för att förbättra de nyanländas möjligheter att snabbare komma i egenförsörjning, dels för att minska den etniska boendesegregationen och dess konsekvenser. Att föreslå exakt vilka åtgärder som bör vidtas för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för flykting- och anhöriginvandrare är inte syftet med denna rapport, men om inte inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända underlättas är risken uppenbar att den etniska boendesegregationen, och dess konsekvenser, kommer att förvärras under kommande årtionde.

Summary

In 2015, more than 1.5 million people – more than 16 per cent of Sweden’s total population – were born in another country. In addition, more than 700 000 people who were born in Sweden have at least one foreign-born parent. As such, more than 2.2 million people have a foreign background in the sense that they themselves or at least one of their parents were born in another country. The percentage of people with foreign backgrounds in Sweden is therefore somewhat higher than the average in OECD countries.⁵

Furthermore, current forecasts show that the number of people immigrating to Sweden is expected to rise sharply in the next few years.⁶ A large proportion of this increase will be made up of people seeking asylum. It is expected that some 160 000 people will have sought asylum in Sweden in 2015, while the forecast for 2016 is around 135 000 people.⁷ This means that the annual number of asylum seekers is currently five times higher than it was during the period 2000 to 2010.

In the next few years, Sweden will therefore have a challenge to face, as a large number of newly arrived foreign-born people need to find work and housing in Sweden. To tackle this challenge, it is important to have knowledge of the housing situation in Sweden today of those born abroad. In addition, there is much to suggest that prospects of finding housing and finding work are not entirely separate matters. For this reason, knowledge is also needed of the extent to which the housing situation of those born abroad is linked to their labour market situation.

⁵ See OECD (2013).

⁶ See Statistics Sweden (2015).

⁷ See Swedish Migration Agency (2015).

The aim of this report is to provide knowledge in these areas. More specifically, we study the state of ethnic housing segregation in Sweden and how it developed between 2000 and 2012. We also study the extent to which ethnic housing segregation can be explained by demographic factors (such as age, sex and marital status) and by social factors (such as education and income). Finally, we study how housing segregation co-varies with the employment status and incomes of those born abroad.

Housing segregation has not changed in recent years

In the report, we study housing segregation on the basis of exposure, which means that housing segregation is measured in terms of the *proportion of foreign-born neighbours* an individual is exposed to in his or her neighbourhood. We find that during the period 2000–2012, foreign-born people in Sweden's ten largest municipalities encountered an increasing proportion of foreign-born neighbours in the area where they lived.⁸ Exposure to other foreign-born people has thus increased among those born abroad.

The fact of encountering more foreign-born people in the neighbourhood does not, however, necessarily mean that housing segregation has increased. An increased proportion of foreign-born people in a municipality means that the number of foreign-born people an individual may meet in their neighbourhood also increases. During the period in question, the proportion of foreign-born people in the municipalities and the proportion of foreign-born people encountered by foreign-born people in their neighbourhood increased to approximately the same extent – housing segregation has thus remained broadly unchanged. During the period 2000–2012, we see a similar trend for people born in Sweden, but the proportion of foreign-born neighbours is considerably lower for people born in Sweden than for people born abroad.

Ethnic housing segregation can co-vary with housing segregation due to demographic and socioeconomic factors such as

⁸ The report looks at Sweden's ten largest municipalities in 2012: Stockholm (studied at county level), Gothenburg, Malmö, Uppsala, Linköping, Västerås, Örebro, Norrköping, Helsingborg and Jönköping.

age, sex, family situation, and level of education and income. However, it emerges in the report that the majority of housing segregation is explained by ethnicity rather than demographic and socioeconomic factors.

Considerable variation between groups

Ethnic housing segregation varies considerably between different groups of foreign-born people. People born in countries in the Middle East and Africa are exposed to foreign-born neighbours to a particularly high degree, while exposure to foreign-born neighbours is considerably lower among those born in Europe. People born in the Middle East and Africa also tend to live near to their compatriots to a greater extent than other foreign-born people. The proportion of neighbours who are also compatriots increased significantly for these groups during the period 2000–2012. In addition to the geographical housing segregation, people from the Middle East and Africa are found to a greater extent in the segments of the housing market that do not own their own homes. Furthermore, it is clear that ethnic housing segregation varies between people who immigrated at different times. The proportion of foreign-born neighbours is particularly high among people born abroad who immigrated to Sweden since the end of the 1990s.

Intentional and unintentional elements of housing segregation

The report shows indications that housing segregation exhibits both intentional and unintentional elements. The intentional element is found in the fact that some groups choose to primarily live close to other foreign-born people from their own group. This is particularly true of people born in countries in the Middle East and Africa, for whom the level of exposure to their own group is particularly high. It is not unreasonable to believe that people born abroad seek geographical proximity to people with the same language, traditions and culture.

There are also indications that the segregation is unintentional and forced by various forms of lack of resources. The groups that

live close to other foreign-born people to a large extent, such as people born in Africa and the Middle East, are also people with a weak position in the labour market. One possible explanation is that they also have relatively limited resources in respects that we cannot observe. It is, for example, conceivable that people born in Africa and the Middle East do not have access to the same information about the labour and housing markets in Sweden as others, nor access to the necessary networks to establish themselves in the labour and housing markets. Many of the people in these groups are also refugees, who have come to Sweden with limited financial capital. Their prospects of being approved for bank loans are thus less favourable than those of people with a strong standing in the labour market. They are therefore obliged to live near to other people with relatively limited resources. We also find that people born abroad who have immigrated in recent years more frequently live near to foreign-born neighbours, which underscores the fact that groups with a weak standing in the labour market are obliged to live in areas with relatively limited resources.

Housing segregation co-varies with labour market outcomes

It is worth emphasising that in the report, we do not identify the effects of segregation on individuals' labour market outcomes, but rather study the co-variation in these factors. The findings in the report indicate that foreign-born people's probability of being in employment and their income from working co-vary negatively with the proportion of foreign-born neighbours. In particular, housing segregation appears to co-vary negatively with an individual's chances of achieving a really high income. At the top of the income distribution there is a strong negative correlation between the income earned and the proportion of foreign-born neighbours. This applies equally to people born abroad and in Sweden. People at the top of the income distribution surround themselves with fewer foreign-born neighbours than other people.

However, we find that surrounding oneself with neighbours from one's own group can have a positive effect on labour market prospects. It is conceivable that such positive effects may result from, for example, newly arrived immigrants receiving some help

from living near to people from their own group. Positive effects can, for example, arise from exchange of information, and from people within the group offering others employment in their businesses, demanding others' goods and services or helping children with their school work.

It is well known that prospects of success in the labour market are affected by the networks and contacts to which a person has access. Such networks and contacts are, to some extent, created in the area in which a person lives. Living in an area with a high proportion of foreign-born people may therefore impair labour market outcomes among foreign-born people due to a lack of access to valuable contacts. There is therefore much that indicates that foreign-born people's prospects of success in the labour market are impaired by living in areas with a high proportion of foreign-born neighbours, as people born abroad generally have access to worse networks and contacts than people born in Sweden. This reinforces housing segregation and it thus becomes more difficult for people born abroad to access better social networks. Our results therefore indicate that ethnic segregation in the housing market and foreign-born people's standing in the labour market are mutually reinforcing.

Measures needed in both the housing and labour markets

In the report we discuss suitable measures to change this situation. We note that the attempts that have been made to allocate newly arrived immigrants' housing situation and implement area-based initiatives have not succeeded in breaking housing segregation; they have, moreover, had a negative impact on foreign-born people's prospects of employment and supporting themselves. However, we consider that a policy of social mixing – in the sense of housing with different forms of occupancy being built in the same geographical area – might offer some possibilities to reduce segregation. Implementing a policy of social mixing in practice is, however, not without problems. There are a number of questions that must be answered first. Which geographical areas are to be mixed and which forms of occupancy should be included in the mix? What physical limitations are there in the form of building

land and infrastructure? We would emphasise that housing market obstacles, such as high monthly rents in attractive areas and discrimination on the part of landlords, impede foreign-born people's chances of accessing attractive housing. Measures to break discrimination in the housing market are therefore desirable.

Measures targeting the labour market are probably also needed to reduce ethnic housing segregation. Since it appears that ethnic segregation in the housing market and foreign-born people's standing in the labour market are two processes that co-vary and, to some extent, reinforce each other, it will probably not be possible to change the situation of ethnic segregation in the housing market until the standing of people born abroad in the labour market is improved. More rapid entry into the labour market for newly arrived immigrants will be crucial in this respect. The importance of improving the labour market situation of newly arrived immigrants to break housing segregation is further underlined by Statistics Sweden's and the Swedish Migration Agency's forecasts. These show that a substantial increase in immigration to Sweden is expected in the next few years. A large proportion of these immigrants will be refugees and family member immigrants. One key integration policy task will be creating jobs and housing. It is questionable whether it is reasonable to expect traditional introduction and education programmes for refugees and traditional labour market policy alone to be able to facilitate entry into the labour market for such large groups of refugee and family member immigrants. Structural changes to lower thresholds to entry into the labour market for newly arrived immigrants may therefore be necessary, both to improve newly arrived immigrants' prospects of being able to support themselves more quickly, and to reduce ethnic housing segregation and its consequences. It is not the task of this report to propose exactly what measures should be taken to facilitate entry into the labour market for refugee and family member immigrants, but if newly arrived immigrants' entry into the labour market is not facilitated, there is a clear risk that ethnic housing segregation and its consequences will worsen in the decades to come.

1 Inledning⁹

Vid tidpunkten för färdigställandet av denna rapport uppmärksammas frågan om mottagandet av flyktingar och integrationen av utrikes födda i Sverige så gott som dagligen i den svenska debatten. Personer födda utomlands utgör sedan lång tid tillbaka en allt större del av Sveriges befolkning. År 2015 var mer än 1,5 miljoner personer som bodde i Sverige födda utomlands. Det innebär att mer än 16 procent av den totala befolkningen var utrikes födda. Vid sidan av detta har mer än 700 000 personer födda i Sverige minst en utrikes född förälder. Således har ca 2,2 miljoner av Sveriges befolkning utländsk bakgrund i så mening att antingen de själva, eller minst en av deras föräldrar, är födda utomlands. Andelen personer med utländsk bakgrund i Sverige är därmed något högre än den genomsnittliga andelen utrikes födda i samtliga OECD-länder.¹⁰

Integrationen av utrikes födda har kommit ytterligare i fokus då antalet personer som invandrar till Sverige förväntas öka kraftigt de närmaste åren.¹¹ Till stor del utgörs denna ökning av människor som söker asyl i Sverige. Aktuella prognoser visar att omkring 160 000 personer förväntas söka asyl i Sverige år 2015. För år 2016 uppgår prognosen till omkring 135 000.¹² Det årliga antalet personer som förväntas söka asyl i Sverige under åren 2015 respektive 2016 är därmed mer än fem gånger så stort som det

⁹ Vid arbetet med denna rapport har vi haft hjälp av ett antal personer till vilka vi vill framföra vårt tack. Ett stort tack till Cecilia Enström Öst som var vår kontaktperson på ESO från starten av arbetet fram till hösten 2015. Ett tack även till Maria Vredin Johansson som var vår kontaktperson under slutfasen av arbetet med rapporten. Under rapport-skrivandet har arbetet följts av en referensgrupp. Ett stort tack för värdefulla synpunkter går till Robert Eriksson, Lotta Persson, Stefan Eriksson, Peter Bryman och Johan Fritzell.

¹⁰ Se OECD (2013).

¹¹ Se SCB (2015).

¹² Siffrorna är baserade på huvudantagandet i Migrationsverkets verksamhets- och utgifts-prognos för oktober 2015, se Migrationsverket (2015).

genomsnittliga antalet som årligen sökte asyl under perioden 2000 till 2010.

Sverige står således inför utmaningen att ett relativt stort antal nyanlända personer under de närmaste åren ska hitta arbete och bostad i Sverige. Det finns idag en relativt omfattande litteratur kring utrikes föddas situation på den svenska arbetsmarknaden.¹³ Från denna forskning är det tydligt att sysselsättningen generellt är lägre och arbetslösheten högre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Det finns dock stora skillnader mellan olika grupper. Utrikes födda från länder utanför Europa har en särskilt svag ställning på den svenska arbetsmarknaden. Detta gäller särskilt flykting- och anhöriginvandrare. Även utrikes föddas situation på den svenska bostadsmarknaden har rönt stort intresse. Ett flertal studier har dokumenterat förekomsten av betydande etnisk boendesegregation i Sverige.¹⁴ Det framkommer att boendesegregationen har ökat sedan 1990-talet och att andelen utrikes födda grannar är särskilt hög bland personer med ursprung i länder utanför Europa. Vidare har forskning även studerat boendesegregationens orsaker och konsekvenser. Här finns bl.a. studier som visar att flyttmönstret hos såväl inrikes födda som utrikes födda liksom förekomsten av diskriminering på bostadsmarknaden kan påverka boendesegregationen.¹⁵ Andra studier har fokuserat på hur förekomsten av boendesegregation leder till s.k. områdeseffekter. Resultaten visar att det finns tecken på att boendesegregationen har effekter på arbetsmarknadsutfall, skolresultat och hälsa.¹⁶

För att kunna möta utmaningen att hitta boende och arbeten till de relativt stora antal nyanlända personer som förväntas komma till Sverige de närmaste åren behövs ytterligare kunskap om hur utrikes föddas boendesituation ser ut i Sverige idag. Mycket pekar mot att utrikes föddas ställning på bostads- och arbetsmarknaden

¹³ För en översikt, se exempelvis Aldén och Hammarstedt (2015a).

¹⁴ Se exempelvis Nordström Skans och Åslund (2009) för en studie om boendesegregation i Sverige. För en studie kring utrikes föddas val av bostadsort, se exempelvis Åslund (2005).

¹⁵ För studier kring flyttmönster bland utrikes födda och den inrikes födda befolkningen, se exempelvis Andersson (2000), Bråmås (2006a) och Aldén, Hammarstedt och Neuman (2015). För studier kring diskriminering på svensk bostadsmarknad, se exempelvis Ahmed och Hammarstedt (2008) samt Ahmed, Andersson och Hammarstedt (2010).

¹⁶ Se exempelvis Edin, Fredriksson och Åslund (2003), Grönqvist (2006), Galster m.fl. (2008), Nordström Skans och Åslund (2009), Åslund m.fl. (2011), Grönqvist, Johansson och Niknami (2012) samt Andersson och Hammarstedt (2015).

inte är oberoende av varandra. Det behövs därför också kunskap om i vilken utsträckning som boendet hänger samman med utrikes föddas situation på arbetsmarknaden. Att stärka utrikes föddas position på bostads- och arbetsmarknaden är av stor vikt utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv, men är också av stor betydelse för den enskilde individens livssituation.

Mot den beskrivna bakgrunden är syftet med denna rapport att studera etnisk segregation på bostadsmarknaden i Sverige. I rapporten studeras segregationen i Sveriges tio största kommuner.¹⁷ Vi fokuserar på utrikes födda från tjugo länder. Detta är de länder som år 2012 utgjorde de tjugo största grupperna av utrikes födda i Sverige.¹⁸ Vi kommer att kartlägga den etniska segregationen på bostadsmarknaden och hur denna utvecklats under perioden 2000 till 2012. Det är rimligt att anta att den etniska boendesegregationen samvarierar med, och drivs fram av, andra dimensioner av boendesegregation, såsom demografisk och socioekonomisk segregation.¹⁹ Exempelvis kan utrikes födda familjer ha många barn, vara relativt unga och ha låg utbildning. I kartläggningen av segregationen kommer vi därför att studera i vilken utsträckning den etniska segregationen kan förklaras av demografiska och socioekonomiska faktorer. Vi kommer också att beakta det faktum att bostadsmarknaden består av olika upplåtelseformer (egna hem, bostadsrätt, hyresrätt etc.). I rapporten studerar vi dels i vilken utsträckning olika etniska grupper lever geografiskt åtskiljda men också i vilken utsträckning dessa grupper bor i olika upplåtelseformer och hur detta skiljer sig åt mellan olika kohorter av utrikes födda (utrikes födda som kommit till Sverige vid olika tidpunkter). Vi kommer även att studera i vilken utsträckning den etniska segregationen på bostadsmarknaden samvarierar med utfallet på arbetsmarknaden för utrikes födda personer. Slutligen kommer vi också att diskutera vilka eventuella konsekvenser den etniska

¹⁷ De tio kommunerna är Stockholm (studeras på länsnivå), Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping, Västerås, Örebro, Norrköping, Helsingborg och Jönköping.

¹⁸ Länderna är Danmark, Finland, Norge, Storbritannien, Tyskland, Polen, Rumänien, Bosnien-Hercegovina, Grekland, f.d. Jugoslavien, Irak, Iran, Syrien, Turkiet, Etiopien, Somalia, Indien, Kina, Thailand och Chile.

¹⁹ För studier kring olika dimensioner av boendesegregation i Sverige, se exempelvis Bråmås (2006b), Andersson och Bråmås (2008), Andersson, Bråmås och Hogdal (2007), Andersson, Bråmås och Hogdal (2009) samt Fritzell och Strömblad (2011).

boendesegregationen har och lämpliga åtgärder för att förändra situationen.

Rapporten är upplagd på följande sätt: I avsnitt 2 presenterar vi en översikt av hur den utrikes födda befolkningen i Sverige ser ut med avseende på etniskt ursprung och skäl för invandring. I avsnitt 3 diskuteras varför etnisk segregation uppstår och hur den kan mätas. Centrala definitioner och de data som rapporten bygger på beskrivs i avsnitt 4, varefter utvecklingen av den etniska boendesegregationen i Sverige under perioden 2000 till 2012 presenteras i avsnitt 5. I avsnitt 6 studeras i vilken utsträckning etnisk boendesegregation samvarierar med arbetsmarknadsutfall. I avsnitt 7 diskuteras vi i vilken utsträckning segregationen är ett problem och möjliga åtgärder för att förändra situationen. Rapporten avslutas med att vi i avsnitt 8 gör en sammanfattning av resultaten och presenterar våra slutsatser.

2 Den utrikes födda befolkningen i Sverige

Sedan 1940 har över tre miljoner personer invandrat till Sverige. Såväl invandringens omfattning som skälen till invandringen och invandrarbefolkningens ursprung har dock förändrats över tiden. Under slutet av 1940-talet utgjordes invandringen till Sverige i huvudsak av flyktinginvandrare från länder i Östeuropa (merparten från de baltiska länderna och Polen). Från 1950-talet fram till mitten av 1970-talet var merparten av de utrikes födda arbetskraftsinvandrare, även om en viss flyktinginvandring från framför allt Ungern och Tjeckoslovakien förekom under 1950- och 1960-talet. Arbetskraftsinvandrarna kom under denna period i huvudsak från länder i Norden (framför allt Finland), Västtyskland, Österrike, Italien, Grekland och Jugoslavien. Arbetskraftsinvandringen var ett resultat av det efterfrågeöverskott på arbetskraft som rådde i Sverige från slutet av 1940-talet fram till mitten av 1970-talet till följd av den ekonomiska och industriella expansionen. Under epoken med arbetskraftsinvandring rekryterades utländsk arbetskraft av såväl enskilda företag som i rekryteringskampanjer organiserade av Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) i samarbete med rekryterande företag. Vidare underlättades arbetskraftsinvandringen av olika institutionella förändringar. Beslutet om en gemensam nordisk arbetsmarknad 1954 innebar att den svenska arbetsmarknaden stod öppen för invandrare från de nordiska länderna. En allmän liberalisering av invandringspolitikerna innebar vidare att invandrare fick vistas i Sverige om de hade anställning, vilket i praktiken innebar närmast fri invandring för utländska medborgare.

Under andra halvan av 1960-talet infördes restriktivare regler för arbetskraftsinvandring till Sverige. Lagstiftningen skärptes och

arbetskraftstillstånd för utländska medborgare krävdes före inresa till Sverige. Dock stod den svenska arbetsmarknaden fortfarande öppen för nordiska invandrare. Som en följd av de alltmer restriktiva reglerna och lågkonjunkturer kom invandringen från 1970-talet och framåt alltmer att få karaktären av flyktinginvandring. Flyktinginvandrarna under 1970- och 1980-talet kom ofta från länder utanför Europa. Under 1970-talet kom flyktinginvandrare från länder i Latinamerika och Asien. Under 1980-talet kom flyktinginvandrare från länder i Mellanöstern och Afrika. Under 1990-talet kom återigen flyktinginvandrare från Europa i samband med inbördeskriget i f.d. Jugoslavien. Under slutet av 1990-talet och under 2000-talet har flyktinginvandringen återigen i huvudsak utgjorts av personer från Mellanöstern och Afrika.²⁰

Sedan mitten av 1990-talet har möjligheterna till arbetskraftsinvandring till Sverige återigen ökat. I samband med Sveriges EES-medlemskap 1994 gavs medborgare i övriga EES-länder rätten att arbeta i Sverige. I samband med EU:s utvidgningar 2004, 2007 och 2013 öppnades möjligheter för arbetskraftsinvandring för utrikes födda från de nya medlemsländerna. Vidare fick medborgare i länder utanför EU/EES-området 2008 rätt att beviljas arbets- och uppehållstillstånd i Sverige om de hittar anställning.

Under såväl epoken med arbetskraftsinvandring som under epoken med flyktinginvandring har det förekommit invandring av anhöriga. Reglerna för anhöriginvandring har förändrats över tiden. Under vissa perioder har anhöriga beviljats uppehållstillstånd om försörjning och bostad varit ordnad medan anhöriginvandring under andra perioder varit möjlig även utan försörjningskrav. Rätten att invandra som anhörig har alltid omfattat make/maka samt minderåriga barn. I övrigt har gruppen ändrats något över tid och under perioder har även vissa övriga släktingar, såsom åldriga föräldrar, haft rätt att invandra som anhöriga.

Invandringens förändrade karaktär med avseende på orsak till invandring och ursprungsland har också gjort att sammansättningen av den utrikes födda befolkningen i Sverige har förändrats över tiden. Hur denna förändrats framgår av tabell 2.1. År 1970 utgjorde invandrare från Norden ca 60 procent av den

²⁰ För en utförlig historisk beskrivning av hur invandringen till Sverige sett ut hänvisas till exempelvis Lundh och Ohlsson (1999).

utrikes födda befolkningen i Sverige och 1980 kom majoriteten av den utrikes födda befolkningen alltjämt från de nordiska länderna. Från 1980-talet och framåt har dock andelen utrikes födda från länder utanför Europa ökat successivt. År 1980 uppgick denna andel till knappt 12 procent av det totala antalet utrikes födda i Sverige. År 1990 hade andelen ökat till knappt 28 procent. År 2000 uppgick andelen födda i länder utanför Europa till knappt 40 procent av den utrikes födda befolkningen. År 2014 hade närmare hälften av alla utrikes födda i Sverige utomeuropeiskt ursprung.²¹

Tabell 2.1 Andelen utrikes födda i Sverige fördelade efter ursprungsregion 1950–2014

Födelseregion	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2014
Norden	50,1	58,1	59,7	54,4	40,3	27,9	15,5
Övriga Europa	43,2	37,0	34,9	33,8	32,1	32,9	35,0
Utanför Europa	6,7	4,9	5,4	11,8	27,6	39,2	49,5
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Källa: Statistiska Centralbyrån, befolkningsstatistik, www.scb.se.

Andelen utrikes födda från länder utanför Europa har således ökat under 2000-talet. Tabell 2.2 visar de tjugo vanligaste födelseländerna bland utrikes födda i Sverige 2014. Flest utrikes födda personer i Sverige kommer från Finland. Närmare 10 procent av den utrikes födda befolkningen i Sverige 2014 var födda i Finland. Därefter följer Irak med ca 8 procent, Polen med drygt 5 procent och Iran, f.d. Jugoslavien och Syrien med strax över 4 procent vardera. Andelen utrikes födda från Somalia och Bosnien Hercegovina uppgår till knappt 4 procent vardera.

²¹ Det bör noteras av befolkningsstatistiken för utrikes födda har vissa brister. En diskussion kring detta finns i bl.a. Ekberg (2009).

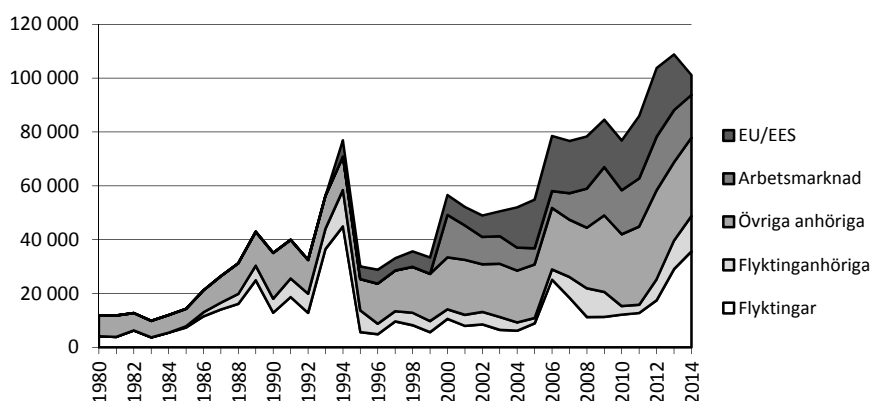
Tabell 2.2 Antalet utrikes födda från de 20 vanligaste födelseländerna 2014

Land	Antal	Andel av den utrikes födda befolkningen (procent)
Finland	158 488	9,8
Irak	130 178	8,1
Polen	81 697	5,1
Iran	68 436	4,3
F.d. Jugoslavien	67 892	4,2
Syrien	67 671	4,2
Somalia	57 906	3,6
Bosnien-Hercegovina	57 289	3,6
Tyskland	49 359	3,1
Turkiet	46 146	2,9
Danmark	42 374	2,6
Norge	42 301	2,6
Thailand	38 129	2,4
Kina	28 699	1,8
Afghanistan	28 433	1,8
Chile	28 216	1,8
Libanon	25 699	1,6
Rumänien	24 666	1,5
Storbritannien	24 399	1,5
Indien	21 929	1,4

Källa: Statistiska Centralbyrån, befolkningsstatistik, www.scb.se.

För att ytterligare belysa en dimension av hur invandringen till Sverige förändrats över tiden presenterar vi i figur 2.1 och tabell 2.3 översikter av skälen till beviljade uppehållstillstånd under perioden 1980 till 2014. Skälen till beviljade uppehållstillstånd har varierat över tiden. Andelen som fick uppehållstillstånd som flyktingar var som störst under första hälften av 1990-talet i samband med inbördeskriget i f.d. Jugoslavien. Under 2000-talet har anhörigskäl varit den vanligaste orsaken till att uppehållstillstånd beviljats. Dock har även antalet uppehållstillstånd som beviljats personer från EU/EES-länder och personer som invandrat av arbetsmarknadsskäl ökat under 2000-talet.

Figur 2.1 Skäl till beviljade uppehållstillstånd 1980–2014

Källa: Migrationsverket, tillståndsstatisik.

Totalt under perioden gavs knappt 35 procent av de beviljade uppehållstillstånden till flyktingar eller anhöriga till flyktingar medan andelen beviljade uppehållstillstånd för "Övriga anhöriga" uppgick till drygt 31 procent. Knappt 15 procent av uppehållstillstånden gavs till medborgare i EU/EES-länder medan 11 procent gavs av arbetsmarknadsskäl.

Tabell 2.3 Skäl till beviljade uppehållstillstånd 1980–2014

Skäl för uppehållstillstånd	Antal	Andel
Flyktingar eller motsvarande	477 974	25,6
Flyktinganhöriga	169 739	9,1
Övriga anhöriga	586 795	31,4
Adoptivbarn	24 284	1,3
EU/EES	268 860	14,4
Arbetsmarknad	201 399	10,8
Gäststuderande	138 902	7,4
Totalt	1 867 953	100

Källa: Migrationsverket, tillståndsstatisik.

Sammanfattningsvis kan konstateras att invandringen till Sverige har förändrats över tiden, såväl vad gäller skälen för invandringen som de utrikes föddas ursprung. Fram till mitten av 1970-talet utgjordes invandringen i huvudsak av arbetskraftsinvandring. Därefter ökade andelen flyktingar och anhöriga och under de

senaste trettio åren har invandringen till Sverige i huvudsak utgjorts av flykting- och anhöriginvandring. Dock har inslaget av arbetskraftsinvandrare ökat något på nytt i samband med Sveriges EU/EES-medlemskap, i samband med EU:s utvidgningar under 2000-talet och i samband med de lagändringar som ägt rum för utrikes födda från länder utanför EU/EES-området under 2000-talet.

2.1 Hur har andelen utrikes födda förändrats i Sveriges tio största kommuner?

I rapporten fokuserar vi på Sveriges tio största kommuner. Tabell 2.4 visar andelen utrikes födda och andelen flyttinginvandrare i dessa kommuner 2000, 2005 och 2012. Av tabellen framkommer att utrikes födda framför allt är koncentrerade till storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö. Andelen utrikes födda är högst i Malmö. Detta mönster gäller oavsett vilket år som studeras. År 2012 uppgick andelen utrikes födda till ca 38 procent i Malmö och till ca 28 procent i Stockholm och Göteborg. Under hela perioden är andelen utrikes födda lägst i Linköping och Jönköping.

Vidare framkommer att andelen utrikes födda har ökat i samtliga kommuner. Ökningen har dock varit störst i de mindre kommunerna. I Linköping har till exempel andelen utrikes födda nästan dubblats. I övriga kommuner har andelen utrikes födda ökat med mellan 30 och 50 procent.

Tabell 2.4 Andel utrikes födda och andel flyktinginvandrare i åldern 25–64 år, 2000, 2005 och 2012 uppdelade på Sveriges tio största kommuner

	Andel utrikes födda			Andel flyktinginvandrare		
	2000	2005	2012	2000	2005	2012
Stockholm	21,0	22,5	27,7	3,3	3,9	5,6
Göteborg	22,5	24,1	28,9	5,6	6,4	8,2
Malmö	28,0	30,9	38,4	8,4	9,2	11,1
Uppsala	15,5	17,3	22,5	3,3	3,8	5,2
Linköping	10,3	12,4	18,9	3,4	4,1	6,5
Västerås	17,2	18,5	22,7	3,3	4,3	6,6
Örebro	13,4	15,0	20,3	4,5	5,2	7,6
Norrköping	14,5	15,7	20,3	4,0	4,7	7,4
Helsingborg	17,7	19,6	25,5	4,2	5,0	7,5
Jönköping	12,3	14,1	18,5	3,4	4,3	6,3

Vad gäller flyktinginvandrare, visar Tabell 2.4 att andelen flyktinginvandrare har ökat i samtliga kommuner. I flertalet kommuner har andelen nästan fördubblats, såsom i Stockholm, Linköping, Västerås och Jönköping. Över hela perioden har andelen flyktinginvandrare varit störst i Malmö. År 2012 uppgick andelen flyktinginvandrare i Malmö till ca 11 procent.

3 Varför uppstår etnisk boendesegregation och hur kan den mätas?

3.1 Varför uppstår etnisk boendesegregation?

Med segregation avses vanligen att individer med olika egenskaper lever åtskilda från varandra. I litteraturen studeras i huvudsak tre typer av segregation på bostadsmarknaden: demografisk, socioekonomisk och etnisk segregation. Det finns idag omfattande forskning som belyser såväl förekomsten av boendesegregation som dess orsaker och konsekvenser.²²

Med demografisk segregation avses i allmänhet skillnader i rumsliga fördelningar efter faktorer som exempelvis ålder, kön och hushållstyp. Med socioekonomisk segregation avses skillnader i rumsliga fördelningar efter resurser, såsom exempelvis inkomster och utbildningsnivå. Med etnisk segregation avses vanligen rumsliga fördelningar efter faktorer som ursprungsland, religion och etnisk bakgrund.

I denna rapport riktar vi fokus mot etnisk boendesegregation. I litteraturen presenteras ett antal tänkbara förklaringar till varför olika processer kan leda till att folk, frivilligt eller ofrivilligt, grupperar sig geografiskt efter etnisk bakgrund.²³ En förklaring till varför personer frivilligt väljer att bosätta sig nära andra personer med samma etniska bakgrund är att man har preferenser för att göra det. Man söker helt enkelt geografisk närhet till de personer man trivs bäst med. Det är rimligt att tro att åtminstone en del människor anser att det är trevligt att leva nära människor med

²² För en översikt, se exempelvis Carr och Kutty (2008).

²³ För en genomgång, se exempelvis Grusky och Charles (1998) samt Ovaida (2003).

samma etniska bakgrund som dom själva. Inom etniska grupper delas exempelvis språk, traditioner och kultur, och detta kan i sin tur leda till att olika etniska grupper koncentreras till vissa bostadsområden, arbetsplatser och skolor.

Det kan även finnas andra anledningar, förutom preferenser, till att utrikes födda bosätter sig nära andra individer med samma etniska bakgrund. En anledning kan vara att man efter invandring inte har tillgång till all information som krävs för att etablera sig på bostadsmarknaden i Sverige. Som ett resultat av bristande tillgång till information och för att i någon mån kunna kompensera för detta väljer man att bosätta sig nära andra individer med samma etniska ursprung som en själv. Det kan också av andra anledningar vara effektivt att omge sig med individer från den egna etniska gruppen. Det kan vara rationellt att omge sig med personer med samma ursprung och språk som en själv på arbetsplatser och i skola. På arbetsmarknaden är det rimligt att tro att en gemensam kultur ökar förtroendet och leder till lägre transaktionskostnader. Det är också möjligt att vissa etniska grupper efterfrågar varor och tjänster som den egna gruppen i högre grad än andra har möjlighet att producera och sälja.

Det finns både internationell och svensk forskning som pekar mot att segregationen i viss utsträckning är frivillig då individer söker sig till områden och städer där andra människor från den egna gruppen redan befinner sig.²⁴ Utifrån dessa studier är det dock inte möjligt att dra några slutsatser om i vilken utsträckning denna frivilliga segregation har sina rötter i preferenser för att leva nära andra personer från den egna gruppen, om den är ett resultat av att människor baserar sina beslut på begränsad information, om den är ett resultat av effektivitetsvinster eller att människor ser möjligheter på arbetsmarknaden i vissa områden och städer.

I såväl fallet med preferenser som i fallet med effektivitetsvinster kan segregationen sägas vara ett resultat av olika etniska gruppers självvalda agerande. I dessa fall behöver segregationen inte vara något negativt. Om däremot den inrikes födda befolkningen, exempelvis som ett resultat av egna preferenser, försvårar för olika

²⁴ För studier från USA, se t.ex. Bartel (1989) och Scott, Coomes och Izyumnov (2005). För studier från Sverige, se exempelvis Åslund (2005), Hammarstedt och Mikkonen (2007) och Nordström Skans och Åslund (2009).

etniska grupper att få tillgång till bostäder i vissa områden är segregationen ett resultat av diskriminering.²⁵ Segregationen drivs i detta fall fram av att hyresvärdar och fastighetsmäklare väljer att inte tillhandahålla bostäder till personer från vissa etniska grupper.

Ett flertal studier, både internationella och svenska, har dokumenterat etnisk diskriminering på bostadsmarknaden.²⁶ Mycket talar för att segregationen åtminstone till viss del är framdriven av diskriminering på bostadsmarknaden då denna diskriminering leder till att vissa etniska grupper är hänvisade till mindre attraktiva bostadsområden.

Nära knuten till förekomsten av diskriminering på bostadsmarknaden är också förekomsten av segmentering. Om vissa etniska grupper får sämre tillgång till vissa upplåtelseformer än andra kommer de istället att befinna sig på mindre attraktiva segment på bostadsmarknaden. Om någon etnisk grupp har sämre möjligheter än andra att äga sin bostad kommer personer från denna grupp istället att vara hänvisad till att bo i hyresrätter. Detta leder ofta också till en geografisk segregation då egna hem, bostadsrätter och hyresrätter ofta är åtskilda geografiskt. Det leder även till att vissa etniska grupper har sämre möjligheter att göra boendekarriär då man inte får tillgång till bostadens värdestegring.

Det är rimligt att tro att den etniska boendesegregationen förstärks i interaktionen med demografisk och socioekonomisk segregation. Demografin är ofta avgörande för valet av bostadsområde. Barnfamiljer, singelhushåll och pensionärer lever ofta geografiskt åtskilda. Vidare lever personer med olika socioekonomisk status (inkomst och utbildning) ofta geografiskt åtskilda. Om det finns skillnader mellan olika etniska grupper beträffande demografi, situation på arbetsmarknaden och ekonomiska resurser kan vi förvänta oss att interaktionen mellan etnicitet, demografi och socioekonomiska förhållanden driver fram och förstärker etnisk segregation.

Etnisk segregation är således en följd av att människor frivilligt eller ofrivilligt grupperar sig geografiskt efter etnisk bakgrund. För den som vill förändra situationen är det centralt att fördjupa sig i

²⁵ Se Becker (1957).

²⁶ För studier från USA, se exempelvis Ondrich, Ross och Yinger (2003) och Carpusor och Loges (2006). För studier från Sverige, se Ahmed och Hammarstedt (2008) samt Ahmed, Andersson och Hammarstedt (2010).

orsakerna bakom segregationen. Om segregationen är självvald och inte verkar hämmande på individens möjligheter till försörjning kan man diskutera om man överhuvudtaget ska vidta åtgärder för att förändra situationen. Om segregationen är ett resultat av diskriminering på bostadsmarknaden är det naturligtvis åtgärder mot sådan diskriminering som bör föras fram som policyåtgärd. Om segregationen istället drivs fram genom att olika etniska grupper är olika resursstarka då de har olika möjligheter på arbetsmarknaden bör policyåtgärderna istället riktas mot att utjämna skillnaderna mellan olika etniska grupper på arbetsmarknaden.

3.2 Hur kan man mäta segregationen?

Det finns en rad olika mått som kan användas för att mäta segregation.²⁷ Då fokus i den här rapporten är att studera vilka kontakter utrikes födda och olika grupper av utrikes födda har med personer av samma eller annat ursprung använder vi exponeringsmått för att mäta boendesegregation. Vi följer Åslund och Nordström Skans (2009) och mäter segregation genom att studera en individs *exponering* mot personer med en viss egenskap, och mer precist i vilken grad utrikes födda exponeras för utrikes födda i sitt bostadsområde. Vid beräkningen av exponeringsmättet utgår man från den enskilde individens exponering mot utrikes födda. Denna definieras som andelen av en individs grannar som är utrikes födda. Utifrån detta mått beräknas sedan utrikes föddas genomsnittliga exponering mot utrikes födda i deras bostadsområde för en given kommun. Detta motsvarar den *faktiska exponeringen* mot utrikes födda vilken alltså mäts på kommunnivå.

Den faktiska exponeringen mot utrikes födda kan sedan ställas i relation till den *förväntade exponeringen*, dvs. andelen utrikes födda en utrikes född person skulle ha mött i sitt bostadsområde om individerna hade fördelats slumpmässigt över bostadsområdena. En slumpmässig fördelning av individer över bostadsområden innebär att alla individer oavsett grupptillhörighet ska vara lika exponerade mot varje grupp. Om fördelningen av individer är helt slumpmässig

²⁷ Se Massey och Denton (1988) för en översikt.

kommer den förväntade exponeringen att motsvara andelen utrikes födda i den givna kommunen.

Genom att ställa den faktiska mot den förväntade exponeringen erhålls ett mått på *över-/underexponering* mot utrikes födda i en given kommun på följande sätt:

$$\text{Över-/underexponering} = \left(\frac{\text{Faktisk genomsnittlig exponering}}{\text{Förväntad genomsnittlig exponering}} \right)$$

Över-/underexponering mäter alltså i vilken utsträckning den observerade exponeringen i en kommun skiljer sig från den förväntade. Om det framräknade värdet är 2 är tolkningen att utrikes födda har 2 gånger så många utrikes födda grannar än vad de skulle ha haft om fördelningen av individer över bostadsområdena hade varit slumpmässig. Om det framräknade värdet är mindre än 1 är tolkningen att utrikes födda är underexponerade då de möter färre utrikes födda i sitt bostadsområde än de skulle ha gjort om individerna hade fördelats slumpmässigt över bostadsområdena.

Exponeringsmåttan kan också användas för att studera hur exponerad en individ är för individer som tillhör samma etniska grupp, dvs. i vilken utsträckning individer födda i ett visst land tenderar att bo nära landsmän. Den observerade exponeringen definieras då som andelen av en individs grannar som är födda i samma land och den förväntade exponeringen som andelen individer i den givna kommunen som är födda i det specifika landet.

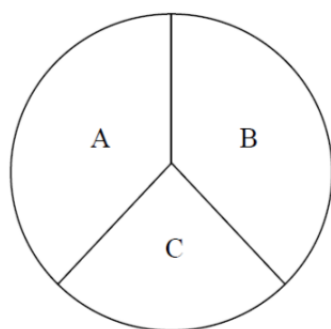
Ett syfte med rapporten är att även belysa i vilken utsträckning den etniska segregationen samvarierar med, och kan förklaras av, demografisk och socioekonomisk segregation. Den etniska boendesegregationen skulle till exempel kunna förklaras av att personer i samma ålder, med samma kön och med samma utbildningsnivå tenderar att bo nära varandra. Vi kan undersöka om detta är fallet genom att beräkna den förväntade exponeringen med hänsyn tagen till skillnader i exempelvis ålder, kön och utbildningsnivå och sedan relatera den betingade förväntade exponeringen till den observerade exponeringen som presenterats ovan. Om graden av överexponering minskar när vi tar hänsyn till olika bakgrundsfaktorer, såsom utbildningsnivå, tyder det på att

den etniska boendesegregationen delvis kan förklaras av att individer bor i olika områden exempelvis beroende på vad de har för utbildningsnivå. Genom att ta hänsyn till skillnader i denna typ av bakgrundsvariabler vid beräkningen av segregationsmättet kan vi studera i vilken utsträckning som etnisk segregation samvarierar med, och förklaras av, demografisk och socioekonomisk segregation.²⁸

Faktaruta – så här beräknas segregationsmåtten

Anta att en kommun består av tre bostadsområden, A, B och C. I kommunen bor totalt 115 000 invånare. Av dessa är 15 000 utrikes födda och 100 000 inrikes födda. Figuren visar hur utrikes födda och inrikes födda fördelar sig mellan de tre bostadsområdena. I bostadsområde A bor totalt 80 000 invånare varav samtliga är inrikes födda. I bostadsområde B bor totalt 20 000 invånare, varav 10 000 är utrikes födda och resten är inrikes födda. Slutligen, i bostadsområde C bor det totalt 15 000 invånare. Av dessa är 5 000 utrikes födda och övriga inrikes födda.

Fördelning av utrikes födda och inrikes födda mellan bostadsområde A, B och C.

<i>Bostadsområde A:</i>	
Invånare	80 000
Utrikes födda	0
Inrikes födda	80 000
<i>Bostadsområde B:</i>	
Invånare	20 000
Utrikes födda	10 000
Inrikes födda	10 000
<i>Bostadsområde C:</i>	
Invånare	15 000
Utrikes födda	5 000
Inrikes födda	10 000

²⁸ Se Åslund och Nordström Skans (2010) för en empirisk användning av överexponering som ett mått på segregation.

Den *förväntade exponeringen* mot utrikes födda för inrikes födda respektive utrikes födda utgörs av andelen utrikes födda i kommunen:

$$\text{Förväntad exponering} = \frac{15\,000}{115\,000} \approx 0,130$$

Om fördelningen av invånarna i de tre bostadsområdena hade varit slumpmässig skulle andelen utrikes födda grannar uppgått till ca 13 procent för såväl inrikes födda som utrikes födda. Hur stor är då den faktiska exponeringen mot utrikes födda?

För att beräkna den *faktiska exponeringen* på kommunnivå beräknas först den enskilde individens exponering mot utrikes födda i respektive bostadsområde, dvs. andelen utrikes födda grannar:

$$\text{Andel utrikes födda grannar}_j = \frac{\text{Antal utrikes födda i bostadsområde } j}{(\text{Antal invånare i bostadsområde } j)} \quad j = A, B, C$$

$$\text{Andel utrikes födda grannar}_A = \frac{0}{80\,000} = 0$$

$$\text{Andel utrikes födda grannar}_B = \frac{10\,000}{20\,000} = 0,500$$

$$\text{Andel utrikes födda grannar}_C = \frac{5\,000}{15\,000} \approx 0,333$$

Alltså, i bostadsområde B uppgår andelen utrikes födda grannar till 50 procent och i bostadsområde C till drygt 33 procent.

Nästa steg är att beräkna den genomsnittliga faktiska exponeringen gentemot utrikes födda på kommunnivå för utrikes födda respektive inrikes födda:

$$\begin{aligned} & \text{Faktisk exponering}_{\text{utrikes födda}} \\ &= \frac{\sum_{j=A}^C (\text{Andel utrikes födda i bostadsområde } j) * (\text{Antal utrikes födda i bostadsområde } j)}{\text{Antal utrikes födda i kommunen}} \end{aligned}$$

$$\text{Faktisk exponering}_{\text{utrikes födda}} = \frac{0 + 0,500 * 10\,000 + 0,333 * 5\,000}{15\,000} \approx 0,444$$

$$\begin{aligned} & \text{Faktisk exponering}_{\text{inrikes födda}} \\ &= \frac{\sum_{j=A}^C (\text{Andel inrikes födda i bostadsområde } j) * (\text{Antal inrikes födda i bostadsområde } j)}{\text{Antal inrikes födda i kommunen}} \end{aligned}$$

$$\text{Faktisk exponering}_{\text{inrikes födda}} = \frac{0 + 0,500 * 10\,000 + 0,333 * 10\,000}{100\,000} \approx 0,083$$

I kommunen uppgår den faktiska exponeringen mot utrikes födda till 44,4 procent för utrikes födda och till 8,3 procent för inrikes födda.

Genom att relatera den faktiska exponeringen till den förväntade får vi ett mått på hur mycket den faktiska exponeringen skiljer sig från den förväntade. Detta mått kallas för över-/underexponering.

$$\text{Över -/underexponering} = \frac{\text{Faktisk exponering}}{\text{Förväntad exponering}}$$

$$\text{Över -/underexponering}_{\text{utrikes födda}} = \frac{0,444}{0,130} \approx 3,42$$

$$\text{Över -/underexponering}_{\text{inrikes födda}} = \frac{0,083}{0,130} \approx 0,64$$

I kommunen har alltså utrikes födda och inrikes födda ca 3,4 respektive 0,6 gånger så många utrikes födda grannar än vad de skulle ha haft om invånarna i kommunen hade varit slumpmässigt fördelade över de tre bostadsområdena.

Utifrån de framräknade segregationsmått i det här förenklade räkneexemplet kan vi alltså dra slutsatsen att utrikes födda i den aktuella kommunen är överexponerade mot utrikes födda medan inrikes födda är underexponerade mot utrikes födda.

4 Data och definitioner

I rapporten använder vi oss genomgående av några definitioner och begrepp. Med begreppet *utrikes födda* avses personer födda utanför Sverige. Med begreppet *utländsk bakgrund* avses förutom utrikes födda personer även personer födda i Sverige med minst en utrikes född förälder. Med *inrikes födda* avses personer födda i Sverige. När vi talar om etnisk boendesegregation avser vi således att personer som är utrikes födda och/eller har utländsk bakgrund är separerade från *inrikes födda* personer geografiskt eller med avseende på upplåtelseform eller bådadera.

Vi studerar etnisk boendesegregation i Sveriges tio största kommuner 2012. Dessa kommuner är Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping, Västerås, Örebro, Norrköping, Helsingborg och Jönköping. Stockholm studeras på länsnivå.

För att studera etnisk boendesegregation används registerdata från den Longitudinella Integrationsdatabasen för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstudier (LISA). Från LISA-databasen hämtas information om demografiska variabler såsom ålder, civilstånd, familjesituation och födelseland/-region. Vidare hämtas information om utbildningsnivå och utfall på arbetsmarknadsmarknaden såsom sysselsättning och årsarbetsinkomst. Vi har tillgång till data för samtliga individer äldre än 16 år som var folkbokförda i Sverige under ett givet år under perioden 2000 till 2012. Då ett syfte med rapporten är att studera hur etnisk boendesegregation samvarierar med utfall på arbetsmarknaden inkluderas individer i åldern 25 till 64 år. Åldersrestriktionen innebär också att vi minskar risken för att hemmaboende familjemedlemmar räknas som grannar vid beräkningen av segregationsmått.

För att studera etnisk boendesegregation, och mer specifikt i vilken utsträckning en individs grannar är utrikes födda, använder vi så kallade SAMS-områden (Small Area Market Statistics) som

mått på en individs bostadsområde. Totalt finns ca 9 200 SAMS-områden i Sverige. SAMS är en rikstäckande områdesinledning framtagen av Statistiska Centralbyrån tillsammans med Sveriges kommuner och är den finaste områdesindelningen som finns tillgänglig. SAMS-områdena skapades för att underlätta planeringen av den kommunala verksamheten. Indelningen är gjord för att skapa små geografiska områden med homogen bebyggelse, såsom småhusområden, flerfamiljshusområden eller områden för affärsverksamhet/industri. Definitionen är utformad av respektive kommun varför storleken på SAMS varierar mellan olika kommuner och regioner.²⁹ I analysen inkluderas SAMS som har mer än 200 invånare.³⁰

De mått på etnisk boendesegregation som presenteras i rapporten utgår således ifrån den etniska sammansättningen i det SAMS som en individ är bosatt i. En enskild individs *exponering mot utrikes födda* motsvarar alltså andelen utrikes födda i det SAMS som individen bor i. *Exponering mot den egna gruppen* mäts som andelen personer i SAMS-området vilka är födda i samma land eller region som individen själv. Slutligen beräknas en individs exponering mot andra grupper som andelen individer i SAMS-området som är födda i andra länder eller regioner än individen i fråga.

I rapporten definieras etnisk bakgrund utifrån information om en individs födelseland eller födelseregion. Vi har tillgång till information om födelseland för utrikes födda för de tjugo största

²⁹ Se SCB (2005).

³⁰ Det faktum att SAMS-områdenas storlek varierar mellan de olika kommunerna skulle kunna påverka resultaten i rapporten. Anledningen är att en given grad av exponering mot utrikes födda sannolikt inte påverkar personer som bor i olika stora områden i samma utsträckning. Om man exempelvis bor i ett relativt litet SAMS-område är sannolikheten hög att man på något sätt möter eller interagerar med majoriteten av sina grannar. Bor man däremot i ett relativt stort SAMS-område är det troligt att det finns vissa personer i området som man sällan eller aldrig möter eller interagerar med p.g.a. stora geografiska avstånd inom området. Även om graden av exponering kan ha en inverkan på en del av invånarnas utfall på arbetsmarknaden inom ett relativt stort område fångar vi inte upp denna samvariation i våra data p.g.a. att SAMS-området är för stort. Som resultat underskattar vi graden av samvariation mellan exponering mot utrikes födda och utfall på arbetsmarknaden. Detta är framförallt ett problem om man jämför samvariationen mellan exponering och arbetsmarknadsutfall i olika kommuner. I den här rapporten görs dock inga jämförelser mellan olika kommuner utan vi studerar den genomsnittliga exponeringen mot utrikes födda i Sveriges tio största kommuner. Det faktum att SAMS-områdenas storlek varierar mellan kommunerna bör därför inte på ett betydande sätt påverka resultaten i rapporten.

invandringsländerna.³¹ Därutöver har vi information om i vilken region individen är född.³²

För att studera hur den etniska segregationen samvarierar med demografisk och socioekonomisk segregation betingar vi på ett antal variabler. Beträffande demografisk segregation betingar vi på individens ålder (indelad i fyra olika grupper), kön, civilstånd (om individen är gift eller inte) och om individen har barn eller inte. Beträffande socioekonomisk segregation betingar vi på individens utbildningsnivå (indelad i tre grupper) och individens årsarbetsinkomst (indelad i fem kvantiler).³³

Ett syfte med rapporten är att studera i vilken utsträckning olika grupper befinner sig på olika segment av bostadsmarknaden. Vi använder då information om upplåtelseform och ägarform vilken hämtas från Fastighetstaxeringsregistret. Utifrån denna har vi skapat sex kategorier: 1) Egna hem, 2) Bostadsrätt, 3) Privat hyresrätt, 4) Allmännyttan, 5) Övriga hyresrätter och 6) Övrigt.³⁴

Vidare studerar vi hur etnisk boendesegregation samvarierar med utfall på arbetsmarknaden. De utfall som studeras är sysselsättning och årsarbetsinkomst. En individ klassas som sysselsatt om han/hon har en positiv årsarbetsinkomst det aktuella året. Årsarbetsinkomst inkluderar inkomst från löneanställning, företagarinkomster och andra arbetsrelaterade inkomster.³⁵

³¹ Vi har uppgift om födelseland för individer födda i följande länder: Finland, Danmark, Norge, Tyskland, Storbritannien, Polen, Rumänien, Grekland, f.d. Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina, Irak, Iran, Syrien, Turkiet, Somalia, Etiopien, Thailand, Kina, Indien och Chile. Övriga födelseländer har av integritetsskäl grupperats till regioner av Statistiska Centralbyrån. Samtliga regioner presenteras i appendix A.

³² Regionerna är: Födda i Norden (utanför Sverige), Västeuropa, Östeuropa, Sydeuropa, Mellanöstern, Afrika, Asien och Sydamerika.

³³ Vi har även använt disponibel inkomst istället för årsarbetsinkomst. Oavsett vilket mått som används förblir resultaten de samma.

³⁴ Definitionen för de olika kategorierna är följande. Egna hem är småhus som ägs av privatpersoner. Bostadsrätter motsvarar lägenheter som ägs av bostadsrättsföreningar. Privata hyresrätter är hyresrätter som ägs av privatpersoner eller privata företag. Allmännyttan motsvarar lägenheter som ägs av allmännyttiga bostadsföretag. Övriga hyresrätter är hyresrätter som inte är privatägda utan ägs exempelvis av staten, kommunen eller kyrkan. Övrigt är en restpost. I denna ingår personer, som på grund av bortfall eller att hemvisten inte är känd, inte kan kopplas till någon av de andra bostadsformerna.

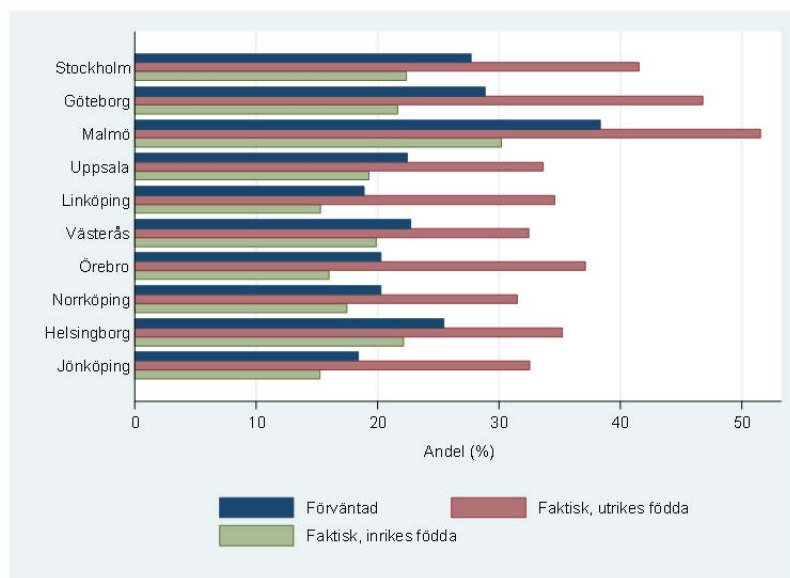
³⁵ Definitioner presenteras i appendix F.

5 Etnisk boendesegregation 2000–2012

5.1 I vilken utsträckning exponeras utrikes födda och inrikes födda personer mot utrikes födda grannar?

I figur 5.1 presenteras andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda och inrikes födda i de tio olika kommunerna 2012. Den förväntade exponeringen mot utrikes födda grannar utgörs av andelen utrikes födda i kommunen. Den faktiska exponeringen är den genomsnittliga andelen utrikes födda grannar som utrikes födda respektive inrikes födda faktiskt möter i en given kommun. Det framkommer att den faktiska andelen utrikes födda grannar överstiger den förväntade andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda personer i samtliga kommuner. För inrikes födda gäller det omvända. Inrikes födda personer har en lägre andel utrikes födda grannar än förväntat i samtliga kommuner.

Figur 5.1 Faktisk och förväntad exponering mot utrikes födda grannar bland utrikes födda och inrikes födda i olika kommuner 2012

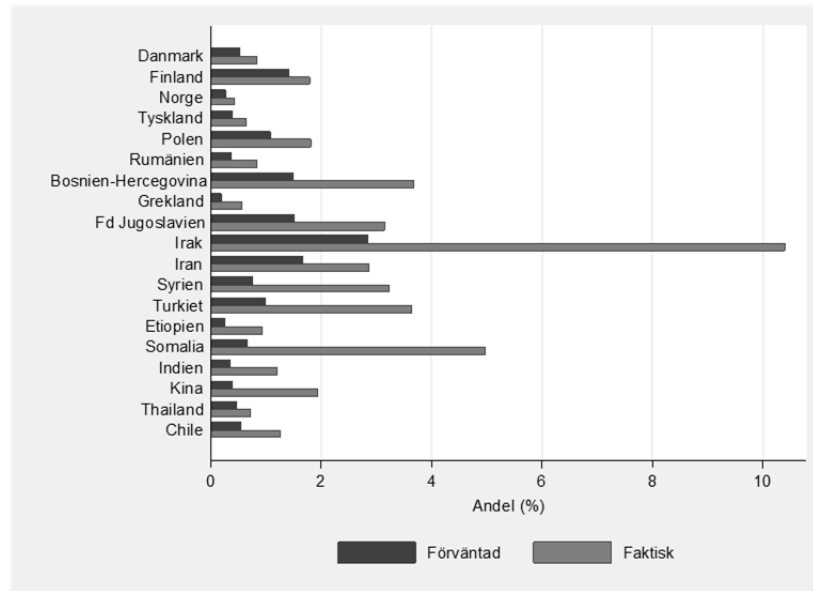

Den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar bland utrikes födda personer varierar mellan olika kommuner. I Malmö uppgår andelen till ca 52 procent. I Göteborg uppgår den till ca 47 procent och i Stockholm till över 42 procent. I övriga kommuner uppgår exponeringen mot utrikes födda grannar i den utrikes födda befolkningen till mellan 30 och 40 procent.

Den faktiska och förväntade andelen grannar som är födda i det egna ursprungslandet bland olika grupper av utrikes födda för samtliga kommuner presenteras i figur 5.2. För samtliga grupper gäller att den faktiska exponeringen mot grannar från det egna ursprungslandet är högre än den förväntade. Högst faktisk exponering mot grannar från det egna ursprungslandet finner vi för grupperna Irak och Somalia. För utrikes födda från Irak uppgår andelen grannar som är födda i Irak till drygt 10 procent. För utrikes födda från Somalia uppgår andelen grannar som är födda i Somalia till 5 procent. Även bland andra grupper av utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika ligger den faktiska andelen grannar från det egna ursprungslandet på nivåer högt över den

förväntade. Detta gäller även för utrikes födda från länder i f.d. Jugoslavien.

Figur 5.2 Faktisk och förväntad exponering mot utrikes födda grannar från det egna ursprungslandet bland utrikes födda i olika kommuner 2012

5.2 Hur har utrikes föddas och inrikes föddas exponering mot utrikes födda grannar förändrats under perioden 2000–2012?

I tabell 5.1 presenteras den faktiska exponeringen, den förväntade exponeringen samt överexponeringen mot utrikes födda grannar för 2000 och 2012. Vi presenterar både obetingad och betingad exponering. I den betingade exponeringen kontrollerar vi för socioekonomiska och demografiska bakgrundsfaktorer.³⁶ Det framkommer att den genomsnittliga faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar har ökat från drygt 28 procent till knappt 38 procent under perioden. Även den förväntade exponeringen har ökat vilket

³⁶ Samtliga socioekonomiska och demografiska faktorer presenteras i tabell F1 i appendix F.

gör att överexponeringen mot utrikes födda grannar sjunkit något under perioden. År 2000 uppgick den obetingade överexponeringen till 1,63 för att 2012 uppgå till 1,55. Utrikes födda personer hade således närmare 1,6 gånger fler utrikes födda grannar 2012 än vad de hade haft om befolkningen varit helt slumpmässigt fördelad över bostadsområdena. Om vi betingar på socioekonomiska och demografiska faktorer minskar skillnaden mellan den faktiska och den förväntade exponeringen och därmed överexponeringen. År 2000 uppgick överexponeringen till 1,36 då vi betingade på socioekonomiska och demografiska variabler för att 2012 uppgå till 1,30. När vi betingar på både socioekonomiska och demografiska faktorer hade således utrikes födda personer 1,3 gånger fler utrikes födda grannar än vad de hade haft om befolkningen varit slumpmässigt fördelad över bostadsområdena 2012.

Tabell 5.1 Exponering mot utrikes födda bland utrikes födda och inrikes födda 2000 och 2012

År 2000	Utrikes födda						Utländsk bakgrund		Inrikes födda	
	<i>Faktisk exponering</i>		<i>Faktisk exponering mot egen grupp</i>		<i>Faktisk exponering mot andra grupper</i>		<i>Faktisk exponering</i>		<i>Faktisk exponering</i>	
	0,282		0,032		0,250		0,295		0,148	
	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering
<i>Förväntad exponering:</i>										
Obetingad	0,172	1,633	0,013	2,368	0,159	1,572	0,196	1,503	0,172	0,857
Betingad på demografiska egenskaper	0,175	1,606	0,014	2,300	0,162	1,548	0,120	1,479	0,172	0,859
Betingad på socioekonomiska egenskaper	0,194	1,450	0,015	2,045	0,179	1,399	0,216	1,367	0,167	0,882
Betingad på demografiska och socioekonomiska egenskaper	0,207	1,362	0,017	1,853	0,190	1,318	0,227	1,300	0,164	0,898

Tabell 5.1 forts.

År 2012	Utrikes födda						Utländsk bakgrund		Inrikes födda	
	<i>Faktisk exponering</i>		<i>Faktisk exponering mot egen grupp</i>		<i>Faktisk exponering mot andra grupper</i>		<i>Faktisk exponering</i>		<i>Faktisk exponering</i>	
	0,377		0,038		0,339		0,401		0,200	
	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering	Förväntad exponering	Över-exponering
<i>Förväntad exponering:</i>										
Obetingad	0,244	1,548	0,015	2,577	0,229	1,482	0,279	1,439	0,244	0,820
Betingad på demografiska egenskaper	0,249	1,516	0,016	2,446	0,233	1,453	0,284	1,411	0,242	0,825
Betingad på socioekonomiska egenskaper	0,278	1,357	0,019	2,043	0,259	1,308	0,310	1,295	0,233	0,859
Betingad på demografiska och socioekonomiska egenskaper	0,290	1,300	0,021	1,820	0,269	1,259	0,321	1,249	0,228	0,874

Not: Demografiska egenskaper fångas av individens ålder (fyra grupper), kön, om individen är gift eller inte gift och har barn eller inte. Socioekonomiska egenskaper fångas av individens utbildning (tre grupper) och individens årsarbetsinkomst (5 grupper).

Vidare visar tabell 5.1 att överexponeringen mot den egna gruppen ligger på betydligt högre nivåer än överexponeringen mot den totala gruppen utrikes födda. Den obetingade överexponeringen mot personer från den egna gruppen ökade under perioden. År 2000 uppgick den obetingade överexponeringen mot grannar från den egna gruppen till 2,37 för att 2012 uppgå till 2,58. Utrikes födda personer hade således ca 2,6 gånger fler utrikes födda grannar från den egna gruppen än vad de skulle ha haft om befolkningen varit helt slumpmässigt fördelad över bostadsområdena 2012. Överexponeringen mot den egna gruppen minskar dock då vi betingar på socioekonomiska och demografiska egenskaper. Den betingade överexponeringen mot grannar från den egna gruppen uppgick till 1,82 år 2012.

För personer med utländsk bakgrund framträder ett liknande mönster som för utrikes födda. Den genomsnittliga faktiska exponeringen mot personer med utländsk bakgrund har ökat från knappt 30 procent 2000 till ca 40 procent 2012 samtidigt som den obetingade förväntade exponeringen har ökat från knappt 20 procent till ca 28 procent. Liksom för utrikes födda har överexponeringen därför varit relativt konstant över tid. År 2000 hade personer med utländsk bakgrund 1,5 gånger fler grannar med utländsk bakgrund än vad de skulle ha haft om befolkningen varit slumpmässigt fördelad. År 2012 hade graden av överexponering minskat till 1,4. Skillnaden mellan den faktiska och den förväntade exponeringen och därmed överexponeringen minskar när vi betingar på socioekonomiska och demografiska faktorer. Det kvarstår dock en väsentlig skillnad även när vi tar hänsyn till såväl demografiska som socioekonomiska egenskaper.

För inrikes födda framkommer det motsatta. Inrikes födda personer underexponeras mot utrikes födda grannar. De exponeras således mot färre utrikes födda grannar än vad de skulle ha gjort om befolkningen varit helt slumpmässigt fördelad över bostadsområdena. I fallet med inrikes födda uppgick den obetingade exponeringen 2000 till 0,86 för att 2012 uppgå till 0,82. Inrikes födda personer exponeras således endast mot 0,8 gånger så många utlandsfödda grannar som de hade gjort om befolkningen varit helt slumpmässigt fördelad över bostadsområdena.

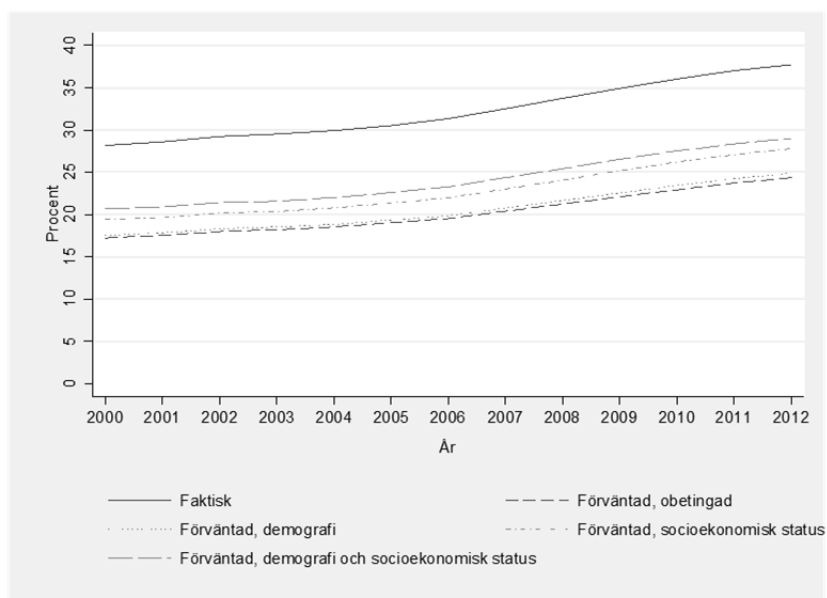
Vi kan således konstatera att utrikes föddas överexponering mot andra utrikes födda minskar då vi betingar på socioekonomiska och

demografiska faktorer. Dock är skillnaden mellan den betingade och obetingade överexponeringen mycket liten. Demografiska faktorer förklarar således mycket lite av den etniska boendesegregation vi observerar. Delar av boendesegregationen bland den utrikes födda befolkningen tycks däremot förklaras av de utrikes föddas socioekonomiska status. När vi kontrollerar för socioekonomiska faktorer minskar överexponeringen, dock kvarstår en väsentlig segregation även när vi tagit hänsyn till dessa faktorer.

Hur utrikes födda personers förväntade och faktiska exponering mot utrikes födda grannar i de tio kommunerna utvecklats under perioden 2000 till 2012 illustreras i figur 5.3. Av figuren framgår att såväl den förväntade som den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar ökat under perioden.

Utvecklingen visar att andelen utrikes födda i de tio kommunerna ökat under tidsperioden. Den förväntade exponeringen mot utrikes födda grannar har således ökat. Även den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar har ökat i så mening att utrikes födda möter en större andel utrikes födda grannar i slutet av tidsperioden än i början av den. Överexponeringen mot utrikes födda grannar har dock varit relativt konstant under perioden.

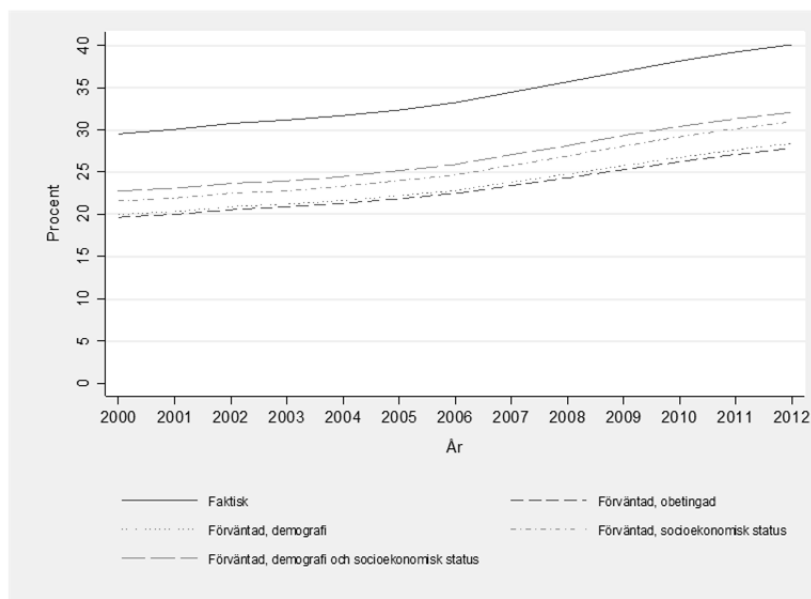
Figur 5.3 Faktisk och förväntad exponering bland utrikes födda mot andra utrikes födda 2000–2012

Figur 5.4 visar att samma mönster framkommer även då vi studerar personer med utländsk bakgrund. Figur 5.4 visar att bland personer med utländsk bakgrund uppgick den förväntade obetingade exponeringen mot grannar med utländsk bakgrund till 20 procent 2000. År 2012 hade samma exponering ökat till ca 27 procent. Om vi istället studerar den faktiska exponeringen mot grannar med utländsk bakgrund så ökade den från ca 30 procent 2000 till ungefär 40 procent 2012. Även här ser vi att skillnaden mellan den faktiska och den förväntade exponeringen minskar när vi betingar på demografiska och socioekonomiska faktorer och att denna skillnad är i stort sett oförändrad över perioden. Graden av överexponering mot grannar med utländsk bakgrund är därmed, liksom i fallet med utrikes födda grannar, relativt konstant över tid.

Samma mönster som vi fann när vi studerade utrikes födda framkommer alltså när vi studerar personer med utländsk bakgrund. Såväl andelen personer med utländsk bakgrund som den faktiska exponeringen mot personer med utländsk bakgrund ökar i de tio kommunerna under observationsperioden.

Figur 5.4 Faktisk och förväntad exponering bland personer med utländsk bakgrund – obetingad och betingad – mot utrikes födda 2000–2012

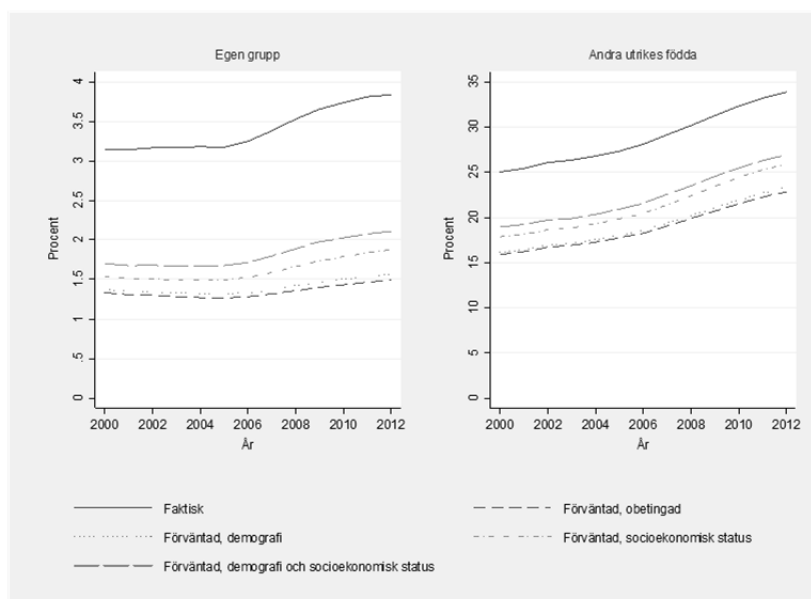

I figur 5.5 studeras exponering mot den egna gruppen samt mot andra utrikes födda (den egna gruppen borträknad). Av figuren framgår att den faktiska exponeringen mot den egna gruppen har ökat under tidsperioden. År 2000 uppgick den faktiska exponeringen mot grannar från den egna gruppen till 3,1 procent för att öka till 3,8 procent 2012. Den förväntade exponeringen har inte förändrats lika mycket under tidsperioden. År 2000 uppgick den obetingade förväntade exponeringen mot grannar från den egna gruppen till 1,4 procent för att öka till ca 1,5 procent 2012. Denna utveckling innebär att överexponeringen mot landsmän har ökat under perioden.

I vilken utsträckning utrikes födda personer från olika grupper exponeras mot grannar från den egna gruppen framgår av figur B1–B8 i appendix B. Relativt hög faktisk exponering mot grannar från den egna gruppen finner vi bland utrikes födda från länder i Norden, Sydeuropa, Mellanöstern och Afrika. Den faktiska exponeringen mot grannar från den egna gruppen har utvecklats mycket olika under tidsperioden för personer från de olika grupperna.

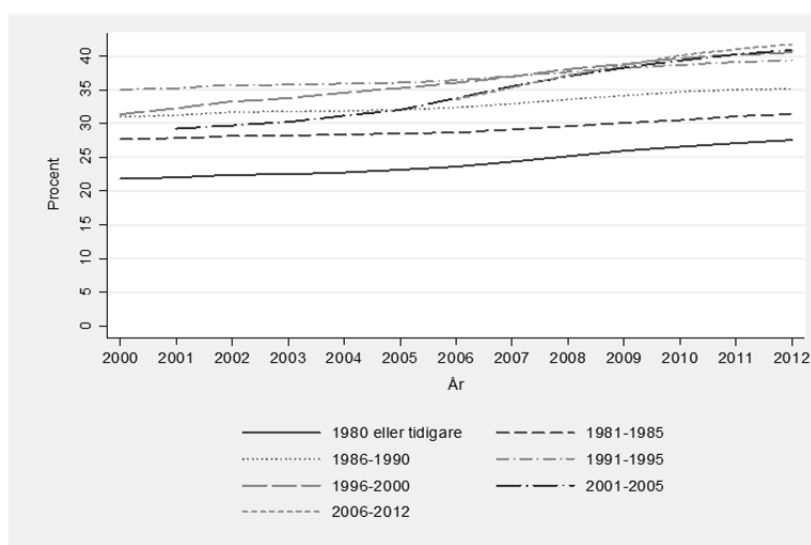
Medan exponeringen mot grannar från den egna gruppen minskat, eller varit oförändrad, bland utrikes födda från länder i Europa har den i flera fall ökat kraftigt bland utrikes födda från länder utanför Europa. Exempelvis har exponeringen mot grannar från den egna gruppen ökat från drygt 4 till närmare 7 procent bland utrikes födda från länder i Mellanöstern. Vidare har exponeringen mot grannar från den egna gruppen ökat från knappt 2 procent till närmare 4 procent bland utrikes födda från länder i Afrika. Som tidigare nämndes kan brist på information och bristande ekonomiska resurser vara förklaringar till varför utrikes födda personer bosätter sig nära andra utrikes födda personer. Det är inte orimligt att tro att problemen att etablera sig på arbetsmarknaden bland personer från länder i Mellanöstern och Afrika till en väsentlig del förklarar den allt högre exponeringen mot grannar från den egna gruppen. Det faktum att utrikes födda från länder utanför Europa bosätter sig nära sina landsmän kan dock också bero på att personer som delar språk, traditioner och kultur gärna bosätter sig nära varandra.

Figur 5.5 Faktisk och förväntad exponering bland utrikes födda mot den egna gruppen respektive andra utrikes födda 2000–2012

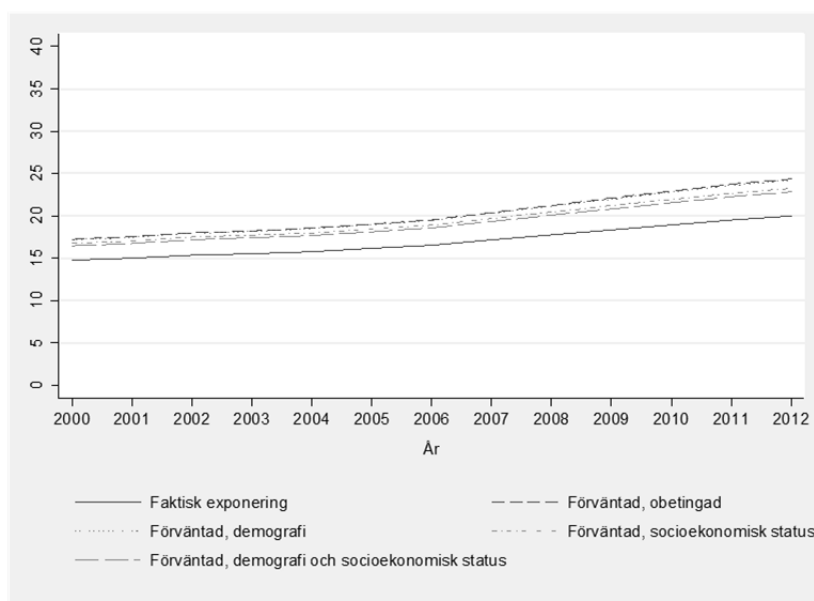
Det framkommer således att den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar ökat under observationsperioden. Frågan är då om denna utveckling skiljer sig åt mellan utrikes födda som kommit till landet vid olika tidpunkter. I figur 5.6 presenteras den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar för olika invandringskohorter. Det framkommer att exponeringen mot utrikes födda grannar ökar under observationsperioden för samtliga invandringskohorter även om ökningen har varit större bland senare års kohorter. Vidare exponeras senare års invandringskohorter mot en större andel utrikes födda grannar än tidigare kohorter. År 2012 uppgick exponeringen mot utrikes födda grannar till drygt 26 procent för utrikes födda som invandrat 1980 eller tidigare. För de kohorter som invandrat efter 1990 uppgår exponeringen mot utrikes födda grannar i samtliga fall till runt 40 procent. Även här är det rimligt att tro att etableringen på arbetsmarknaden och därmed tillgången till ekonomiska resurser i hög grad förklarar utvecklingen. Senare års kohorter, där framförallt personer födda i länder utanför Europa ingår, har ett besvärligare arbetsmarknadsläge än tidigare års kohorter vilket kan ha bidragit till ökad etnisk boendesegregation.

Figur 5.6 Faktisk exponering mot utrikes födda för olika invandringskohorter 2000–2012

Slutligen är det också av intresse att studera hur den faktiska exponeringen mot utrikes födda utvecklats över tiden för inrikes födda personer. Detta presenteras i figur 5.7. Den förväntade obetingade exponeringen mot utrikes födda uppgick (som presenterades i tabell 5.1) till ca 17 procent 2000 för att 2012 uppgå till strax över 24 procent. Som framgick av tabell 5.1 ligger den förväntade exponeringen mot utrikes födda grannar på nivåer över den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar. Detta mönster framkommer under hela tidsperioden och gäller såväl för obetingad förväntad exponering som när vi betingar den förväntade exponeringen på demografiska och socioekonomiska bakgrundsvariabler. Inrikes födda personer exponeras således mot färre utrikes födda grannar än vad de hade gjort om den utrikes födda befolkningen varit slumpmässigt fördelad över bostadsområdena. Därtill ökar inrikes födda personers underexponering mot utrikes födda grannar under perioden då skillnaden mellan den faktiska och den förväntade exponeringen ökar något.

Figur 5.7 Faktisk och förväntad exponering mot utrikes födda bland inrikes födda 2000–2012

5.3 I vilken utsträckning bor utrikes födda och inrikes födda personer i olika upplåtelseformer?

Tabell 5.2 presenterar hur utrikes födda och inrikes födda fördelar sig på olika upplåtelseformer 2012. Det framkommer att fördelningen över upplåtelseform ser relativt likartad ut för inrikes födda personer och utrikes födda från länder i Norden och övriga Västeuropa. Över 30 procent av individerna som är födda i Sverige, Norden eller övriga Västeuropa återfinns i kategorin Egna hem. Vidare överstiger också andelen individer från dessa regioner som bor i bostadsrätt 30 procent. En lägre andel personer från dessa regioner bor i hyresrätter. Andelen från dessa grupper som bor i privata hyresrätter eller i hyresrätter i allmännyttan uppgår till mellan 10 och 15 procent. Ett undantag är dock utrikes födda från Finland. I denna grupp är närmare 20 procent bosatta i hyresrätter i allmännyttan.

Mönstret ser annorlunda ut för utrikes födda från andra regioner. Bland utrikes födda från länder i Sydeuropa återfinns färre än 20 procent i kategorin Egna hem. Särskilt utmärkande är den låga andelen boende i egna hem från Etiopien och Somalia. Knappt 7 procent av de utrikes födda från Etiopien återfanns i kategorin Egna hem 2012 medan motsvarande andel av de utrikes födda från Somalia var lägre än 1 procent. Speciellt bland utrikes födda från Somalia är andelen som äger sin bostad (bor i egna hem eller bostadsrätt) mycket låg.

Utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika är istället överrepresenterade bland de som bor i hyresrätt. Exempelvis visar tabell 6 att ca 50 procent av de utrikes födda från Irak och Etiopien bor i hyresrätter i allmännyttan. Andelen utrikes födda från Somalia som bor i allmännyttan uppgick till strax över 70 procent.

Tabell 5.2 Andel i olika upplåtelseformer 2012, uppdelat på födelse-land

Födelse-land	Egna hem	Bostadsrätt	Privat hyresrätt	Allmännyttan	Övriga hyresrätter	Övrigt
Sverige	37,2	32,0	13,2	12,9	4,2	0,4
Danmark	32,3	38,2	13,8	12,0	3,2	0,5
Finland	30,2	32,9	12,6	19,8	3,8	0,6
Norge	37,2	33,3	11,4	13,5	4,1	0,5
Storbritannien	33,6	36,8	12,7	11,8	4,7	0,4
Tyskland	33,4	30,8	14,3	14,0	6,7	0,9
Polen	17,2	26,0	23,9	25,8	6,5	0,6
Rumänien	17,2	29,5	21,1	22,9	9,0	0,5
Bosnien- Hercegovina	11,0	33,8	16,8	32,5	5,9	0,1
Grekland	15,3	33,2	20,7	21,7	8,4	0,7
F.d. Jugoslavien	18,4	31,3	15,5	29,6	4,8	0,3
Irak	10,1	12,9	20,2	50,1	6,4	0,2
Iran	18,3	32,6	11,9	28,9	7,9	0,4
Syrien	19,0	15,4	19,7	42,3	3,3	0,2
Turkiet	20,9	24,3	15,9	34,5	4,3	0,2
Etiopien	6,5	17,8	16,4	50,8	7,6	0,8
Somalia	0,9	4,3	17,1	70,8	6,4	0,5
Indien	18,0	31,6	16,0	23,0	10,6	0,8
Kina	16,3	34,3	11,3	20,0	17,1	1,0
Thailand	18,9	33,1	19,7	22,5	5,4	0,5
Chile	11,2	27,8	20,2	35,3	5,3	0,3

I tabell 5.3 studeras hur sannolikheten att äga sin bostad (bo i någon av upplåtelseformerna egna hem eller bostadsrätt) förändras med ökad vistelsetid i landet för olika kohorter. Bland utrikes födda som invandrat före 1981 ägde 53 procent sin bostad efter mer än tjugo år i landet. Detta kan jämföras med den inrikes födda befolkningen, i vilken närmare 70 procent ägde sin bostad 2012.

Bland senare kohorter ägde en ännu lägre andel sin bostad efter att ha vistats tjugo år eller längre tid i landet. Bland utrikes födda i kohorten 1980–1985 ägde 44 procent sin bostad efter att ha vistats över tjugo år i landet medan motsvarande andel för kohorten 1986–1990 var 46 procent.

Vi ser dock att kohorter som kommit till Sverige efter 1990 i större utsträckning än tidigare års kohorter ägde sina bostäder vid

samma vistelsetid i landet. Exempelvis ägde 38 procent av de utrikes födda i kohorten 2001–2005 sina bostäder efter 5 till 10 år i landet medan endast 19 procent av de utrikes födda i kohorten 1991–1995 gjorde det. I kohorten 1996–2000 ägde 40 procent sina bostäder efter 10 till 15 år i landet vilket skall jämföras med 28 procent i kohorten 1986 till 1990.

Tabell 5.3 Andelen utrikes födda som äger en egen bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,53
1980-1985				0,39	0,44
1986-1990			0,28	0,35	0,46
1991-1995		0,19	0,29	0,42	
1996-2000	0,25	0,31	0,40		
2001-2005	0,32	0,38			
2006-2012	0,31				

I appendix D presenteras hur sannolikheten att äga sin bostad varierar med vistelsetid i landet för kohorter från olika regioner. Stora skillnader finns mellan de olika regionerna. Om vi studerar kohorten 2006–2012 framkommer att över 60 procent av de från Norden äger sin bostad efter mindre än fem år i landet. Även för de som invandrat från andra länder i Västeuropa under samma tidsperiod äger över 50 procent sin bostad efter mindre än fem år i landet. Studeras tidigare års kohorter finner vi att efter över tjugo år i landet äger över hälften av de utrikes födda från dessa regioner sin bostad.

Situationen ser annorlunda ut för utrikes födda från länder i Afrika och Mellanöstern. I kohorten 2006–2012 äger färre än 20 procent av de utrikes födda från dessa länder sin bostad under sina fem första år i landet. Även för kohorter som varit längre tid i landet är andelen som äger sina bostäder låg. Speciellt gäller detta utrikes födda som invandrat från länder i Afrika. Här äger endast runt 30 procent sin bostad efter att varit tjugo år eller längre tid i landet. För utrikes födda från Mellanöstern är andelen något högre. Bland utrikes födda från länder i Mellanöstern äger runt 40 procent

sin bostad efter att ha varit tjugo år eller längre tid i Sverige. För kohorten som invandrat från Mellanöstern under perioden 1991 till 1995 uppgick andelen som ägde sin bostad efter tjugo år eller längre vistelsetid i landet till 46 procent.

Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden tycks således vara hänvisade till vissa segment på bostadsmarknaden. Dessa grupper äger i mindre utsträckning än övriga grupper sin egen bostad och detta mönster tycks bestå oavsett vistelsetid i Sverige.

5.4 Hur samvarierar olika egenskaper och faktorer med andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda personer?

Vi kan således konstatera att utrikes födda personer är överexponerade mot utrikes födda grannar samt att den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar ökat under observationsperioden. Utrikes födda personer är dessutom i varierande grad exponerade mot grannar från den egna gruppen. Utvecklingen över tid har därtill sett mycket olika ut för de olika grupperna. Medan exponeringen mot grannar från den egna gruppen minskat, eller varit oförändrad, bland utrikes födda från länder i Europa har den ökat bland utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika.

Frågan är hur olika individuella egenskaper och andra faktorer samvarierar med andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda personer. I syfte att studera detta har vi skattat en regressionsmodell i vilken andelen utrikes födda grannar utgör den beroende variabeln.³⁷ I modellen ingår observationer från samtliga år under perioden 2000 till 2012. Vi kontrollerar i modellen för individernas födelseland, tid sedan invandring, ålder, kön, civilstånd, familjesituation (om individen har barn eller inte), utbildningsnivå, bostadens upplåtelseform samt i vilken kommun individen är bosatt.³⁸ Resultaten från skattningen presenteras i tabell 5.4. Koefficienterna i tabellen skall tolkas som skillnader i andelen utrikes

³⁷ Den beroende variabeln utgörs av en enskild individs andel utrikes födda grannar i SAMS-området.

³⁸ Samtliga förklarande variabler presenteras i tabell F1 i appendix F.

födda grannar i procentenheter relativt respektive referenskategori då vi kontrollerar för de olika bakgrundsvariablerna. Exempelvis skall värdet 11,5 för kategorin Bosnien-Hercegovina tolkas som att en person född i Bosnien-Hercegovina har 11,5 procentenheter fler utrikes födda grannar jämfört med en person född i referenskategorin (Danmark) med samma ålder, kön, civilstånd, familjesituation, utbildningsnivå, invandringskohort, boendeform, bostadskommun och år.³⁹

³⁹ Inrikes födda ingår ej i regressionen. Danmark utgör referenskategori då det är ett land som är geografiskt och kulturellt närbeläget Sverige.

Tabell 5.4 Regressionsresultat över faktorer som påverkar andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda individer 2000–2012

<i>Ålder</i>		<i>Födelseland/-region</i>			
25-35 år	Referens	Tyskland	1,0	Nordamerika	0,0
36-45 år	0,3**	Övriga Västeuropa	-1,7**	Oceanien	-3,6**
46-55 år	1,7***	Polen	5,2***	<i>Invandringskohort</i>	
				Invandrat år 1980	Referens
				eller tidigare	
56-64 år	2,6***	Rumänien	7,0***	Invandrat 1981-1985	1,8***
				Invandrat 1986-1990	3,4***
<i>Kön</i>		Övriga Östeuropa	3,3***	Invandrat 1991-1995	5,6***
Man	Referens	Bosnien-Hercegovina	11,5***	Invandrat 1996-2000	5,9***
Kvinna	-0,6***	Grekland	9,7***	Invandrat 2001-2005	6,3***
<i>Civilstånd</i>		F.d. Jugoslavien	10,1***	Invandrat 2006-2012	7,5***
Ej gift	Referens	Övriga Sydeuropa	4,8***	<i>Upplåtelseform</i>	
Gift	1,7***	Irak	17,0***	Egna hem	Referens
<i>Barn</i>		Iran	6,3***	Bostadsträtt	8,9***
Inga barn	Referens	Syrien	18,6***	Privat hyresrätt	15,2***
Antal barn > 0	1,8***	Turkiet	18,3***	Allmännyttan	22,8***
<i>Utbildningsnivån</i>		Övriga Mellanöstern	16,5***	Övriga hyresrätter	18,5***
Grundskola	Referens	Etiopien	14,1***	Övrigt	5,6
Gymnasium	-3,3***	Somalia	24,0***		
Högskola	-7,8***	Övriga Afrika	10,4***		
<i>Födelseland/-region</i>		Indien	7,1***		
Danmark	Referens	Kina	7,5***		
Finland	3,3***	Thailand	-0,2		
Norge	-1,3*	Övriga Asien	8,3***		
Övriga Norden	0,1	Chile	8,7***		
Storbritannien	-2,0***	Övriga Sydamerika	3,4***		

Not: Beroendevariabeln är en enskild individs andel utrikes födda grannar i SAMS-området. Endast utrikes födda ingår i analysen. De värden som presenteras tolkas som en genomsnittlig skillnad i antal procentenheter jämfört med referensgruppen, givet att alla andra faktorer hålls konstanta. I regressionen ingår även kontrollvariabler för kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Andelen utrikes födda grannar är lägre bland individer med högre utbildning än bland individer med enbart grundskoleutbildning.

Utrikes födda med universitetsutbildning har i genomsnitt 8 procentenheter färre utrikes födda grannar än personer med grundskoleutbildning. Vidare har personer med gymnasieutbildning i genomsnitt 3 procentenheter färre utrikes födda grannar än personer med grundskoleutbildning.

Stora skillnader framkommer också mellan de olika födelseländerna när vi skattar regressionsmodellen. Hög andel utrikes födda grannar har utrikes födda personer från framförallt länder i Mellanöstern och Afrika. Exempelvis är andelen utrikes födda grannar mellan 17 och 19 procentenheter högre bland personer födda i Irak, Syrien och Turkiet än vad den är för utrikes födda personer i referenskategori (födda i Danmark). Intressant att notera är att andelen utrikes födda grannar bland personer födda i Iran är mer än 10 procentenheter lägre än vad den är för de andra grupperna som är födda i Mellanöstern. Bland utrikes födda från Somalia är andelen utrikes födda grannar 24 procentenheter högre än vad den är bland utrikes födda från Danmark.

I tabell 5.4 framkommer också att andelen utrikes födda grannar varierar mellan olika upplåtelseformer. Utrikes födda personer som bor i allmännyttan har ca 23 procentenheter fler utrikes födda grannar än personer som bor i upplåtelseformen egna hem. Även bland personer som bor i privata hyresrätter är andelen utrikes födda grannar avsevärt lägre än bland de som bor i allmännyttan. Skillnaden i andelen utrikes födda grannar mellan de som bor i privat hyresrätt och de som bor i allmännyttan uppgår till över 7 procentenheter.

Mot bakgrund av resultaten i tabell 5.4 blir det intressant att studera i vilken utsträckning utrikes födda från olika regioner som bor i olika boendeformer exponeras mot utrikes födda grannar. Detta studeras genom att regressionsmodeller skattas separat för de olika boendeformerna med andelen utrikes födda grannar som beroendevariabel. I modellerna kontrollerar vi liksom tidigare för ålder, kön, civilstånd, familjesituation, utbildningsnivå, invandringskohort, bostadskommun och år. Resultaten presenteras i tabell 5.5. Det faktum som framkom i tabell 5.4, att utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika exponeras för en större andel utrikes födda grannar än utrikes födda från andra länder, kvarstår oberoende av vilken boendeform som studeras. Bland utrikes födda i Irak, Syrien och Turkiet är andelen utrikes födda grannar avsevärt

högre än andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda i referenskategori (Danmark) oberoende av vilken boendeform som studeras. I samtliga boendeformer är andelen utrikes födda från dessa länder mer än 10 procentenheter högre än vad den är i referenskategori. I några av boendeformerna uppgår skillnaden relativt referenskategori till över 20 procentenheter. För utrikes födda från Somalia och Etiopien är skillnaden i andelen utrikes födda grannar jämfört med referenskategori lägre bland de som bor i egna hem eller bostadsrätter än vad den är bland dem som bor i privat hyresrätt eller i allmännyttan. Detsamma gäller även för utrikes födda från andra länder i Afrika. Oavsett boendeform exponeras således utrikes födda från länder utanför Europa mot andra utrikes födda i högre grad än övriga grupper.

Tabell 5.5 Regressionsresultat över hur födelse/region påverkar andelen utrikes födda grannar bland utrikes födda individer 2000–2012 uppdelat på olika boendeformer

	Egna hem	Bostadsrätt	Privat hyresrätt	Allmännyttan	Övriga hyresrätter	Övrigt
Danmark	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens	Referens
Finland	1,1**	2,2**	3,8**	4,5***	2,8*	2,0
Norge	-0,7	-2,4**	-1,8	-1,1	-1,3***	0,2
Övriga Norden	1,7***	-0,3	-0,8	-1,0	0,1	-0,7
Storbritannien	0,5	-3,1***	-4,1***	-2,3*	-8,2***	-1,9
Tyskland	0,9**	-0,7	1,2	1,8	-1,0	0,7
Övriga Västeuropa	-0,2	-3,6***	-2,6*	0,0	-4,3***	0,2
Polen	2,8***	4,1***	6,3***	6,6***	6,3***	1,4
Rumänien	5,9***	5,4***	8,3***	7,9***	8,7***	0,7
Övriga Östeuropa	2,4***	2,6**	3,5***	4,5***	3,1***	0,4
Bosnien-Hercegovina	9,0***	9,4***	14,4***	11,1***	17,1***	8,9***
Grekland	5,8***	5,9***	13,6***	11,3***	15,6**	7,9**
F.d. Jugoslavien	6,9***	8,8***	11,4***	11,2***	13,0***	6,3***
Övriga Sydeuropa	3,6***	3,8***	5,1***	6,6***	4,3***	5,2**
Irak	14,9***	13,9***	24,2***	15,2***	22,2***	7,6***
Iran	4,5***	5,8***	7,4***	6,4***	9,2***	12,6***
Syrien	16,1***	15,3***	24,7***	18,9***	14,6***	5,9
Turkiet	16,7***	14,6***	22,0***	20,8***	11,4***	11,7***
Övriga Mellanöstern	12,6***	13,3***	20,0***	17,9***	14,3***	15,2***
Etiopien	10,7***	9,9***	15,5***	15,4***	15,9***	8,8*
Somalia	11,4***	12,3***	26,7***	24,4***	23,7***	9,7**
Övriga Afrika	5,6***	7,3***	11,9***	11,9***	12,8***	7,9***
Indien	5,9***	6,2***	5,3***	9,9***	6,5***	11,8**
Kina	4,5***	9,7***	9,2***	9,9***	10,2***	19,5***
Thailand	0,2	0,2	-1,3	1,3	-1,8	-3,0
Övriga Asien	6,5***	5,1***	8,6***	11,2***	9,5***	8,9**
Chile	5,1***	5,9***	11,1***	10,9***	8,8***	4,8**
Övriga Sydamerika	2,9***	1,8*	4,4***	5,0***	3,0**	1,7
Nordamerika	0,4	-2,0**	0,2	2,5**	-1,8	3,1
Oceanien	0,1	-4,5***	-4,4***	-5,3***	-9,4***	2,3
Observationer	987 983	1 352 565	991 955	1 947 336	368 955	31 630

Not: Beroendevariabeln är en enskild individs andel utrikes födda grannar i SAMS-området. Endast utrikes födda ingår i analysen. De värden som presenteras tolkas som en genomsnittlig skillnad i antal procentenheter jämfört med referensgruppen, givet att alla andra faktorer hålls konstanta. I regressionen ingår även kontrollvariabler för kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

6 Etnisk boendesegregation och utfall på arbetsmarknaden

6.1 Arbetsinkomster, sysselsättning och faktisk exponering mot utrikes födda grannar

Det är väl känt att det finns stora skillnader i arbetsmarknadsutfall mellan olika grupper av utrikes födda.⁴⁰ I detta avsnitt studeras i vilken utsträckning utrikes föddas arbetsmarknadsposition (sysselsättning och arbetsinkomster) samvarierar med den etniska boendesegregation vi hittills observerat i rapporten.

I tabell 6.1 presenteras genomsnittliga arbetsinkomster, andelen sysselsatta samt faktisk exponering mot utrikes födda grannar 2000, 2005 samt 2012 för de olika grupperna av utrikes födda samt för inrikes födda. Vi har också rangordnat grupperna efter genomsnittlig arbetsinkomst, andel sysselsatta samt faktisk exponering mot utrikes födda grannar. Ju högre genomsnittlig arbetsinkomst och andel sysselsatta en grupp har, desto högre rankas man med avseende på dessa variabler. Beträffande faktisk exponering mot utrikes födda grannar rankas en grupp högre ju lägre andel utrikes födda grannar man i genomsnitt exponeras mot.

Personer födda i Sverige har högst genomsnittlig arbetsinkomst, högst andel sysselsatta och exponeras dessutom mot den lägsta andelen utrikes födda grannar. Det genomgående mönstret i tabell 6.1 visar att utrikes födda från länder i Norden samt från andra västeuropeiska länder rankas högt vad gäller såväl arbetsinkomster

⁴⁰ En översikt av forskningen kring utrikes födda på arbetsmarknaden i Sverige finns exempelvis i Eriksson (2011). För en översikt av hur arbetsmarknaden för utrikes födda i Sverige utvecklats under 2000-talet, se Aldén och Hammarstedt (2015a).

som sysselsättning.⁴¹ Utrikes födda från dessa länder exponeras dessutom i relativt liten utsträckning mot utrikes födda grannar.

Det framkommer också att några grupper genomgående uppvisar låga genomsnittliga inkomster, en relativt låg andel sysselsatta samt dessutom exponeras för en stor andel utrikes födda grannar. Här utmärker sig speciellt utrikes födda från Irak, Syrien, Turkiet och Somalia. Utrikes födda från Irak och Somalia uppvisar de lägsta genomsnittliga inkomsterna, den lägsta sysselsättningen och högst exponering mot utrikes födda grannar under hela observationsperioden.

Det kan noteras i tabell 6.1 att såväl sysselsättning som exponering mot utrikes födda grannar ökar i många grupper under 2000-talet. Inte minst gäller detta i grupper med relativt låg andel sysselsatta. Bland exempelvis utrikes födda från Irak ökade andelen sysselsatta från knappt 45 procent 2000 till 55 procent 2012. Samtidigt ökade exponeringen mot utrikes födda grannar från knappt 50 procent till knappt 56 procent bland utrikes födda från Irak. Bland utrikes födda från Syrien ökade andelen sysselsatta från ca 55 procent 2000 till 65 procent 2012 samtidigt som exponeringen mot utrikes födda grannar ökade från knappt 49 procent till strax över 53 procent bland utrikes födda från Syrien.

Det bör dock understrykas att även om såväl sysselsättning som exponering mot utrikes födda grannar ökar under tidsperioden för flertalet av grupperna så ter sig det observerade mönstret stabilt. Grupper med relativt hög exponering mot utrikes födda grannar tenderar i allmänhet att ha lägre andel sysselsatta och lägre arbetsinkomster. Endast ett fåtal grupper utmärker sig genom relativt höga arbetsinkomster och relativt hög sysselsättning samt en relativt hög exponering mot utrikes födda grannar. Framförallt bland utrikes födda från Chile kan detta observeras. Även utrikes födda från Etiopien uppvisar vid några av observationstillfällena relativt hög andel sysselsatta i kombination med en relativt hög exponering mot utrikes födda grannar.

⁴¹ Undantaget från detta är utrikes födda från Danmark. En trolig förklaring till den låga sysselsättningen bland utrikes födda från Danmark är att de är bosatta i Sverige men sysselsatta i Danmark.

Tabell 6.1 Genomsnittlig arbetsinkomst, andel sysselsatta och faktisk exponering mot utrikes födda i Sveriges tio största kommuner, uppdelade på födelseland och år

Födelseland	Genomsnittlig arbetsinkomst ^{a)}			Andel sysselsatta ^{b)}			Faktisk exponering mot utrikes födda			Rang arbetsinkomst			Rang andel sysselsatta			Rang exponering		
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012
Sverige	2 671	2 877	3 366	88,8	88,1	90,3	16,7	17,9	21,7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Danmark	2 094	2 038	2 143	74,1	62,7	56,1	21,5	23,9	30,0	5	6	8	9	16	19	5	5	6
Finland	2 052	2 283	2 773	78,2	77,1	79,9	24,5	25,6	28,8	6	5	5	5	4	5	6	6	5
Norge	2 394	2 657	3 260	80,4	80,0	82,6	20,2	20,5	23,4	2	2	2	3	2	2	3	2	2
Storbritannien	2 381	2 566	3 086	81,0	78,6	80,5	20,1	20,8	24,1	3	3	3	2	3	4	2	3	3
Tyskland	2 165	2 366	2 927	77,5	76,2	79,5	20,3	22,1	26,5	4	4	4	6	6	6	4	4	4
Polen	1 646	1 803	2 066	69,7	70,2	75,9	28,2	30,7	40,1	8	8	11	12	12	10	8	8	11
Rumänien	1 758	1 930	2 138	73,9	72,5	76,0	32,8	33,7	40,5	7	7	9	10	10	9	11	11	12
Bosnien-Hercegovina	1 205	1 687	2 189	65,7	72,2	76,9	44,3	44,0	45,4	15	11	6	14	11	7	16	16	16
Grekland	1 152	1 363	1 992	50,4	51,4	64,4	37,6	38,3	40,9	17	16	13	19	19	17	14	14	13
F.d. Jugoslavien	1 200	1 460	1 963	57,7	61,5	69,1	36,9	39,5	44,1	16	14	15	17	17	14	13	15	15
Irak	677	892	1 240	44,9	48,7	55,0	48,9	51,3	55,6	20	20	20	21	20	20	20	20	20
Iran	1 258	1 550	2 036	65,2	65,7	70,8	35,2	34,5	37,3	14	13	12	15	13	13	12	12	9
Syrien	799	1 058	1 496	55,4	58,7	65,0	48,6	49,6	53,2	19	19	18	18	18	16	19	19	19
Turkiet	1 020	1 210	1 660	63,6	63,0	68,8	47,5	48,5	52,1	18	18	16	16	15	15	18	18	18
Etiopien	1 337	1 651	1 971	71,7	73,1	76,3	45,2	46,4	51,8	11	12	14	11	9	8	17	17	17

Tabell 6.1 forts.

Födelseland	Genomsnittlig arbetsinkomst ^{a)}			Andel sysselsatta ^{b)}			Faktisk exponering mot utrikes födda			Rang arbetsinkomst			Rang andel sysselsatta			Rang exponering		
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012
Somalia	630	818	1 009	48,2	47,6	49,9	60,5	62,4	65,5	21	21	21	20	21	21	21	21	21
Indien	1 623	1 763	2 102	75,2	74,0	72,3	30,6	31,2	37,0	9	9	10	8	7	12	9	9	8
Kina	1 312	1 436	1 602	66,9	64,1	60,2	32,5	32,9	39,2	13	15	17	13	14	18	10	10	10
Thailand	1 333	1 312	1 439	79,1	73,3	74,7	26,5	27,7	32,1	12	17	19	4	8	11	7	7	7
Chile	1 533	1 723	2 150	77,0	76,6	80,9	38,0	38,3	41,4	10	10	7	7	5	3	15	13	14

Not: ^{a)} Arbetsinkomst i hundratals kronor och 2007-års prisnivå. ^{b)} Andel individer med arbetsinkomst (oberoende av belopp).

I tabell 6.2 har vi delat in de utrikes födda efter invandrings-tidpunkt istället för efter födelseland. Precis som i fallet med ursprungsländer har vi rankat kohorterna efter genomsnittlig arbetsinkomst, andel sysselsatta och faktisk exponering mot utrikes födda grannar 2000, 2005 och 2012. Även i detta fall framträder ett klart mönster i resultaten. Tidiga kohorter har ett bättre arbetsmarknadsläge än senare kohorter och de exponeras dessutom för färre utrikes födda grannar än senare kohorter.

Här bör man notera att de olika kohorterna skiljer sig åt med avseende på de utrikes föddas födelseland och skäl för invandring. Kohorten som kom till Sverige 1980 eller tidigare bestod i högre grad än senare kohorter av utrikes födda personer från länder i Europa. De var också i högre grad än senare års kohorter arbeidskraftsinvandrare. Kohorter som invandrat till Sverige på senare år består i hög utsträckning av flyktinginvandrare från länder utanför Europa. I kohorten som invandrade mellan 1991 och 1995 fanns dock en betydande andel flyktinginvandrare från länder i f.d. Jugoslavien.

Det kan noteras att utrikes födda som invandrat till Sverige 1980 eller tidigare har ett relativt sämre arbetsmarknadsläge (syssel-sättning) 2012 än vid de tidigare observationstidpunkterna. Detta trots att andelen sysselsatta i denna kohort faktiskt är högre 2012 än vad den var 2000 och 2005. Några av de senare invandringskohorterna uppvisar mycket stark ökning i andelen sysselsatta under 2000-talet. Andelen sysselsatta bland dem som invandrat mellan 1991 och 1995 ökar från drygt 65 procent 2000 till strax över 77 procent 2012. En förklaring till den relativt goda syssel-sättningsutvecklingen för denna grupp kan vara att den i större utsträckning än andra utgjordes av flyktingar med europeisk bakgrund. Vi vet från tidigare forskning att flyktingar från länder i f.d. Jugoslavien klarat sig relativt väl på den svenska arbetsmarknaden.⁴² För dem som invandrat mellan 1996 och 2000 ökade sysselsättningen från knappt 54 procent 2000 till närmare 76 procent 2012. Även den kohort som invandrade mellan 2001 och 2005 uppvisade en kraftig sysselsättningsökning mellan 2005 och 2012. Ett klart mönster framkommer dock under observationsperioden. Tidigare invandringskohorter har högre sysselsättning

⁴² Se exempelvis Ekberg och Ohlson (2000).

och arbetsinkomster och exponeras i lägre grad mot utrikes födda grannar än senare invandringskohorter.

Vi studerar även hur arbetsinkomster, sysselsättning samt graden av exponering varierar för olika grupper av utrikes födda och inrikes födda som bor i olika upplåtelseformer. Detta presenteras i tabell 6.3.⁴³ Mönstret är detsamma för utrikes och inrikes födda. Boende i egna hem och bostadsrätter har genomgående de högsta genomsnittliga arbetsinkomsterna och den högsta sysselsättningen. De exponeras också för en relativt liten andel utrikes födda grannar. Vidare framkommer att boende i allmännyttan har relativt låga arbetsinkomster, låg sysselsättning och exponeras för en relativt stor andel utrikes födda grannar.

Tabell 6.3 visar dock på stora skillnader mellan olika grupper inom samma upplåtelseform. I kategorin egna hem är närmare 94 procent av de inrikes födda sysselsatta medan drygt 80 procent av de utrikes födda som bor i egna hem är sysselsatta. Skillnaderna är än större i andra upplåtelseformer. Bland dem som bor i allmännyttan är knappt 82 procent av de inrikes födda sysselsatta medan knappt 68 procent av de utrikes födda från länder i Europa är sysselsatta. Bland utrikes födda från länder utanför Europa var strax över 60 procent av de boende i allmännyttan sysselsatta.

⁴³ Av utrymmesskäl presenterar vi resultaten för regioner (Europa och Utomeuropa) istället för enskilda ursprungsländer.

Tabell 6.2 Genomsnittlig arbetsinkomst, andel sysselsatta och faktisk exponering mot utrikes födda i Sveriges tio största kommuner, uppdelade på invandringskohort och år

Kohort	Genomsnittlig arbetsinkomst ^{a)}			Andel sysselsatta ^{b)}			Faktisk exponering mot utrikes födda			Rang arbetsinkomst			Rang andel sysselsatta			Rang andel utrikes födda grannar		
	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012	2000	2005	2012
Invandringsår 1980 eller tidigare	1 861	2 029	2 492	73,3	72,2	75,1	21,8	23,7	27,6	1	1	1	1	1	5	1	1	1
1981-1985	1 662	1 857	2 385	72,9	72,0	76,4	27,7	28,5	31,5	2	2	2	2	2	3	2	2	2
1986-1990	1 385	1 708	2 267	68,4	70,5	76,8	31,0	32,0	35,1	3	3	3	3	3	2	3	3 ^{c)}	3
1991-1995	1 199	1 624	2 228	65,5	70,4	77,1	35,0	36,0	39,4	4	4	4	4	4	1	5	6	4
1996-2000	1 048	1 476	2 165	53,7	64,1	75,5	31,4	35,3	40,5	5	5	5	5	5	4	4	5	5
2001-2005		1 052	1 911		52,2	71,5		32,0	40,8		6	6		6	6		3 ^{c)}	6
2006-2012			1 284			58,6			41,7			7			7			7

Not: ^{a)} Arbetsinkomst i hundratals kronor och 2007-års prisnivå. ^{b)} Andel individer med arbetsinkomst (oberoende av belopp). ^{c)} Invandringskohorterna 1986–1990 och 2001–2005 exponeras för lika stor andel utrikes födda grannar.

Tabell 6.3 Genomsnittlig årsarbetsinkomst, sysselsättning och faktisk exponering mot utrikes födda 2012, uppdelade på upplåtelseform och födelseregion

Upplåtelseform	Genomsnittlig årsarbets- inkomst ^{a)}	Andel syssel- satta ^{b)}	Faktisk exponering mot utrikes födda	Rang arbets- inkomst	Rang syssel- sättning	Rang exponering
<i>Sverige</i>						
Egna hem	4 018	93,8	13,9	1	1	1
Bostadsrätt	3 459	91,8	20,5	2	2	3
Privat hyresrätt	2 652	86,9	23,3	3	4	4
Allmännyttan	2 286	81,7	32,1	5	5	6
Övriga hyresrätter	2 600	87,2	23,8	4	3	5
Övrigt	1 863	62,1	17,8	6	6	2
<i>Europa</i>						
Egna hem	3 267	82,9	18,0	1	1	1
Bostadsrätt	2 622	78,6	28,1	2	2	3
Privat hyresrätt	1 833	70,4	33,5	3	3	5
Allmännyttan	1 693	67,9	44,7	5	5	6
Övriga hyresrätter	1 745	68,9	32,2	4	4	4
Övrigt	1 302	55,5	19,6	6	6	2
<i>Utomeuropa</i>						
Egna hem	2 578	81,1	23,4	1	1	2
Bostadsrätt	2 129	75,3	30,3	2	2	3
Privat hyresrätt	1 363	62,4	41,9	3	3	5
Allmännyttan	1 283	60,5	51,6	4	4	6
Övriga hyresrätter	1 265	60,3	35,9	5	5	4
Övrigt	815	44,7	23,2	6	6	1

Not: ^{a)} Arbetsinkomst i hundratals kronor och 2007-års prisnivå. ^{b)} Andel individer med en positiv arbetsinkomst.

6.2 Samvarierar arbetsmarknadsutfall och exponering mot utrikes födda grannar?

I syfte att studera hur exponeringen mot utrikes födda grannar samvarierar med arbetsmarknadsutfall för utrikes och inrikes födda skattas två regressionsmodeller. I den första studeras hur exponeringen mot utrikes födda grannar samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt under perioden 2000–2012. I den andra studeras hur exponeringen mot utrikes födda grannar samvarierar med individernas årsarbetsinkomster under samma tidsperiod. I modellerna kontrolleras för socioekonomiska och demografiska bakgrundsfaktorer såväl som för i vilken kommun individen är bosatt och år.⁴⁴

I tabell 6.4 presenteras resultaten för sysselsättning. För både utrikes födda och inrikes födda framkommer ett negativt samband mellan exponering mot utrikes födda grannar och arbetsinkomster. Sambandet är svagt men statistiskt signifikant. Värdet $-0,016$ i tabellen skall tolkas som att om andelen utrikes födda grannar ökar med en procentenhet så minskar sannolikheten att vara sysselsatt med $0,016$ procentenheter för utrikes födda. Även för inrikes födda är sambandet negativt. En ökning av andelen utrikes födda grannar med en procentenhet leder till att sannolikheten att vara sysselsatt minskar med $0,019$ procentenheter bland inrikes födda.

⁴⁴ Samtliga förklarande variabler i regressionsmodellen presenteras i tabell F1 i appendix F.

Tabell 6.4 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för utrikes födda och inrikes födda 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

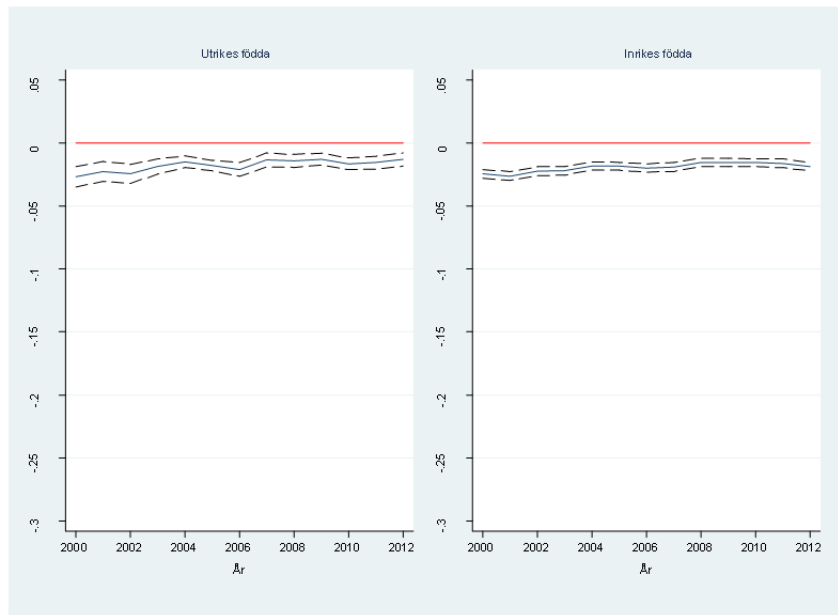
	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0161*** (0,0021)		-0,0192*** (0,0013)
Exponering mot egen grupp		-0,0595*** (0,0143)	
Exponering mot andra grupper		-0,0113*** (0,0019)	
Observationer	5 680 424	5 680 424	19 000 288
Justerad R^2	0,757	0,757	0,741

Not: Samtliga skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

För utrikes födda personer framkommer även ett negativt samband mellan sannolikheten att vara sysselsatt och exponering mot grannar från såväl den egna gruppen som från andra grupper. En ökning av andelen grannar från den egna gruppen med en procentenhet leder till att sannolikheten att vara sysselsatt minskar med 0,06 procentenheter. En ökning av andelen grannar från andra grupper än den egna med en procentenhet leder till att sannolikheten att vara sysselsatt minskar med 0,01 procentenheter. Vi har även skattat sannolikheten att vara sysselsatt för kvinnor respektive män. Resultaten från dessa skattningar presenteras i tabell C1 respektive C2 i appendix C. Vi finner inga skillnader mellan kvinnor och män och samma mönster som presenteras i tabell 6.4 framkommer oavsett vilket kön vi studerar.

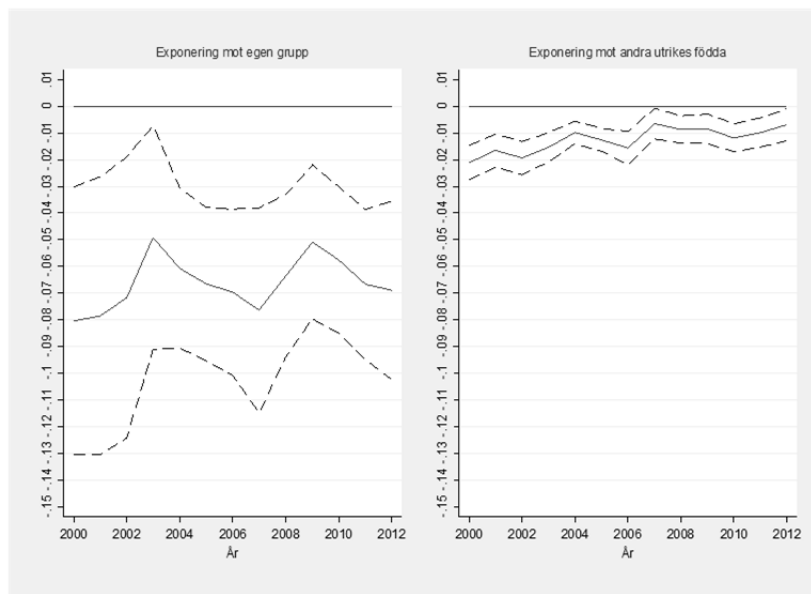
Hur sambandet mellan sysselsättning och exponering mot utrikes födda grannar utvecklats under perioden 2000 till 2012 framkommer av figur 6.1 och 6.2. Figur 6.1 visar ett negativt och statistiskt signifikant samband mellan sannolikheten att vara sysselsatt och graden av exponering mot utrikes födda grannar under hela perioden för utrikes födda och inrikes födda. För utrikes födda har dock det negativa sambandet minskat något under perioden medan det har varit relativt konstant för inrikes födda.

Figur 6.1 Sambanden mellan grad av exponering mot utrikes födda och sannolikheten att vara sysselsatt för utrikes födda respektive inrikes födda 2000–2012 (de streckade linjerna indikerar 95 procentiga konfidensintervall)

Vad gäller sambandet mellan sannolikheten att vara sysselsatt och graden av exponering mot landsmän, framkommer av figur 6.2 att det negativa sambandet har varierat under perioden och att det minskat något från 2000 till 2012.

Figur 6.2 Sambanden mellan grad av exponering mot egen grupp respektive andra utrikes födda och sysselsättning för utrikes födda 2000–2012 (de streckade linjerna indikerar 95 procentiga konfidensintervall)

Av resultaten i tabell 6.2 framgår att vissa grupper i särskilt hög grad var exponerade mot utrikes födda grannar och att dessa grupper också i allmänhet hade relativt låga arbetsinkomster och låg sysselsättningsnivå. Det blir därför intressant att studera hur graden av exponering mot utrikes födda grannar samvarierar med sysselsättning och arbetsinkomster för dessa grupper. Vi har därför även skattat motsvarande regression som presenterades i tabell 6.4 separat för utrikes födda från Irak, Syrien, Turkiet, Etiopien och Somalia. Vi har även skattat regressionen separat för samtliga utrikes födda med flyktningbakgrund. Resultaten från dessa skattningar presenteras i appendix E.

Resultaten visar på variation mellan de olika grupperna. För utrikes födda från Syrien och Turkiet framkommer ett negativt samband mellan andelen utrikes födda grannar från andra grupper än den egna. Däremot samvarierar sannolikheten att vara sysselsatt positivt med graden av exponering mot utrikes födda grannar från den egna gruppen. För utrikes födda från Irak ser bilden annorlunda ut. I denna grupp samvarierar sannolikheten att vara

sysselsatt negativt med graden av exponering mot utrikes födda grannar från den egna gruppen. När vi studerar hur sannolikheten att vara sysselsatt samvarierar med graden av exponering mot utrikes födda grannar för personer med flyktingbakgrund framkommer att exponering mot utrikes födda grannar från andra grupper än den egna samvarierar negativt med sannolikheten att vara sysselsatt. Däremot finns inget samband mellan graden av exponering mot grannar från den egna gruppen och sannolikheten att vara sysselsatt för personer med flyktingbakgrund.

I tabell 6.5 studeras hur graden av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomster. Här visar resultaten att om andelen grannar med utrikes bakgrund ökar med en procentenhet så minskar genomsnittlig årsinkomst med 0,04 procent bland utrikes födda. För inrikes födda framkommer att om andelen utrikes födda grannar ökar med en procentenhet så minskar den genomsnittliga årsarbetsinkomsten med 0,08 procent. I fallet med arbetsinkomster visar resultaten ett negativt samband med exponering mot utrikes födda från andra grupper än den egna. Om andelen grannar från andra grupper än den egna ökar med en procentenhet minskar den genomsnittliga årsarbetsinkomsten med 0,04 procent. Däremot finns inget statistiskt signifikant samband mellan exponering mot utrikes födda från den egna gruppen och årsarbetsinkomster. Vi har även skattat samvariationen mellan arbetsinkomst och grad av exponering separat för kvinnor och män. Resultaten från dessa skattningar presenteras i tabell C3 respektive C4 i appendix C. Liksom för sannolikheten att vara sysselsatt finner vi inga skillnader mellan män och kvinnor utan resultaten pekar i samma riktning som de som presenteras i tabell 6.5.

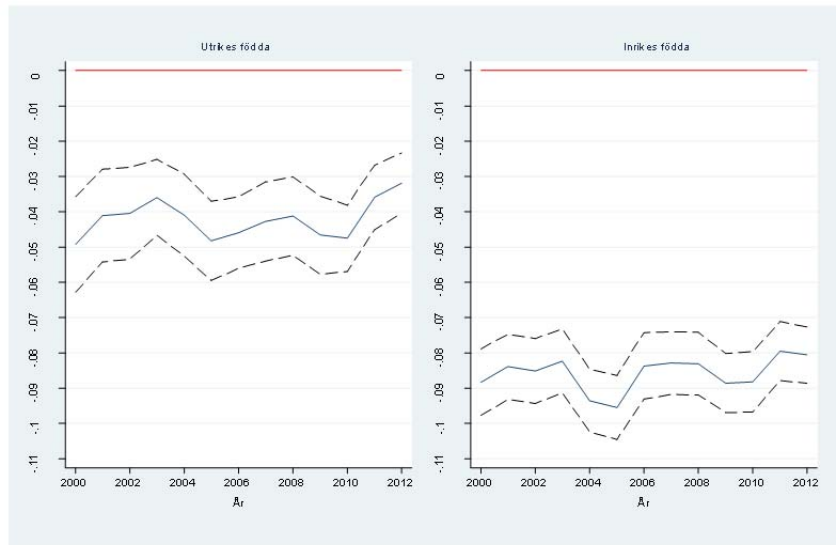
Tabell 6.5 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för utrikes födda och inrikes födda 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0389*** (0,0029)		-0,0838*** (0,0034)
Exponering mot egen grupp		-0,0227 (0,0207)	
Exponering mot andra grupper		-0,0405*** (0,0032)	
Observationer	3 853 409	3 853 409	16 730 005
Justerad R^2	0,818	0,818	0,835

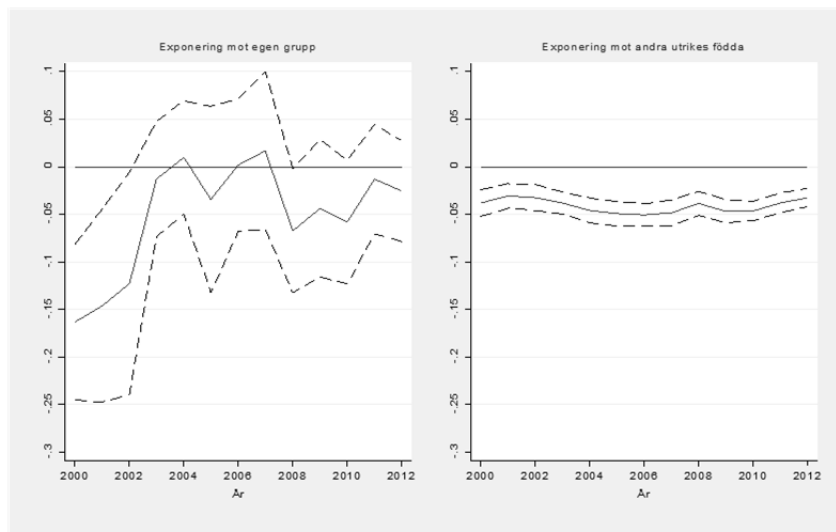
Not: Alla skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), dummyvariabler för demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

I figur 6.3 och figur 6.4 illustreras hur sambanden varierat under observationsperioden. För såväl inrikes som utrikes födda gäller ett statistiskt signifikant negativt samband mellan graden exponering mot utrikes födda grannar och arbetsinkomst under hela observationsperioden. Liksom för sysselsättning har detta samband minskat något för utrikes födda mellan 2000 och 2012. Beträffande exponering mot grannar från den egna gruppen framkommer att sambandet var negativt och statistiskt signifikant initialt under observationsperioden. Därefter finns inget samband mellan graden av exponering mot utrikes födda grannar från den egna gruppen och arbetsinkomster.

Figur 6.3 Sambanden mellan grad av exponering mot utrikes födda och årsarbetsinkomst för utrikes födda respektive inrikes födda 2000–2012 (de streckade linjerna indikerar 95 procentiga konfidensintervall)

Figur 6.4 Sambanden mellan grad av exponering mot egen grupp respektive andra utrikes födda och årsarbetsinkomst för utrikes födda 2000–2012 (de streckade linjerna indikerar 95 procentiga konfidensintervall)

Precis som i fallet med sysselsättning har vi skattat sambanden separat för de grupper som uppvisade hög grad av exponering samt relativt låga arbetsinkomster (se tabell 6.1). Resultaten presenteras i appendix E. Vi har även skattat sambanden separat för personer med flyktingbakgrund. Även dessa resultat presenteras i appendix E. Det mönster som framkommer påvisar stora likheter med det mönster som framkom för de olika grupperna när det gäller exponering mot utrikes födda grannar och sysselsättning. För utrikes födda från Syrien och Turkiet framkommer ett negativt samband mellan andelen utrikes födda grannar från andra grupper än den egna. För utrikes födda från Irak och Etiopien gäller däremot att exponering mot utrikes födda grannar från den egna gruppen samvarierar negativt med arbetsinkomsten. För personer med flyktingbakgrund framkommer ett negativt samband mellan exponering mot utrikes födda grannar från andra grupper än den egna och arbetsinkomster. Däremot finns, precis som i fallet med sysselsättning, inget samband mellan graden av exponering mot grannar från den egna gruppen och arbetsinkomster för personer med flyktingbakgrund.

Vi är också intresserade av att studera hur sannolikheten att vara sysselsatt samvarierar med grad av exponering för utrikes födda respektive inrikes födda inom bostadsområden med olika grad av exponering. I syfte att studera detta har vi delat in bostadsområdena i fem olika grupper beroende på hur stor andel utrikes födda som är bosatta där. Vi studerar områden med 10 procent utrikes födda eller färre, med mellan 10 och 20 procent utrikes födda, med mellan 20 och 30 procent utrikes födda, med mellan 30 och 40 procent utrikes födda samt områden med mer än 40 procent utrikes födda. För varje område skattas motsvarande regressioner som ovan.

Tabell 6.6 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt för utrikes födda respektive inrikes födda 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner, uppdelade på grad av exponering

	Grad av exponering (andel utrikes födda i SAMS-området)				
	0-10 %	11-20 %	21-30 %	31-40 %	> 40 %
<i>Utrikes födda</i>					
Exponering mot utrikes födda	-0,0464 (0,0374)	-0,0364** (0,0142)	-0,0289** (0,0146)	-0,0125 (0,0160)	-0,0240*** (0,0060)
Observationer	319 755	1 570 945	899 883	674 818	2 215 023
Justerad R^2	0,750	0,750	0,756	0,753	0,751
<i>Inrikes födda</i>					
Exponering mot utrikes födda	-0,0238** (0,0095)	-0,0128* (0,0069)	-0,0026 (0,0078)	-0,0264** (0,0111)	-0,0262*** (0,0031)
Observationer	4 009 131	9 447 042	2 785 997	1 293 790	1 464 328
Justerad R^2	0,731	0,724	0,748	0,756	0,770

Not: Alla skattningar inkluderar kontroller för födelse-land/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Resultaten presenteras i tabell 6.6. För utrikes födda finns det inget statistiskt signifikant samband mellan sannolikheten att vara sysselsatt och grad av exponering i bostadsområden med en andel utrikes födda på 10 procent och lägre. I bostadsområden med en andel utrikes födda på 11 procent eller mer ser vi dock ett negativt och statistiskt signifikant samband mellan sysselsättning och grad av exponering. Det enda undantaget är områden med mellan 31-40 procent utrikes födda.

Vi ser ett liknande mönster för inrikes födda. En skillnad är dock att det bland inrikes födda finns ett negativt och statistiskt signifikant samband även i bostadsområden med 0-10 procent utrikes födda.

Tabell 6.7 visar motsvarande resultat för årsarbetsinkomst. Det framträder ett liknande mönster för årsarbetsinkomsten som för sannolikheten att vara sysselsatt. Det finns inget statistiskt signifikant samband mellan utrikes föddas årsinkomst och graden av exponering i bostadsområden med upp till 10 procent utrikes födda. Det finns dock ett starkt negativt samband i områden där andelen utrikes födda ligger mellan 11 och 20 procent. Storleken på

samvariationen minskar dock därefter i takt med att andelen utrikes födda grannar i bostadsområdet ökar.

För inrikes födda tycks däremot årsarbetsinkomsten öka med andelen utrikes födda grannar i bostadsområden med 10 procent utrikes födda grannar eller mindre. För bostadsområden med större andel utrikes födda grannar ser vi ett liknande mönster som för utrikes födda.

Tabell 6.7 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med årsarbetsinkomst för utrikes födda respektive inrikes födda 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner, uppdelat på grad av exponering

	Grad av exponering (andel utrikes födda i SAMS-området)				
	0-10 %	11-20 %	21-30 %	31-40 %	> 40 %
<i>Utrikes födda</i>					
Exponering mot utrikes födda	-0,0066 (0,0860)	-0,2030*** (0,0314)	-0,0750*** (0,0268)	0,0097 (0,0311)	-0,0213*** (0,0070)
Observationer	249 736	1 185 762	635 009	452 081	1 330 821
Justerad R^2	0,834	0,833	0,823	0,812	0,794
<i>Inrikes födda</i>					
Exponering mot utrikes födda	0,1267** (0,0545)	-0,2139*** (0,0383)	-0,1063*** (0,0196)	-0,0615** (0,0240)	-0,0479*** (0,0067)
Observationer	3 615 192	8 454 717	2 426 948	1 091 004	1 142 144
Justerad R^2	0,832	0,836	0,837	0,832	0,820

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Vi ställer också frågan om årsarbetsinkomsten och graden av exponering mot utrikes födda varierar för personer som befinner sig i olika delar av inkomstfördelningen. För att svara på detta har vi delat in inkomstfördelningen för individer som har en positiv årsarbetsinkomst i fem olika kvantiler och skattat regressions-sambandet separat för varje kvantil. Av tabell 6.8 framkommer att sambandet mellan en individs årsarbetsinkomst och grad av exponering är negativ oavsett i vilken del av inkomstfördelningen en individ befinner sig. Detta gäller för såväl utrikes som inrikes födda. Noterbart är dock att det negativa sambandet är störst i toppen av inkomstfördelningen. Bland de 20 procent som tjänar

mest minskar årsarbetsinkomsten med ca 22 procent för utrikes födda respektive 26 procent för inrikes födda om andelen utrikes födda grannar ökar med en procentenhet.⁴⁵ Bland såväl utrikes som bland inrikes födda gäller således att personer som har de högsta inkomsterna inte lever i områden med en stor andel utrikes födda grannar.

Det är intressant att veta mer om bakgrunden hos de individer som har de högsta inkomsterna. En närmare titt på statistiken (dock ej presenterad i tabellform) visar att bland de 20 procent som tjänar mest är 86 procent av individerna födda i Sverige. Andelen utrikes födda bland de 20 procent som har de högsta inkomsterna uppgår således till 14 procent vilket nästan exakt motsvarar den totala andelen utrikes födda personer i Sveriges befolkning. Majoriteten av de utrikes födda i toppen av inkomstfördelningen är från länder i Norden, Västeuropa och Mellanöstern. Här bör noteras att gruppen från Mellanöstern i toppen av inkomstfördelningen framförallt innefattar individer som är födda i Iran. Tidigare forskning visar att personer med ursprung i Iran har lyckats relativt väl på den svenska arbetsmarknaden. Statistiken visar vidare att gruppen höginkomsttagare, oavsett etniskt ursprung, primärt består av individer med en universitetsutbildning. Bland såväl utrikes födda som bland inrikes födda har 70 procent av individerna en universitetsutbildning.

⁴⁵ Årsinkomsterna mäts i logaritmerad form. För utrikes födda i toppen av inkomstfördelningen ges effekten på årsinkomsten av att exponeras mot utrikes födda av uttrycket $e^{0,2459} - 1 = -0,2188$. För inrikes födda blir motsvarande effekt $e^{-0,3078} - 1 = -0,2649$.

Tabell 6.8 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med årsarbetsinkomst för utrikes födda och inrikes födda 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner uppdelat på inkomstnivå (kvantiler)

	Kvantiler									
	0-20%		21-40%		41-60%		61-80%		81-100%	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
<i>Utrikes födda</i>										
Exponering mot utrikes födda	-0,0196*** (0,0054)		-0,0038*** (0,0006)		-0,0083*** (0,0005)		-0,0103*** (0,0006)		-0,2459*** (0,0131)	
Exponering mot egen grupp		-0,0206 (0,0352)		0,0028 (0,0041)		-0,0138*** (0,0026)		-0,0133*** (0,0037)		-0,2939*** (0,0452)
Exponering mot andra grupper		-0,0195*** (0,0059)		-0,0044*** (0,0007)		-0,0078*** (0,0005)		-0,0101*** (0,0007)		-0,2419*** (0,0136)
Observationer	1 203 677	1 203 677	899 703	889 703	725 098	725 098	590 391	590 391	444 540	444 540
Justerad R^2	0,641	0,641	0,585	0,585	0,569	0,569	0,628	0,628	0,231	0,231
<i>Inrikes födda</i>										
Exponering mot utrikes födda	-0,0799*** (0,0054)		-0,0018*** (0,0006)		-0,0089*** (0,0004)		-0,0146*** (0,0006)		-0,3078*** (0,0181)	
Observationer	2 835 002		3 215 721		3 412 350		3 559 611		3 707 321	
Justerad R^2	0,653		0,627		0,571		0,627		0,203	

Not: Inkomstfördelningen är indelad i fem kvantiler för de individer i det totala urvalet som har en positiv årsarbetsinkomst. Alla skattningar inkluderar kontroller för födelse land/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelet inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

7 Är segregationen ett problem och vilka åtgärder kan förändra situationen?

I rapporten framkommer att utrikes födda i hög grad bor nära andra utrikes födda. Utrikes föddas exponering mot utrikes födda grannar har därtill ökat under perioden 2000–2012. Samtidigt som exponeringen mot utrikes födda grannar har ökat har dock även andelen utrikes födda i Sverige ökat, varför segregationen, mätt som graden av överexponering, har varit i det närmaste konstant under perioden.

Frågan är om segregationen på bostadsmarknaden är ett problem och vilka åtgärder som i så fall kan tänkas förändra situationen. För att svara på denna fråga blir det centralt att veta i vilken utsträckning segregationen är att betrakta som frivillig eller ofrivillig, och i vilken utsträckning den påverkar individens position på arbetsmarknaden och möjligheter till försörjning.

Resultaten i rapporten pekar mot att utrikes födda i hög grad bor nära sina landsmän.⁴⁶ Att vissa grupper av utrikes födda i stor utsträckning är bosatta nära utrikes födda från framförallt den egna gruppen kan tolkas som att segregationen har inslag av frivillighet. Det är som sagt inte orimligt att personer som delar språk, traditioner och kultur vill bo nära varandra. Speciellt gäller detta för utrikes födda personer från länder i Mellanöstern och Afrika. Under perioden 2000–2012 ökade graden av exponering mot

⁴⁶ Internationella studier visar att utrikes födda söker sig till orter och områden där den egna gruppen lever, se exempelvis Bartel (1989), McDonald (2004) och Scott, Coomes och Izyumnov (2005). Resultat från svenska studier av sekundärmigration bland utrikes födda pekar i samma riktning, se Åslund (2005) samt Hammarstedt och Mikkonen (2007).

personer från den egna gruppen för framför allt utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika.

I rapporten framkommer också tecken på att segregationen är ofrivillig och framtvungad av olika former av resursbrist. Mönstret som framkommer i rapporten indikerar att grupper av utrikes födda med svag position på arbetsmarknaden oftare lever nära utrikes födda grannar. Exempelvis exponeras utrikes födda från länder i Afrika och Mellanöstern inte bara i högre grad än andra för grannar från den egna gruppen. De exponeras också i högre grad av utrikes födda grannar från andra grupper än den egna. I rapporten har vi kontrollerat för demografiska och socioekonomiska egenskaper hos individerna. Trots detta framkommer att etniska grupper med svag ställning på arbetsmarknaden ofta lever nära andra utrikes födda. Det tycks alltså som att personer från dessa grupper är resurssvaga även i avseenden som vi inte kunnat kontrollera för. En sådan resurssvaghet kan vara att de troligtvis inte har tillgång till information om arbets- och bostadsmarknaden i Sverige i samma utsträckning som andra. Det finns också mycket som tyder på att de inte heller har tillgång till de nätverk som krävs för att etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden. Många av personerna i dessa grupper är dessutom flyktingar som kommit till Sverige med begränsat finansiellt kapital. De har därmed sämre förutsättningar än personer med en god ställning på arbetsmarknaden att få banklån beviljade.⁴⁷ De är därför hänvisade till att leva nära andra resurssvaga personer. Det faktum att senare års invandrarkohorter oftare än andra lever nära utrikes födda grannar pekar också mot att grupper med svag ställning på arbetsmarknaden är hänvisade till att leva i resurssvaga områden.

Resultaten i rapporten pekar inte enbart mot geografisk segregation utan också mot att grupper med svag ställning på arbetsmarknaden är hänvisade till vissa segment på bostadsmarknaden. Utrikes födda från länder i Mellanöstern och Afrika bor i högre grad än andra utrikes födda personer och inrikes födda i hyresrätter i allmännyttan. Möjligheterna att få banklån beviljade är naturligtvis av betydelse för i vilken upplåtelseform individen lever. Vi vet också från tidigare forskning att utrikes födda från dessa

⁴⁷ Forskning pekar mot att utrikes födda diskrimineras när de ansöker om lån i banker, se Aldén och Hammarstedt (2015b).

grupper är diskriminerade på bostadsmarknaden, vilket kan leda till att de är hänvisade till boenden i mindre attraktiva områden.⁴⁸ Vidare visar resultaten att personer från länder i Afrika och Mellanöstern i väsentligt lägre grad än andra gör bostadskarriär i så mening att de äger sina bostäder.

Således har segregationsmönstret inslag av såväl frivillighet som ofrivillighet. Utrikes födda omger sig ofta med utrikes födda grannar från den egna gruppen. Vissa grupper av utrikes födda är oftare än andra, av olika anledningar, hänvisade till resurssvaga områden.

I vilken utsträckning samvarierar då segregationen med individens möjligheter på arbetsmarknaden? Våra resultat pekar mot att utrikes föddas möjligheter att lyckas på arbetsmarknaden försämras av att bo i områden med en hög andel utrikes födda grannar.⁴⁹ Vissa resultat pekar dock mot att det kan vara positivt för möjligheterna på arbetsmarknaden att omge sig med grannar från den egna gruppen.⁵⁰ Tidigare forskning visar att tillgång till sociala nätverk och framförallt till nätverk av hög kvalitet är av betydelse för en individs arbetsmarknadsutfall. Genom att ingå i nätverk med personer med en stark ställning på arbetsmarknaden kan individen till exempel få tillgång till information om lediga jobb och referenser i jobbsökan.⁵¹ Forskning visar dock att utrikes födda i Sverige i större utsträckning än inrikes födda ingår i sociala nätverk med personer med en relativt svag ställning på arbetsmarknaden och att bristen på kontakter tycks leda till ett sämre utfall på arbetsmarknaden för utrikes födda än för inrikes födda.⁵² Det är troligt att utrikes födda som bor nära andra utrikes födda framförallt ingår i nätverk med personer födda i samma land eller andra utrikes födda. Det är tänkbart att nyanlända invandrare kan ha viss hjälp av att bo nära andra utrikes födda personer från den egna gruppen. Positiva effekter kan uppkomma genom informationsutbyte inom gruppen, genom att man anställer landsmän i sina företag, genom att man efterfrågar varandras varor och tjänster och

⁴⁸ Se Ahmed och Hammarstedt (2008) samt Ahmed, Andersson och Hammarstedt (2010).

⁴⁹ Liknande resultat framkommer exempelvis i Boeri m.fl. (2015).

⁵⁰ Detta resultat framkommer bl.a. i Edin, Fredriksson och Åslund (2003) och Andersson och Hammarstedt (2015).

⁵¹ Se Ioannides och Loury (2004) för en översikt.

⁵² Se exempelvis Bethoui (2008) och Bethoui och Neergaard (2011).

hjälp barn i skolarbetet. Det är dock svårare att se hur positiva effekter skulle uppstå genom att utrikes födda lever nära utrikes födda personer från andra grupper än den egna. Utrikes födda tenderar ofta att vara personer som har en relativt svag ställning på arbetsmarknaden. Att bo i områden med en hög andel utrikes födda kan således på grund av bristande tillgång på värdefulla kontakter försämra arbetsmarknadsutfallet bland utrikes födda.⁵³ Detta förstärker boendesegregationen och det blir därmed också svårare för utrikes födda att få tillgång till bättre sociala nätverk.

Speciellt tycks boendesegregationen samvariera negativt med individens möjligheter att nå den absoluta toppen av inkomstfördelningen. Bland personer med de allra högsta inkomsterna finns en stark negativ samvariation mellan arbetsinkomster och andelen utrikes födda grannar. Detta gäller för såväl utrikes födda som för inrikes födda.

Det är värt att understryka att vi i rapporten inte kunnat identifiera segregationens effekter på individernas arbetsmarknadsutfall utan vi kan endast studera hur dessa faktorer samvarierar. Utifrån våra resultat tycker vi oss dock kunna hävda att den etniska segregationen på bostadsmarknaden och utrikes föddas position på arbetsmarknaden är två processer som förstärker varandra. Den dåliga arbetsmarknaden för utrikes födda och den långa tid efter invandring det tar för utrikes födda att komma i sysselsättning gör att utrikes födda personer av resursskäl får svårt att få tillgång till de mest attraktiva delarna av bostadsmarknaden i Sverige. Detta i sin tur leder till man inte fullt ut får tillgång till de kontakter och nätverk som är viktiga för att kunna etablera sig och förbättra sin ställning på arbetsmarknaden.

Men effekterna av den etniska boendesegregationen uppkommer inte enbart på arbetsmarknaden. Vi vet från forskning att segregationen även påverkar barns skolresultat.⁵⁴ Exempelvis visar forskningen att skolresultaten för barn med utländsk bakgrund förbättras om de lever nära högutbildade personer med samma etniska bakgrund som dom själva.⁵⁵ Genom att boendesegregat-

⁵³ Det finns studier som visar att den positiva effekten av att bo nära utrikes födda av samma ursprung endast uppstår om de utrikes födda som ingår i nätverket har ett arbete (se exempelvis Beaman (2012) och Patacchini och Zenou (2012)).

⁵⁴ Se exempelvis Grönqvist (2006).

⁵⁵ Se Åslund, Edin, Fredriksson och Grönqvist (2011).

ionen även påverkar barns erfarenheter i skolan och deras skolresultat är det rimligt att tro att dagens boendesegregation kommer att påverka samhället under lång tid framöver.

Mot bakgrund av att de resultat vi presenterar pekar mot att den etniska boendesegregationen och individernas arbetsmarknadsutfall samvarierar tycks det orimligt att tro att situationen med etnisk bostadssegregation i Sverige skulle kunna förändras utan att situationen för utrikes födda på arbetsmarknaden förbättras. För att förbättra utrikes föddas möjligheter på bostadsmarknaden bör åtgärder sättas in på såväl bostadsmarknaden som på arbetsmarknaden.

Vilka åtgärder skulle då vara möjliga att använda sig av? Det finns en mängd erfarenheter från de åtgärder som prövats tidigare med inriktning på bostadsmarknaden. En åtgärd som prövats på bostadsmarknaden i Sverige är att placera ut nyanlända invandrare i kommuner och delar av landet där de annars inte skulle bosatt sig. Denna åtgärd har vid olika tillfällen kommit upp i den svenska debatten om etnisk segregation.⁵⁶ Systemet prövades i Sverige under 1980-talet och gick under benämningen *Hela Sverige-strategin*. Nyanlända flyktingar placerades ut på olika orter i Sverige. Resultatet från försöket var mindre lyckat då det ledde till att inkomsterna sjönk och socialbidragsberoendet ökade bland de flyktingar som placerades ut.⁵⁷ Att placera ut flyktingar geografiskt tycks inte vara någon bra väg att gå för att minska boendesegregationen. Bortsett från de dåliga erfarenheterna av *Hela-Sverige strategin* kan man dessutom ha såväl juridiska som etiska synpunkter på att begränsa människors möjlighet att fritt välja var man vill bosätta sig.

En annan åtgärd för att minska boendesegregationen är att skapa ekonomiska möjligheter för utrikes födda att bosätta sig i områden man annars inte skulle haft möjlighet till. I USA genomfördes det s.k. *Moving to opportunity-programmet* vilket innebar att personer med hjälp av subventioner fick möjlighet att bosätta sig i mer attraktiva områden än vad som annars varit möjligt. Utvärderingar av programmet har inte funnit några positiva effekter på barns eller vuxnas ekonomiska utfall. Dock

⁵⁶ Denna typ av debatt har även förekommit i andra länder, se exempelvis Glazier (1998).

⁵⁷ Se Edin, Fredriksson och Åslund (2004).

visar utvärderingarna tydliga positiva effekter på självrapporterad fysisk och psykisk hälsa och på ett minskat våldsamt beteende bland unga. *Moving to opportunity-programmet* verkar inte ha haft några positiva effekter på segregationen då de familjer som valde att bosätta sig i mer attraktiva områden valde områden med en relativt hög andel av minoritetsbefolkning.⁵⁸

Försöken att minska den etniska bostadsegregationen med utplaceringar och med incitament förefaller således som mindre lyckade. Även de försök som gjorts med vad som kallas områdebaserade insatser förefaller mindre lyckade. Områdebaserade insatser riktar sig mot att förbättra situationen i bostadsområden med exempelvis hög arbetslöshet och hög andel försörjningsstödsberoende. Insatserna kan exempelvis syfta till att minska arbetslösheten och försörjningsstödsberoendet bland de boende i området. Tanken är att detta ska minska den etniska boendesegregationen genom att utrikes födda som bor i området blir mer resursstarka och därigenom kan flytta till ett mer geografiskt attraktivt område. Vidare syftar åtgärderna till att också göra området i sig mer attraktivt och därmed göra det mer lockande för inrikes födda att bosätta sig där. Ett exempel på en områdebaserad insats är den s.k. *Storstadssatsningen* i vilken staten ingick avtal med sju kommuner med avsikt att förbättra situationen i stadsdelar som definierats som "problemområden".⁵⁹ De utvärderingar som gjorts av satsningen pekar dock mot att effekterna på den etniska boendesegregationen varit begränsade.⁶⁰

En annan åtgärd kan vara att motverka segregation med hjälp av vad som brukar nämnas social blandningspolitik. Genom att i nybyggnation variera olika upplåtelseformer (egna hem, bostadsrätt, hyresrätt) inom ett geografiskt område är idén att man ska skapa socioekonomiskt blandade områden.⁶¹ Genom att på detta sätt påverka den socioekonomiska segregationen kan man även påverka den etniska segregationen och på sikt skapa en mer etniskt

⁵⁸ Se Sanbonmatsu m.fl. (2006), Katz, Kling och Liebman (2007) och Ludwig m.fl. (2008).

⁵⁹ De kommuner som ingick i storstadssatsningen var Botkyrka, Göteborg, Haninge, Huddinge, Malmö, Stockholm och Södertälje. För mer information om storstadssatsningen, se exempelvis SOU 2005:29.

⁶⁰ Se exempelvis Andersson m.fl. (2007) och Andersson, Bråmås och Hogdal (2007; 2009).

⁶¹ Exempelvis hävdar Atkinson (2005) att individernas möjligheter till arbete ökar om grannskapen är mer socialt blandade.

blandad befolkning i olika geografiska områden.⁶² Men även om den sociala blandningspolitiken teoretiskt sett skulle kunna ha goda förutsättningar att bryta den etniska boendesegregationen måste ett antal frågor besvaras innan den sociala blandningspolitiken kan genomföras i praktiken. För det första är det inte helt enkelt att definiera vad som kan anses vara ett etniskt segregerat geografiskt område, och därmed vilka, och hur stora, områden som ska blandas socialt. Dessutom uppkommer frågan om vilka upplåtelseformer som skall ingå i blandningen. Ska man blanda egna hem, bostadsrätter och hyresrätter i samma geografiska område och kommer detta i så fall att påverka den etniska boendesegregationen om boendekostnaderna i dessa områden blir så höga att de stänger ute resurssvaga grupper? Att genomföra den sociala blandningspolitiken genom uppköp och förändringar av ägandeförhållanden i det befintliga bostadsbeståndet är ingen reell möjlighet. Därmed återstår möjligheten att åstadkomma blandade områden med hjälp av nyproduktion. Tillgången till byggnadsmark och infrastruktur blir därför två faktorer som ytterligare begränsar möjligheterna att åstadkomma socialt blandade områden.

Det är ett faktum att vissa grupper av utrikes födda diskrimineras av hyresvärdar.⁶³ Även utrikes födda som i sina ansökningar om bostäder anger att de har mycket goda meriter och är väletablerade på arbetsmarknaden tenderar att bli systematiskt bortvalda av hyresvärdar. Sålunda skulle åtgärder för att minska förekomsten av diskriminering på bostadsmarknaden kunna ha potential att minska den etniska boendesegregationen. Inte sällan diskuteras att stränga straff för den som diskriminerar bör införas. Erfarenheterna visar dock att medan det är tämligen trivialt att belägga att diskrimineringen existerar är det avsevärt svårare att hitta kraftfulla metoder för att bryta den.⁶⁴

Att enbart sätta in åtgärder på bostadsmarknaden är dock sannolikt inte tillräckligt för att bryta boendesegregationen. Åtgärder bör sättas in även på arbetsmarknaden. Centralt blir bl.a. att inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända sker så snabbt som

⁶² En diskussion om internationella erfarenheter av social blandningspolitik och dess effekter finns i exempelvis Brophy och Smith (1997) och Berube (2005). För studier från Sverige hänvisas till exempelvis Andersson, Bråmås och Hogdal (2007; 2009).

⁶³ Se Ahmed och Hammarstedt (2008) och Ahmed, Andersson och Hammarstedt (2010).

⁶⁴ Detta diskuteras bl.a. i Ahmed (2015).

möjligt. Forskning visar att åtgärder som skulle kunna vara effektiva för att påskynda arbetsmarknadsinträdet för nyanlända är åtgärder som är effektiva även för andra arbetssökande. Här finns bl.a. subventionerade anställningar och nystartsjobb.⁶⁵ Det är vidare väl känt att utrikes födda diskrimineras i anställningssituationen.⁶⁶ Insatser för att bryta diskrimineringen mot utrikes födda är därför nödvändiga även på arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av den omfattande migrationen till Sverige vill vi dock påstå att det är tveksamt om åtgärder av denna typ är tillräckliga. Enligt Statistiska Centralbyråns befolkningsprognoser förväntas ca 150 000 personer årligen invandra till Sverige under de närmaste åren.⁶⁷ Merparten av dessa är flyktingar. Man kan ifrågasätta potentialen i traditionella arbetsmarknadspolitiska åtgärder och olika typer av utbildnings- och introduktionsprogram för att påskynda arbetsmarknadsinträdet för de stora grupper av nyanlända som förväntas komma.⁶⁸ Det är heller inte troligt att ett målmedvetet arbete mot diskriminering är tillräckligt. Det är snarare rimligt att tro att större strukturella reformer på arbetsmarknaden är nödvändiga för att sänka trösklarna för inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända. Att föreslå exakt vilka strukturella reformer som är nödvändiga för att underlätta nyanländas inträde på arbetsmarknaden är dock inte syftet med denna rapport.

⁶⁵ Se exempelvis Calmfors, Forslund och Hemström (2002) och Liljeberg, Sjögren och Vikström (2012).

⁶⁶ Se exempelvis Carlsson och Rooth (2007).

⁶⁷ Se SCB (2015).

⁶⁸ För en prognos över kommande års invandring till Sverige, se SCB (2015).

8 Slutsatser

I rapporten studeras etnisk boendesegregation under perioden 2000–2012. Resultaten visar att utrikes födda personer exponeras mot fler utrikes födda grannar i slutet än i början av perioden. Detta är ett resultat av att andelen utrikes födda personer i Sverige ökat under observationsperioden. Om vi för utrikes födda personer ställer den faktiska exponeringen mot utrikes födda grannar i relation till den förväntade exponeringen mot utrikes födda grannar finner vi att segregationen, mätt som den överexponering vi kan observera, varit i stort sett oförändrad under perioden.

Vidare framkommer att demografiska faktorer endast förklarar en liten del av den etniska boendesegregation vi kan observera. En något större del förklaras av socioekonomiska faktorer, men en betydande etnisk segregation kvarstår även när vi kontrollerat för dessa faktorer.

Resultaten i rapporten indikerar att den etniska boendesegregationen i Sverige har inslag av såväl frivillighet som ofrivillighet. Vissa grupper av utrikes födda är oftare än andra hänvisade till resurssvaga områden. Utrikes födda omger sig dessutom ofta med utrikes födda grannar från det egna ursprungslandet.

I särskilt hög grad exponeras personer med ursprung i Mellanöstern eller Afrika mot utrikes födda grannar. Personer från länder i dessa regioner exponeras speciellt mot grannar från det egna ursprungslandet. Skillnader finns mellan utrikes födda från länder i Afrika och Mellanöstern och utrikes födda från andra länder i detta avseende. Medan exponeringen mot utrikes födda grannar från den egna gruppen i de flesta fall minskat något under perioden bland personer från länder i Europa, har den ökat bland personer födda i länder i Afrika och Mellanöstern.

Personer från länder i Afrika och Mellanöstern har också lägre sannolikhet än andra utrikes födda personer att äga sin bostad.

Personer från dessa regioner bor i större utsträckning än utrikes födda personer från andra regioner i allmännyttans hyresrätter.

Vi studerar också i vilken utsträckning etnisk boendesegregation och arbetsmarknadsutfall samvarierar. Vi finner att etnisk boendesegregation och arbetsmarknadsutfall samvarierar negativt för utrikes födda. Det framkommer att de grupper av utrikes födda som exponeras för störst andel utrikes födda grannar också har de sämsta utfallen på arbetsmarknaden (lägst arbetsinkomster, lägst andel sysselsatta). Dock finns tecken på att det kan finnas vissa fördelar med att leva nära personer från den egna etniska gruppen.

Våra resultat pekar också mot en stark samvariation mellan etnisk boendesegregation och arbetsmarknadsutfall för utrikes födda personer i toppen av inkomstfördelningen. Bland utrikes födda personer i den absoluta toppen av inkomstfördelningen i Sverige är exponeringen mot utrikes födda grannar låg.

Vad kan då göras för att förändra situationen? Erfarenheterna från de försök som genomförts i syfte att bryta etnisk boendesegregation är tämligen nedslående. Exempelvis har försök med att styra boende för nyanlända lett till att de nyanländas arbetsmarknads- och försörjningsmöjligheter försämrats. Inte heller har försöken med incitament- och områdebaserade insatser gett några positiva resultat. Ett kanske mer framkomligt sätt att i någon mån minska den etniska boendesegregationen är den sociala blandningspolitiken. När nya bostadsområden byggs bör bostäder med olika upplåtelseformer därför byggas inom samma bostadsområde. På detta sätt kommer boende i egna hem och i hyresrätter geografiskt att leva närmare varandra. Som nämnts tidigare är detta dock inte problemfritt. Även om man blandar olika upplåtelseformer inom samma geografiska område kvarstår risken att höga månadshyror i attraktiva områden och diskriminering från hyresvärdar kan utgöra hinder för olika grupper av utrikes födda för att erhålla ett attraktivt boende.

Vi vill ännu en gång betona samvariationen mellan utfallet på arbetsmarknaden och den etniska boendesegregationen. För vissa grupper av utrikes födda är detta två processer som förstärker varandra. Ett dåligt arbetsmarknadsläge leder till ett boende i mindre attraktiva områden, vilket i sin tur ytterligare begränsar möjligheterna att förbättra sin ställning på arbetsmarknaden. Detta understryker betydelsen av att nyanländas inträde på arbets-

marknaden sker så snabbt som möjligt. Situationen med en etniskt segregerad bostadsmarknad kommer sannolikt inte att kunna förändras förrän utrikes föddas position på arbetsmarknaden förbättrats. För att minska den etniska boendesegregationen krävs därför åtgärder riktade mot såväl bostads- som mot arbetsmarknaden. Om möjligheterna till försörjning ökar, ökar även möjligheterna för nyanlända att kunna bosätta sig i mer resursstarka områden. Att kunna bosätta sig i mer resursstarka områden ökar i sin tur möjligheterna för utrikes födda att få tillgång till de kontakter och nätverk som är viktiga för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Betydelsen av ett snabbt inträde på arbetsmarknaden för nyanlända understryks ytterligare av Statistiska Centralbyråns och Migrationsverkets prognoser för kommande år.⁶⁹ Av dessa framgår att en kraftig ökning av invandringen till Sverige kan förväntas under de närmaste åren. Merparten av dessa invandrare är flyktingar och anhöriginvandrare. En central uppgift för integrationspolitiken blir således att dessa flyktingar och anhöriginvandrare ska få arbete och bostäder. Då resultaten i rapporten visar på stark samvariation mellan arbetsmarknadsutfall och boendesegregation, inte minst för flyktingar, är det av största betydelse att möjligheterna att snabbt komma i arbete för dagens och kommande års flyktingar underlättas. Man kan ifrågasätta rimligheten i att enbart traditionella introduktions- och utbildningsprogram för flyktingar samt traditionell arbetsmarknadspolitik ska klara av att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för så stora grupper av flyktingar. En policyslutsats blir därför att strukturella förändringar i syfte att sänka trösklarna för inträde på arbetsmarknaden för nyanlända förmodligen är nödvändiga. Dels för att förbättra de nyanländas möjligheter att snabbare komma i egenförsörjning, dels för att minska den etniska boendesegregationen och dess konsekvenser. Att föreslå exakt vilka åtgärder som bör vidtas för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända flyktingar är inte syftet med denna rapport. Vi vill dock avsluta med att understryka behovet av att nyanländas inträde på arbetsmarknaden påskyndas och underlättas. Sker inte detta är risken uppenbar att den etniska boende-

⁶⁹ Se SCB (2015) och Migrationsverket (2015).

segregationen och dess konsekvenser kommer att förvärras ytterligare under kommande årtionde.

Referenser

- Ahmed, A. (2015) "Etnisk diskriminering – vad vet vi, vad behöver vi veta och vad kan vi göra?", *Ekonomisk Debatt*, 43, 18–28.
- Ahmed, A. & Hammarstedt, M. (2008) "Discrimination in the rental housing market – a field experiment on the internet", *Journal of Urban Economics*, 64, 362–372.
- Ahmed, A., Andersson, L. & Hammarstedt, M. (2010) "Can ethnic discrimination in the housing market be reduced by increasing the information about the applicants?", *Land Economics*, 86, 79–90.
- Aldén, L. & Hammarstedt, M. (2015a) "Utrikes födda på 2000-talets arbetsmarknad – en översikt och förklaringar till situationen", *Ekonomisk Debatt*, 43, 77–89.
- Aldén, L. & Hammarstedt, M. (2015b) "Discrimination in the credit market? Access to financial capital among self-employed immigrants", under publicering i *Kyklos*.
- Aldén, L., Hammarstedt, M. & Neuman, E. (2015) "Ethnic segregation, tipping behaviour, and native residential mobility", *International Migration Review*, 49, 36–69.
- Andersson, L. & Hammarstedt, M. (2015) "Ethnic enclaves, networks and self-employment among Middle Eastern immigrants in Sweden", *International Migration*, 53, 27–40.
- Andersson, R. (2000) "Etnisk och socioekonomisk segregation i Sverige 1990-1998", i SOU 2000:37 *Arbetsmarknad, Demografi och Segregation*, Fritzes Förlag, Stockholm.
- Andersson, R. & Bråmås, Å. (2008) "Segregation och segementation på bostadsmarknaden – Exemplet Malmöregionen", *IBF Working Papers*, 56.
- Andersson, R., Bråmås, Å. & Hogdal, J. (2007) *Segregationens dynamik och planeringens möjligheter – en studie av bostadsmarknad och flyttningar i Malmö*, Stadskontoret Malmö.

- Andersson, R., BråmÅ, Å. & Hogdal, J. (2009), *Fattiga och rika – segregationen ökar. Flyttningsmönster och boendesegregation i Göteborg 1990–2006*, Stadskansliet Göteborg.
- Andersson, R., Hedman, J., Hogdal, J. & Johansson, S. (2007), *Planering för minskad boendesegregation*, Regionplanekontoret Stockholm.
- Atkinson, R. (2005), "Neighbourhoods and the impact of social mix: Crime, tenure diversification and assisted mobility", *CNR Paper 29*, Housing and Community Research Unit/ESRC Centre for Neighbourhood Research.
- Bartel, A.P. (1989) "Where do the new US immigrants live?", *Journal of Labor Economics*, 7, 371–391.
- Beaman, L.A. (2012), "Social networks and the dynamics of labour market outcomes: Evidence from refugees resettled in the U.S.", *Review of Economic Studies*, 79, 128–161.
- Becker, G.S. (1957) *The Economics of Discrimination*, University of Chicago Press. Chicago.
- Berube, A. (2005), *Mixed communities in England: A US perspective on evidence and policy proposals*, Joseph Rowntree Foundation, York.
- Bethoui, A. (2008) "Informal recruitment methods and disadvantages of immigrants in the Swedish labour market", *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 34, 411–430.
- Bethoui, A. & Neergaard, A. (2011) "Social capital, status and income attainment in the workplace", *International Journal of Sociology and Social Policy*, 32, 42–55.
- Boeri, T., De Philippis, M., Patacchini, E. & Pellizzari, M. (2015) "Immigration, housing discrimination and employment", *Economic Journal*, 125, F82–F114.
- Brophy, P. & Smith, R. (1997) "Mixed income housing: factors for success", *Cityscape*, 3, 3–31.
- BråmÅ, Å. (2006a) "White flight? The production and reproduction of immigrant concentration areas in Swedish cities, 1990–2000", *Urban Studies*, 43, 1127–1146.
- BråmÅ, Å. (2006b) *Studies in the dynamics of residential segregation*, PhD Thesis. Uppsala University.
- Calmfors, L., Forslund, A. & Hemström, M. (2002) "Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsättnings-effekter", *IFAU Rapport*, 2002:8.

- Carlsson, M. & Rooth, D-O. (2007) "Evidence of ethnic discrimination using experimental data", *Labour Economics*, 14, 716–729.
- Carpusor, A. & Loges, W. (2006) "Rental discrimination and ethnicity in names", *Journal of Applied Social Psychology*, 36, 934–952.
- Carr, J.H. & Kutty, N.K. (2008) *Segregation. The rising costs for America*, New York: Routledge.
- Edin, P-A., Fredriksson, P. & Åslund, O. (2003) "Ethnic enclaves and the economic success of immigrants: Evidence from a natural experiment" *Quarterly Journal of Economics*, 118, 489–526.
- Edin, P-A., Fredriksson, P. & Åslund, O. (2004) "Settlement policies and the economic success of immigrants", *Journal of Population Economics*, 17, 133–155.
- Eklberg, J. & Ohlson, M. (2000) "Flyktingars arbetsmarknad är inte alltid nattsvart", *Ekonomisk Debatt*, 28, 431–439.
- Eklberg, J. (2009) Invandringen och de offentliga finanserna, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, 2009:3.
- Eriksson, S. (2011) "Utrikes födda på den svenska arbetsmarknaden", Bilaga till *Långtidsutredningen 2011*, Elanders Sverige AB, Stockholm.
- Fritzell, J. & Strömblad, P. (2011) "Segregation och social tillit", ingår i Alm S., Bäckman O., Gavanoas, A. & Nilsson A. (red.) *Utanförskap*, Institutet för framtidsstudier och Dialogos förlag, Stockholm.
- Galster, G., Andersson, R., Musterd, S. & Kauppinen, T.M. (2008) "Does neighbourhood income mix affect earnings of adults? New evidence from Sweden", *Journal of Urban Economics*, 63, 858–870.
- Glazier, J. (1998) *Dispersing the American Ghetto*, New York: Cornell University Press.
- Grusky, D.B. & Charles, M. (1998) "The past, present, and future of sex segregation methodology", *Demography*, 34, 497–504.
- Grönqvist, H. (2006) "Ethnic enclaves and the attainments of immigrants", *European Sociological Review*, 22, 369–382.

- Grönqvist, H., Johansson, P. & Niknami, S. (2012) "Income inequality and health: Lessons from a refugee residential program", *Journal of Health Economics*, 31, 617–629.
- Hammarstedt, M. & Mikkonen, M. (2007) "Geografisk rörlighet och sysselsättning bland flyktingar", *Ekonomisk Debatt*, 35, 69–78.
- Ioannides, Y.M. & Loury, L.D. (2004) "Job information network, neighborhood effects, and inequality", *Journal of Economic Literature*, 42, 1056–1093.
- Katz, L., Kling, J. & Liebman, J. (2007) "Experimental analysis of neighborhood effects", *Econometrica*, 75, 83–199.
- Liljeberg, L., Sjögren, A. & Vikström, J. (2012) "Leder nystartsjobben till högre sysselsättning?", *IFAU Rapport*, 2012:6.
- Lundh, C. & Ohlsson, R. (1999) *Från arbetskraftsimport till flyktinginvandring*, SNS förlag, Stockholm.
- Ludwig, J., Liebman, J.B., Kling, J.R., Duncan, G.J., Katz, L.F., Kessler, R.C. & Sanbonmatsu, L. (2008), "What can we learn about neighborhood effects from the moving to opportunity experiment?", *American Journal of Sociology*, 144, 144–188.
- Massey, D.S. & Denton, N.A. (1988) "The dimensions of residential segregation", *Social Forces*, 67, 281–315.
- McDonald, T. (2004) "Toronto and Vancouver bound: The location choice of new Canadian immigrants", *Canadian Journal of Urban Research*, 13, 85–101.
- Migrationsverket (2015) *Verksamhets- och utgiftsprognos oktober 2015*, Prognos 20151022.
- Migrationsverket *Tillståndstatistik*, www.migrationsverket.se
- Nordström Skans, O. & Åslund, O. (2009) *Segregationen i storstäderna*, SNS Förlag, Stockholm.
- OECD (2013) *International Migration Outlook 2013*, OECD Publishing.
- Ondrich, J., Ross, S. & Yinger, J. (2003) "Now you see it, now you don't: Why do real estate agents withhold available houses from black customers", *Review of Economics and Statistics*, 85, 854–873.
- Ovaida, S. (2003) "The dimensions of racial inequality; Occupational and residential segregation across metropolitan areas in the United States", *City & Community*, 2, 313–333.

- Patacchini, E. & Zenou, Y. (2012) "Ethnic networks and employment outcomes", *Regional Science and Urban Economics*, 42, 938–949.
- Sanbonmatsu, L., Kling, J., Duncan, G. & Brooks-Gunn, J. (2006) "Neighborhoods and academic achievement: Results from the Moving to Opportunity experiment", *Journal of Human Resources*, 41, 649–691.
- SCB (2005) *Geografin i statistiken*, MIS 2005:2, Statistiska Centralbyrån.
- SCB (2015) *Sveriges framtida befolkning 2015–2060*, Demografiska rapporter 2015:2, Statistiska Centralbyrån.
- SCB *Befolkningsstatistik*, www.scb.se.
- Scott, D.M., Coomes, P.A. & Izyumnov, A.I. (2005) "The location choice of employment-based immigrants among US metro areas", *Journal of Regional Science*, 45, 113–145.
- SOU (2005) *Storstad i rörelse. Kunskapsöversikt över utvärderingar av storstadspolitiken lokala utvecklingsavtal*, SOU 2005:29, Fritzes förlag, Stockholm.
- Åslund, O. (2005) "Now and forever? Initial and subsequent location choices of immigrants" *Regional Science and Urban Economics*, 35, 141–165.
- Åslund, O., Edin, P-A., Fredriksson, P. & Grönkvist, H. (2011) "Peers, neighbourhoods and immigrant student achievement – Evidence from a placement policy" *American Economic Journal: Applied Economics*, 3, 67–95.
- Åslund, O. & Nordström Skans, O. (2009) "How to measure segregation conditional on the distribution of covariates", *Journal of Population Economics*, 22, 971-981.
- Åslund, O. & Nordström Skans, O. (2010) "Will I see you at work? Ethnic workplace segregation in Sweden, 1985-2002", *Industrial and Labor Relations Review*, 63, 471-493.

Appendix A

Indelning av födelseländer i regioner

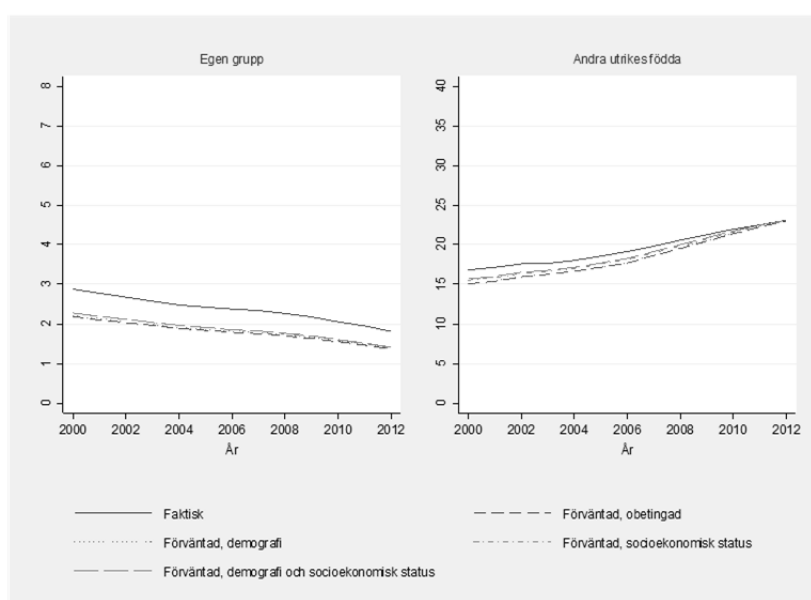
Tabell A.1 Indelning av födelseländer i regioner

Region	Indelning
Norden	Individer födda i Danmark, Finland, Norge eller Island.
Västeuropa	Individer födda i Belgien, Frankrike, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Storbritannien, Tyskland, Österrike, Schweiz, Israel, USA, Canada eller Oceanien.
Östeuropa	Individer födda i Polen, Slovakien, Tjeckien, Tjeckoslovakien, DDR, Ungern, Bulgarien, Rumänien, Ryssland, Ukraina, Vitryssland, Estland, Lettland, Litauen eller Sovjetunionen.
Sydeuropa	Individer födda i Grekland, Italien, Portugal, Spanien, Albanien, Bosnien-Hercegovina, Gibraltar, f.d. Jugoslavien, Kroatien, Makedonien, Moldavien, Serbien och Montenegro, Cypern, Malta eller Slovenien.
Mellanöstern	Individer födda i Turkiet, Förenade Arabemiraten, Bahrain, Irak, Iran, Jordanien, Kuwait, Libanon, Oman, Palestina, Qatar, Saudiarabien, Syrien, Västbanken eller Jemen.
Afrika	Individer födda i Afrika.
Asien	Individer födda i Afghanistan, Armenien, Azerbajdzjan, Bangladesh, Filippinerna, Georgien, Indien, Indonesien, Japan, Kambodja, Kazakstan, Kina, Nordkorea, Sydkorea, Laos, Malaysia, Mongolien, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Thailand, Uzbekistan, Turkmenistan, Hong Kong eller Vietnam.
Sydamerika	Individer födda i Sydamerika.

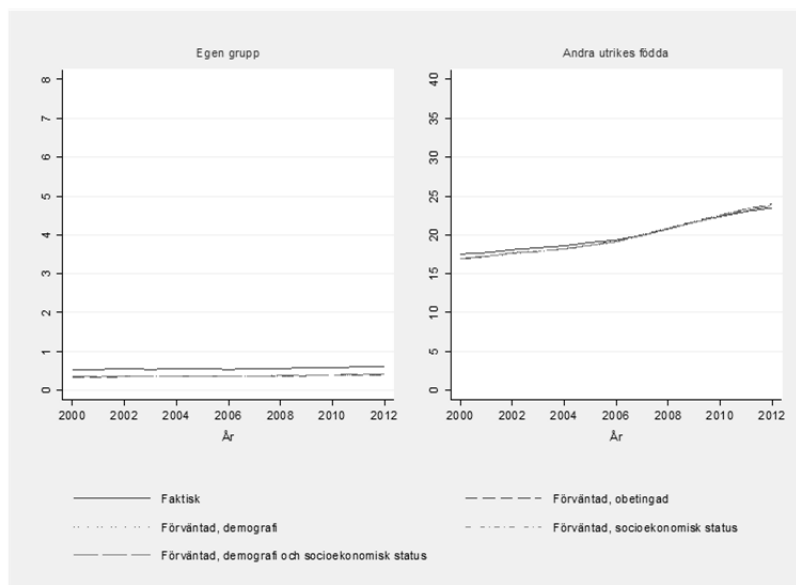
Appendix B

Faktisk och förväntad exponering bland utrikes födda mot den egna gruppen respektive andra utrikes födda 2000–2012 uppdelade på olika födelseregioner

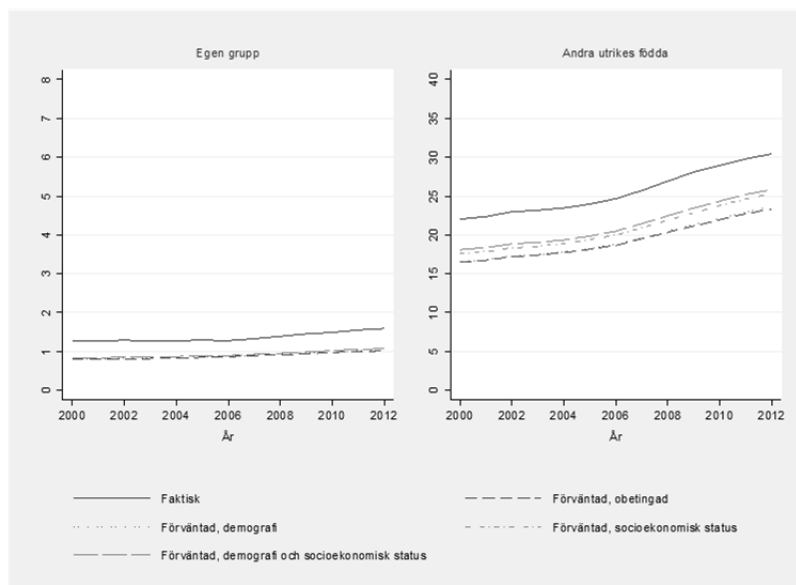
Figur B.1 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Norden mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

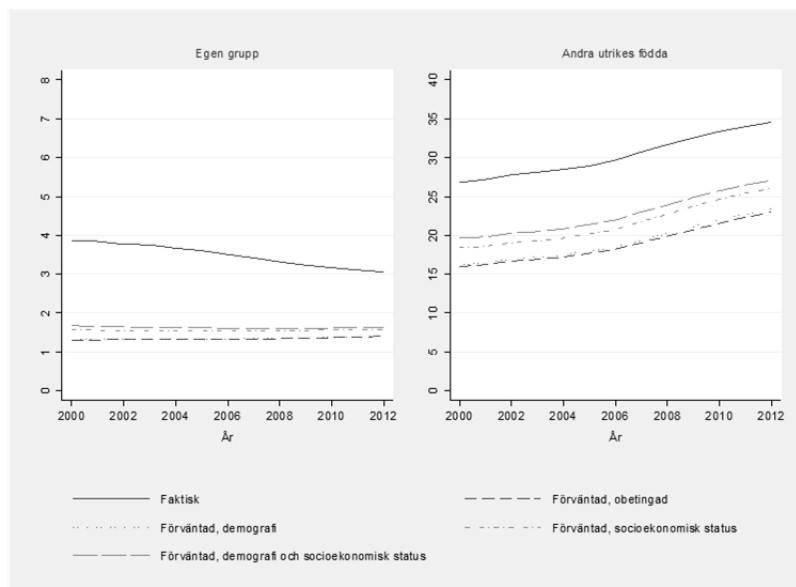
Figur B.2 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Västeuropa mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

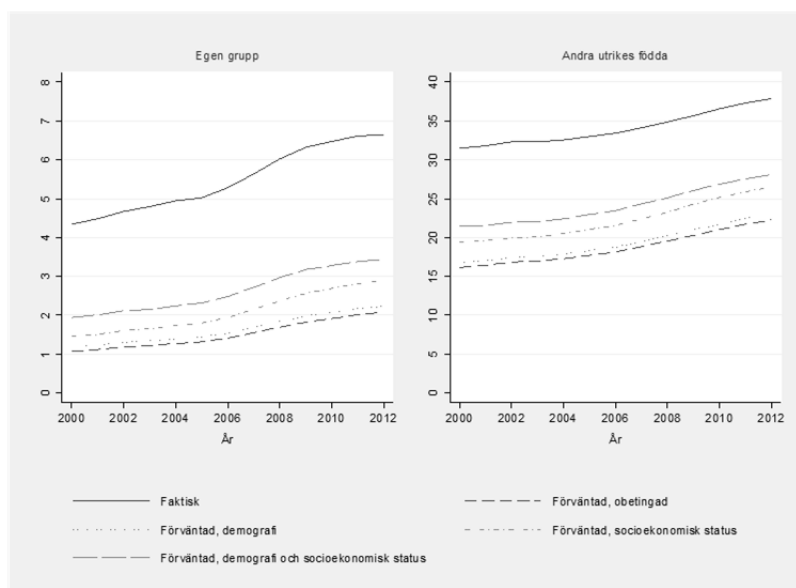
Figur B.3 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Östeuropa mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

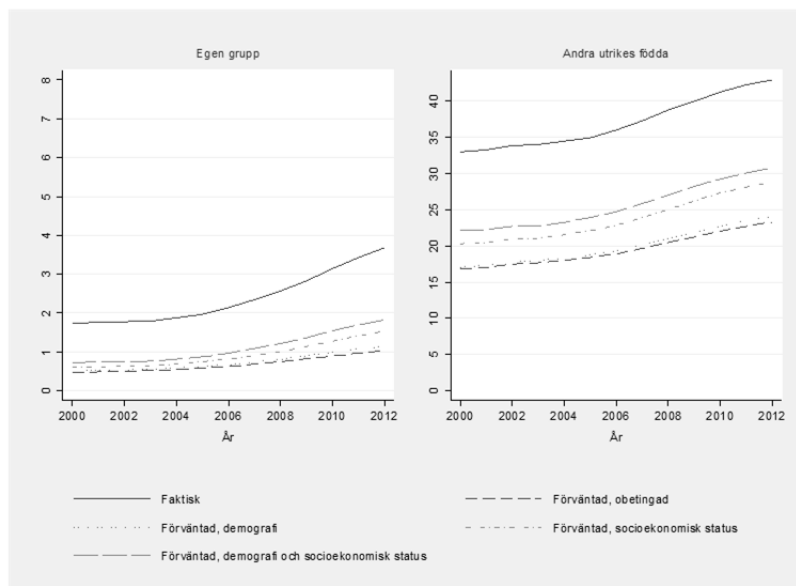
Figur B.4 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Sydeuropa mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

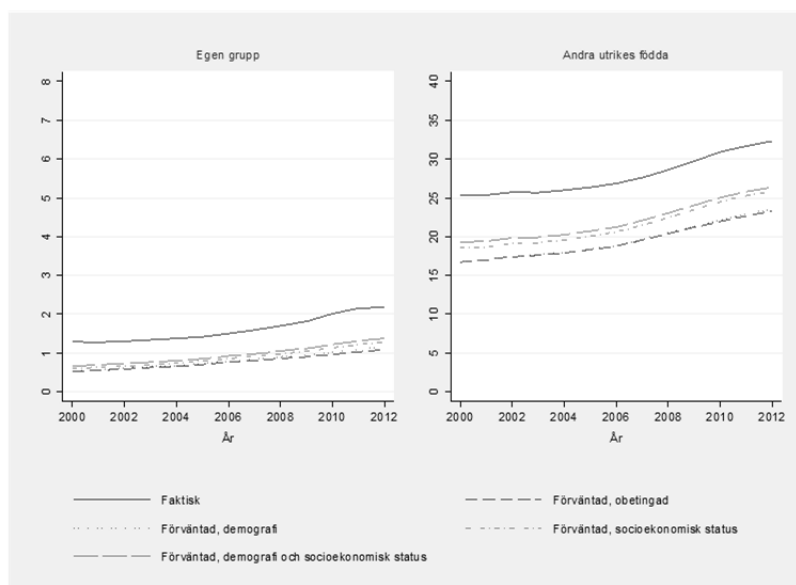
Figur B.5 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Mellanöstern mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

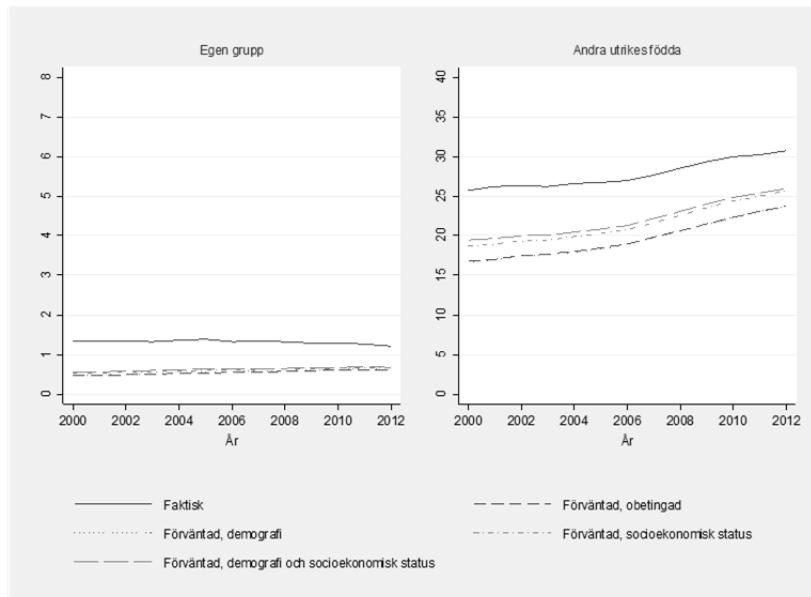
Figur B.6 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Afrika mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

Figur B.7 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Asien mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

Figur B.8 Faktisk exponering och förväntad exponering bland individer födda i Sydamerika mot den egna gruppen och andra utrikes födda 2000–2012

Appendix C

Sannolikheten att vara sysselsatt och arbetsinkomst uppdelat på kön

Sysselsättning

Tabell C.1 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för utrikes födda och inrikes födda kvinnor 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0219*** (0,0022)		-0,0214*** (0,0014)
Exponering mot egen grupp		-0,0697*** (0,0152)	
Exponering mot andra grupper		-0,0170*** (0,0021)	
Observationer	2 881 479	2 881 479	9 426 395
Justerad R^2	0,766	0,766	0,736

Not: Samtliga skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummy-variabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell C.2 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för utrikes födda och inrikes födda män 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0099*** (0,0025)		0,0171*** (0,0013)
Exponering mot egen grupp		-0,0477*** (0,0152)	
Exponering mot andra grupper		-0,0055** (0,0023)	
Observationer	2 798 945	2 798 945	9 573 893
Justerad R^2	0,746	0,746	0,745

Not: Samtliga skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Arbetsinkomst

Tabell C.3 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för utrikes födda och inrikes födda kvinnor 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0377*** (0,0032)		0,0662*** (0,0027)
Exponering mot egen grupp		-0,0491** (0,0221)	
Exponering mot andra grupper		-0,0367*** (0,0034)	
Observationer	1 886 153	1 886 153	8 237 946
Justerad R^2	0,806	0,806	0,825

Not: Alla skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), dummyvariabler för demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell C.4 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för utrikes födda och inrikes födda män 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	Utrikes födda	Utrikes födda	Inrikes födda
Exponering mot utrikes födda	-0,0409*** (0,0035)		-0,1003*** (0,0052)
Exponering mot egen grupp		-0,0114 (0,0264)	
Exponering mot andra grupper		-0,0441*** (0,0039)	
Observationer	1 967 256	1 967 256	8 492 059
Justerad R^2	0,828	0,828	0,837

Not: Alla skattningar inkluderar kontroller för födelse/region (för utrikes födda), dummyvariabler för invandringskohort (för utrikes födda), dummyvariabler för demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen inom parentes är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Appendix D

Andelen utrikes födda som äger en bostad inom olika invandringskohorter uppdelat på födelseregion

Tabell D.1 Andelen individer födda i Norden som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,57
1980–1985				0,49	0,54
1986–1990			0,49	0,55	0,62
1991–1995		0,49	0,60	0,67	
1996–2000	0,45	0,61	0,70		
2001–2005	0,61	0,71			
2006–2012	0,65				

Tabell D.2 Andelen individer födda i Västeuropa som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,62
1980–1985				0,55	0,60
1986–1990			0,51	0,58	0,63
1991–1995		0,46	0,57	0,64	
1996–2000	0,45	0,59	0,69		
2001–2005	0,53	0,66			
2006–2012	0,54				

Tabell D.3 Andelen individer födda i Östeuropa som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,56
1980–1985				0,47	0,51
1986–1990			0,39	0,44	0,52
1991–1995		0,32	0,41	0,52	
1996–2000	0,30	0,40	0,51		
2001–2005	0,36	0,44			
2006–2012	0,32				

Tabell D.4 Andelen individer födda i Sydeuropa som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,49
1980–1985				0,42	0,48
1986–1990			0,37	0,44	0,50
1991–1995		0,13	0,29	0,44	
1996–2000	0,19	0,30	0,43		
2001–2005	0,28	0,40			
2006–2012	0,35				

Tabell D.5 Andelen individer födda i Mellanöstern som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,38
1980–1985				0,29	0,37
1986–1990			0,21	0,32	0,46
1991–1995		0,11	0,21	0,37	
1996–2000	0,10	0,14	0,28		
2001–2005	0,15	0,24			
2006–2012	0,18				

Tabell D.6 Andelen individer födda i Afrika som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter invandringskohorter i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,31
1980–1985				0,21	0,26
1986–1990			0,10	0,15	0,25
1991–1995		0,07	0,10	0,18	
1996–2000	0,13	0,14	0,19		
2001–2005	0,16	0,17			
2006–2012	0,16				

Tabell D.7 Andelen individer födda i Asien som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,52
1980–1985				0,48	0,53
1986–1990			0,37	0,44	0,53
1991–1995		0,29	0,38	0,49	
1996–2000	0,29	0,36	0,46		
2001–2005	0,33	0,41			
2006–2012	0,34				

Tabell D.8 Andelen individer födda i Sydamerika som äger en bostad (egna hem eller bostadsrätt) inom olika invandringskohorter efter vistelsetid i Sverige

	Vistelsetid i Sverige				
	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Invandringsår 1980 eller tidigare					0,39
1980–1985				0,32	0,37
1986–1990			0,21	0,26	0,37
1991–1995		0,21	0,30	0,42	
1996–2000	0,22	0,30	0,40		
2001–2005	0,28	0,35			
2006–2012	0,34				

Appendix E

Sannolikhet att vara sysselsatt och arbetsinkomst för flyktinginvandrare och grupper med en hög grad av utrikes födda grannar

Sysselsättning

Tabell E.1 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för flyktinginvandrare, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0125*** (0,0034)	
Exponering mot egen grupp		-0,0253 (0,0208)
Exponering mot andra grupper		-0,0104*** (0,0026)
Observationer	1 305 733	1 305 733
Justerad R^2	0,757	0,757

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region, dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.2 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för individer födda i Irak, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0173*** (0,0057)	
Exponering mot egen grupp		-0,0453** (0,0222)
Exponering mot andra grupper		-0,0067 (0,0072)
Observationer	449 848	449 848
Justerad R^2	0,745	0,745

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.3 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för individer födda i Syrien, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0108** (0,0044)	
Exponering mot egen grupp		0,0530*** (0,0178)
Exponering mot andra grupper		-0,0199*** (0,0051)
Observationer	129 691	129 691
Justerad R^2	0,740	0,740

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.4 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för individer födda i Turkiet, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0053 (0,0034)	
Exponering mot egen grupp		0,0456*** (0,0175)
Exponering mot andra grupper		-0,0159*** (0,0045)
Observationer	282 535	282 535
Justerad R^2	0,754	0,754

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattning inkluderar dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.5 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för individer födda i Etiopen, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0176*** (0,0061)	
Exponering mot egen grupp		-0,1585 (0,1028)
Exponering mot andra grupper		-0,0103 (0,0074)
Observationer	93 036	93 036
Justerad R^2	0,731	0,731

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.6 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med sannolikheten att vara sysselsatt (årsarbetsinkomst > 0) för individer födda i Somalia, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0053 (0,0061)	
Exponering mot egen grupp		-0,0235 (0,0292)
Exponering mot andra grupper		-0,0015 (0,0091)
Observationer	95 088	95 088
Justerad R^2	0,728	0,728

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Arbetsinkomst

Tabell E.7 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för flyktinginvandrare som invandrat till Sverige 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0196*** (0,0045)	
Exponering mot egen grupp		-0,0023 (0,0341)
Exponering mot andra grupper		-0,0222*** (0,0046)
Observationer	841 531	841 531
Justerad R^2	0,808	0,808

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för födelseland/-region, dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.8 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för individer födda i Irak, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0448*** (0,0127)	
Exponering mot egen grupp		-0,1369** (0,0633)
Exponering mot andra grupper		-0,0172 (0,0157)
Observationer	222 741	222 741
Justerad R^2	0,787	0,787

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.9 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för individer födda i Syrien, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0360*** (0,0103)	
Exponering mot egen grupp		0,0333 (0,0567)
Exponering mot andra grupper		-0,0454*** (0,0140)
Observationer	79 106	79 106
Justerad R^2	0,781	0,781

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.10 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för individer födda i Turkiet, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0225*** (0,0081)	
Exponering mot egen grupp		0,1031** (0,0421)
Exponering mot andra grupper		-0,0492*** (0,0118)
Observationer	180 059	180 059
Justerad R^2	0,788	0,788

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.11 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för individer födda i Etiopien, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	-0,0108 (0,0117)	
Exponering mot egen grupp		-0,5196** (0,2118)
Exponering mot andra grupper		0,0160 (0,0168)
Observationer	68 071	68 071
Justerad R^2	0,809	0,809

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Tabell E.12 Skattning av hur grad av exponering mot utrikes födda samvarierar med arbetsinkomst för individer födda i Somalia, 2000–2012 i Sveriges tio största kommuner

	(1)	(2)
Exponering mot utrikes födda	0,0016 (0,0182)	
Exponering mot egen grupp		0,0382 (0,0874)
Exponering mot andra grupper		-0,0059 (0,0230)
Observationer	44 790	44 790
Justerad R^2	0,778	0,778

Not: Standardfel inom parentes. Alla skattningar inkluderar kontroller för dummyvariabler för invandringskohort, demografisk/socioekonomisk grupp, bransch, kommun och år. Standardfelen är klustrade på SAMS-nivå. * indikerar statistisk signifikans på 10-procentsnivån, ** på 5-procentsnivån och *** på 1-procentsnivån.

Appendix F

Tabell F.1 Variabelbeskrivning

Variabel	Beskrivning
<u>Beroendevariabler</u>	
Andel utrikes födda grannar	Andelen utrikes födda grannar som bor i det SAMS som individen är bosatt i (kontinuerlig).
Sysselsatt	1 om individen har en positiv årsarbetsinkomst, annars 0.
Årsarbetsinkomst	Inkomst från löneanställning, företagarkinomster och andra arbetsrelaterade inkomster.
<u>Oberoende variabler</u>	
Exponering mot utrikes födda	Andelen utrikes födda grannar som bor i det SAMS som individen är bosatt i (kontinuerlig).
Exponering mot egen grupp	Andel individer i det SAMS individen är bosatt i som är födda i samma land/region (kontinuerlig).
Exponering mot annan grupp	Andel individer i det SAMS individen är bosatt i som är födda i ett annat land eller annan region (kontinuerlig).
<u>Ålder</u>	
25-35 år	Referens.
36-45 år	1 om individen är mellan 36 och 45 år, annars 0.
46-55 år	1 om individen är mellan 46 och 55 år, annars 0.
56-64 år	1 om individen är mellan 56 och 64 år, annars 0.
<u>Kön</u>	
Man	Referens.
Kvinna	1 om individen är en kvinna, annars 0.
<u>Civilstatus</u>	
Ej gift	Referens.
Gift	1 om individen är gift, annars 0.
<u>Förekomst av barn</u>	
Inga barn	Referens.
Antal barn > 0	1 om antal barn i hushållet är större än noll, annars 0.

Tabell F.1 forts.

Variabel	Beskrivning
<i>Utbildning</i>	
Grundskola	Referens.
Gymnasium	1 om individens högsta utbildning är på gymnasienivå, annars 0.
Högskola	1 om individens högsta utbildning är på högskolenivå, annars 0.
<i>Årsarbetsinkomst</i>	
Kvantil 1	Referens.
Kvantil 2	1 om individen har en årsarbetsinkomst inom intervallet för den andra kvantilen, annars 0.
Kvantil 3	1 om individen har en årsarbetsinkomst inom intervallet för den tredje kvantilen, annars 0.
Kvantil 4	1 om individen har en årsarbetsinkomst inom intervallet för den fjärde kvantilen, annars 0.
Kvantil 5	1 om individen har en årsarbetsinkomst inom intervallet för den femte kvantilen, annars 0.
<i>Invandringsår</i>	
1980 eller tidigare	Referens.
1981-1985	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 1981 och 1985, annars 0.
1986-1990	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 1986 och 1990, annars 0.
1991-1995	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 1991 och 1995, annars 0.
1996-2000	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 1996 och 2000, annars 0.
2001-2005	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 2001 och 2005, annars 0.
2006-2012	1 om individen invandrat till Sverige mellan år 2006 och 2012, annars 0.
<i>Upplåtelseform</i>	
Egna hem	1 om individen bor i egna hem, annars 0.
Bostadsrätt	1 om individen bor i en bostadsrätt, annars 0.
Privat hyresrätt	1 om individen bor i en privat hyresrätt, annars 0.
Allmännyttan	1 om individen bor i allmännyttan (kommunal hyresrätt), annars 0.
Övriga hyresrätter	1 om individen bor i övriga hyresrätter, annars 0.
Övrigt	1 om individen bor i boendeformer som klassas om övrigt, annars 0.

Tabell F.1 forts.

Variabel	Beskrivning
Demografiska grupper	Total 40 grupper skapade utifrån ålder (5 kategorier, se ovan), kön (2 kategorier), civilstånd (2 kategorier) och förekomst av barn (2 kategorier).
Socioekonomiska grupper	Total 15 grupper skapade utifrån utbildningsnivå (3 kategorier, se ovan) och årsarbetsinkomst (5 kategorier).
<i>Bransch</i>	
Jord- och skogsbruk, fiske	Referens.
Tillverkning	1 om individen arbetar inom tillverkning, annars 0.
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	1 om individen arbetar med energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering, annars 0.
Byggverksamhet	1 om individen arbetar inom byggverksamhet, annars 0.
Handel och kommunikation	1 om individen arbetar inom handel och kommunikation, annars 0.
Finansiell verksamhet och företagstjänster	1 om individen arbetar med finansiell verksamhet och företagstjänster, annars 0.
Utbildning och forskning	1 om individen arbetar inom utbildning och forskning, annars 0.
Vård och omsorg	1 om individen arbetar inom vård och omsorg, annars 0.
Personliga och kulturella tjänster	1 om individen arbetar med personliga och kulturella tjänster, annars 0.
Offentlig förvaltning	1 om individen arbetar inom offentlig förvaltning, annars 0.
År	Dummyvariabler för respektive år. År 2000 används som referens.
Kommun	Dummyvariabler för kommun. Stockholm används som referens.

Förteckning över tidigare rapporter till ESO

2015

- En ny giv? En ESO-rapport om regleringen av spelmarknaden.
- Maktutövningar under lagarna? En ESO-rapport om trotsiga kommuner.
- En förlorad generation? En ESO-rapport om ungas etablering på arbetsmarknaden.
- Verksamma insatser mot brott? En ESO-rapport om orsak och verkan.
- Familjepolitik för alla? En ESO-rapport om föräldrapenning och jämställdhet.

2014

- Goda år på ålders höst? En ESO-rapport om konkurrens i äldreomsorgen.
- 3:12-Corporations in Sweden: The Effects of the 2006 Tax Reform on Investments, Job Creation and Business Start-ups.
- Företagandets förutsättningar – En ESO-rapport om den svenska ägarbeskattningen.
- Kapital på krita? En ESO-rapport om företagandets finansiering.
- Konkurrens, kontakt och kvalitet – hälso- och sjukvård i privat regi.
- Hållbara beräkningar – en ESO-rapport om att bedöma den offentliga sektorns finansiella hållbarhet.
- Med nya mått mätt – en ESO-rapport om indikationer på produktivitetens utvecklingen i offentlig sektor.

- Institutionsvård, incitament och information – en ESO-rapport om placering av ungdomar med sociala problem.

2013

- Bäste herren på täppan? En ESO-rapport om bostadsbyggande och kommunala markanvisningar.
- Allmän nytta eller egen vinning? En ESO-rapport om korruption på svenska.
- Var skapas jobben? En ESO-rapport om dynamiken i svenskt näringsliv 1990–2009.
- Transportinfrastrukturens framtida organisering och finansiering.
- Investeringar in blanco? En ESO-rapport om behovet av infrastruktur.
- Bonde söker bidrag – en ESO-rapport om effektivitet i det svenska landsbygdsprogrammet.
- The pension system in Sweden.
- Den offentliga sektorn – en antologi om att mäta produktivitet och prestationer.
- Utvinning för allmän vinning – en ESO-rapport om svenska mineralinkomster.
- Offentlig upphandling eller gröna nedköp? En ESO-rapport om miljöpolitiska ambitioner.

2012

- Svängdörr i staten – en ESO-rapport om när politiker och tjänstemän byter sida.
- En god start – en ESO-rapport om tidigt stöd i skolan.
- Den akademiska frågan – en ESO-rapport om frihet i den högre skolan.
- Income Shifting in Sweden. An empirical evaluation of the 3:12 rules.
- Samhällsekonomin på spåret – en ESO-rapport om att räkna på tunnelbanan.
- Hjälpa eller stjälpa? En ESO-rapport om kontrollfunktionen i arbetslöshetsförsäkringen

- Lärda för livet? – en ESO-rapport om effektivitet i svensk högskoleutbildning
- Forskning och innovation – statens styrning av högskolans samverkan och nyttiggörande

2011

- UD i en ny sits – organisation, ledning och styrning i en globaliserad värld.
- Försvarets förutsättningar – en ESO-rapport om erfarenheter från 20 år av försvarsreformer.
- Kalorier kostar – en ESO-rapport om vikten av vikt.
- Avtalsbestämda ersättningar, andra kompletterande ersättningar och arbetsutbudet.
- Sysselsättning för invandrare – en ESO-rapport om arbetsmarknadsintegration.
- Kollektivtrafik utan styrning
- Vägval i vården – en ESO-rapport om skillnader och likheter i Norden
- Att lära av de bästa – en ESO-rapport om svensk skola i ett internationellt forskningsperspektiv.
- Rapport från ett ESO-seminarium – decenniets framtidsfrågor.

2010

- En kår på rätt kurs? En ESO-rapport om försvarets framtida kompetensförsörjning.
- Beskattning av privat pensionssparande.
- Polisens prestationer – En ESO-rapport om resultatstyrning och effektivitet.
- Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges.
- Statliga bidrag till kommunerna – i princip och praktik.
- Revisionen reviderad – en rapport om en kommunal angelägenhet.
- Vården i vården – en ESO-rapport om målbaserad ersättning i hälso- och sjukvården.
- Enkelt och effektivt – en ESO-rapport om grundtrygghet i välfärdssystemen.

- Kåren och köerna. En ESO-rapport om den medicinska professionens roll i styrningen av svensk hälso- och sjukvård.

2009

- Den långsiktiga finansieringen – välfärdspolitikens klimatfråga?
- Regelverk och praxis i offentlig upphandling.
- Invandringen och de offentliga finanserna.
- Fyra dyra fonder? Om effektiv förvaltning och styrning av AP-fonderna.
- Lika skola med olika resurser? En ESO-rapport om likvärdighet och resursfördelning.
- En kår i kläm – Läraryrket mellan professionella ideal och statliga reform ideologier.

2003

- Skolmisslyckande – hur gick det sen?
- Politik på prov – en ESO-rapport om experimentell ekonomi.
- Precooking in the European Union – the World of Expert Groups.
- Förtjänst och skicklighet – om utnämningar och ansvarsutkrävande av generaldirektörer.
- Bostadsbyggandets hinderbana – en ESO-rapport om utvecklingen 1995–2001.
- Axel Oxenstierna – Furstespegel för 2000-talet.

2002

- ”Huru skall statsverket granskas?” – Riksdagen som arena för genomlysning och kontroll.
- What Price Enlargement? implications of an expanded EU.
- Den svenska sjukan – sjukfrånvaron i åtta länder.
- Att bekämpa mul- och klövsjuka en ESO-rapport om ett brännbart ämne.
- Lärobok för regelnissar – en ESO-rapport om regelhantering vid avregleringar.
- Att hålla balansen – en ESO-rapport om kommuner och budgetdisciplin.

- The School's Need for Resources – A Report on the Importance of Small Classes.
- Klassfrågan – en ESO-rapport om lärartätheten i skolan.
- Staten fick Svarte Petter – en ESO-rapport om bostadsfinansieringen 1985–1993.
- Hoten mot kommunerna – en ESO-rapport om ansvarsfördelning och finansiering i framtiden.

2001

- Mycket väsen för lite ull – en ESO-rapport om partnerskapen i de regionala tillväxtavtalen.
- I rikets tjänst – en ESO-rapport om statliga kårer.
- Rättvisa och effektivitet – en ESO-rapport om idéanalys.
- Nya bud – en ESO-rapport om auktioner och upphandling.
- Betyg på skolan – en ESO-rapport om gymnasieskolorna.
- Konkurrens bildar skola – en ESO-rapport om friskolornas betydelse för de kommunala skolorna.
- Priset för ett större EU – en ESO-rapport om EU:s utvidgning.

2000

- Att granska sig själv – en ESO-rapport om den kommunala miljötillsynen.
- Bra träffbild, fast utanför tavlan – en ESO-rapport om EU:s strukturpolitik.
- Utbildningens omvägar – en ESO-rapport om kvalitet och effektivitet i svensk utbildning.
- En svartvit arbetsmarknad? – en ESO-rapport om vägen från skola till arbete.
- Privilegium eller rättighet? – en ESO-rapport om antagningen till högskolan
- Med många mått mätt – en ESO-rapport om internationell benchmarking av Sverige.
- Kroppen eller knoppen? – en ESO-rapport om idrotts-gymnasierna.
- Studiebidraget i det långa loppet.
- 40-talisternas uttåg – en ESO-rapport om 2000-talets demografiska utmaningar.

1999

- Dagens och drivkrafter – en ESO-rapport om 2000-talets demografiska utmaningar.
- Återvinning utan vinning – en ESO-rapport om sopor.
- En akademisk fråga – en ESO-rapport om rankning av C-uppsatser.
- Hederlighetens pris – en ESO-rapport om korruption.
- Samhällets stöd till de äldre i Europa – en ESO-rapport om fördelningspolitik och offentliga tjänster.
- Regionalpolitiken – en ESO-rapport om tro och vetande.
- Att snubbla in i framtiden – en ESO-rapport om statlig omvandling och avveckling.
- Att reda sig själv – en ESO-rapport om rederier och subventioner.
- Bostad sökes – en ESO-rapport om de hemlösa i folkhemmet.
- Att ta sig ton – en ESO-rapport om svensk musikexport 1974–1999.
- Med backspegeln som kompass – en ESO-rapport om stabiliseringspolitiken som läroprocess.
- Med backspegeln som kompass – en ESO-seminarium om stabiliseringspolitik som läroprocess.

1998

- Staten och bolagskapitalet – om aktiv styrning av statliga bolag.
- Kommittéerna och bofinken – kan en kommitté se ut hur som helst?
- Regeringskansliet inför 2000-talet – rapport från ett ESO-seminarium.
- Att se till eller titta på – om tillsynen inom miljöområdet.
- Arbetsförmedlingarna – mål och drivkrafter.
- Kommuner Kan! Kanske! – om kommunal välfärd i framtiden.
- Vad kostar en ren? – en ekonomisk och politisk analys.

1997

- Fisk och Fusk – Mål, medel och makt i fiskeripolitiken.
- Ramar, regler, resultat – vem bestämmer över statens budget?
- Lönar sig arbete?

- Egenföretagande och manna från himlen.
- Jordbruksstödet – efter Sveriges EU-inträde.

1996

- Kommunerna och decentraliseringen – Tre fallstudier.
- Novemberrevolutionen – om rationalitet och makt i beslutet att avreglera kreditmarknaden 1985.
- Kan myndigheter utvärdera sig själva?
- Nästa steg i telepolitiken.
- Reglering som spel – Universiteten som förebild för offentliga sektorn?
- Hur effektivt är EU:s stöd till forskning och utveckling? – En principdiskussion.

1995

- Kapitalets rörlighet Den svenska skatte- och utgiftsstrukturen i ett integrerat Europa.
- Generationsräkenskaper.
- Invandring, sysselsättning och ekonomiska effekter.
- Hushållning med knappa naturresurser Exemplet sportfiske.
- Kostnader, produktivitet och måluppfyllelse för Sveriges Television AB.
- Vad blev det av de enskilda alternativen? En kartläggning av verksamheten inom skolan, vården och omsorgen.
- Hushållning med knappa naturresurser Exemplet allemansrätten, fjällen och skotertrafik i naturen.
- Företagsstödet Vad kostar det egentligen?
- Försvarets kostnader och produktivitet.

1994

- En effektiv försvarspolitik? Fredsvinst, beredskap och återtagning.
- Skatter och socialförsäkringar över livscykeln En simuleringsmodell.
- Nettokostnader för transfereringar i Sverige och några andra länder.

- Fördelningseffekter av offentliga tjänster.
- En Social Försäkring.
- Valfrihet inom skolan Konsekvenser för kostnader, resultat och segregation.
- Skolans kostnader, effektivitet och resultat En branschstudie.
- Bensinskatteförändringens effekter.
- Budgetunderskott och statsskuld Hur farliga är de?
- Den svenska insolvensrätten Några förslag till förbättringar inom konkurshanteringen m.m.
- Det offentliga stödet till partierna Inriktning och omfattning.
- Den offentliga sektorns produktivitet utveckling 1980–1992.
- Kvalitet och produktivitet – Teori och metod för kvalitetsjusterande produktivitetmått.
- Kvalitets- och produktivitet utvecklingen i sjukvården 1960–1992.
- Varför kulturstöd? Ekonomisk teori och svensk verklighet.
- Att rädda liv Kostnader och effekter.

1993

- Idrott åt alla? Kartläggning och analys av idrottsstödet.
- Social Security in Sweden and Other European Countries Three Essays.
- Lönar sig förebyggande åtgärder? Exempel från hälso- och sjukvården och trafiken.
- Hur välja rätt investeringar i transportinfrastrukturen?
- Presstödet effekter en utvärdering.

1992

- Statsskulden och budgetprocessen.
- Press och ekonomisk politik tre fallstudier.
- Kommunerna som företagsägare – aktiv koncernledning i kommunal regi.
- Slutbudsmetoden ett sätt att lösa tvister på arbetsmarknaden utan konflikter.
- Hur bra är vi? Den svenska arbetskraftens kompetens i internationell belysning.
- Statliga bidrag motiv, kostnader, effekter?

- Vad vill vi med socialförsäkringarna?
- Fattigdomsfällor.
- Växthuseffekten slutsatser för jordbruks-, energi- och skattepolitiken.
- Frihandeln ett hot mot miljöpolitiken eller tvärtom?
- Skatteförmåner och särregler i inkomst- och mervärdesskatten.

1991

- SJ, Televerket och Posten bättre som bolag?
- Marginaleffekter och tröskeleffekter barnfamiljerna och barnomsorgen.
- Ostyriga projekt att styra stora kommunala satsningar.
- Prestationsbaserad ersättning i hälso- och sjukvården vad blir effekterna?
- Skogspolitik för ett nytt sekel.
- Det framtida pensionssystemet två alternativ.
- Vad kostar det? Prislista för statliga tjänster.
- Metoder i forskning om produktivitet och effektivitet med tillämpningar på offentlig sektor.
- Målstyrning och resultatuppföljning i offentlig förvaltning.

1990

- Läkemedelsförmånen.
- Sjukvårdskostnader i framtiden vad betyder åldersfaktorn?
- Statens dolda kapital. Aktivt ägande: exemplet Vattenfall.
- Skola? Förskola? Barnskola?
- Bostadskarriären som en förmögenhetsmaskin.

1989

- Arbetsmarknadsförsäkringar.
- Hur ska vi få råd att bli gamla?
- Kommunal förmögenhetsförvaltning i förändring – citykommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö.
- Bostadsstödet – alternativ och konsekvenser.
- Produktivitetmätning av folkbibliotekens utlåningsverksamhet.

- Statsbidrag till kommuner: allt på en check eller lite av varje? En jämförelse mellan Norge och Sverige.
- Vad ska staten äga? De statliga företagen inför 90-talet.
- Beställare-utförare – ett alternativ till entreprenad i kommuner.
- Lönestrukturen och den "dubbla obalansen" – en empirisk studie av löneskillnader mellan privat och offentlig sektor.
- Hur man mäter sjukvård – exempel på kvalitet- och effektivitetsmätning.

1988

- Vad kan vi lära av grannen? Det svenska pensionssystemet i nordisk belysning.
- Kvalitet och kostnader i offentlig tjänsteproduktion.
- Alternativ i jordbrukspolitiken.
- Effektiv realkapitalanvändning i kommuner och landsting.
- Hur stor blev tvåprocentaren? Erfarenheten från en besparings-teknik.
- Subventioner i kritisk belysning.
- Prestationer och belöningar i offentlig sektor.
- Produktivitetsutveckling i kommunal barnomsorg.
- Från patriark till part – spelregler och lönepolitik för staten som arbetsgivare.
- Kvalitetsutveckling inom den kommunala barnomsorgen.

1987

- Integrering av sjukvård och sjukförsäkring.
- Produktkostnader för offentliga tjänster – med tillämpningar på kulturområdet.
- Kvalitetsutvecklingen inom den kommunala äldreomsorgen 1970-1980.
- Vägar ut ur jordbruksregleringen – några idéskisser.
- Att leva på avgifter – vad innebär en övergång till avgifts-finansiering?

1986

- Offentliga utgifter och sysselsättning.

- Produktions-, kostnads-, och produktivitetsutveckling inom den offentliga finansierade utbildningssektorn 1960–1980.
- Socialbidrag. Bidragsmottagarna: antal och inkomster. Socialbidragen i bidragssystemet.
- Regler och teknisk utveckling.
- Kostnader och resultat i grundskolan – en jämförelse av kommuner.
- Offentliga tjänster – sökarljus mot produktivitet och användare.
- Svensk inkomstfördelning i internationell jämförelse.
- Byråkratiseringstendenser i Sverige.
- Effekter av statsbidrag till kommuner.
- Effektivare sjukvård genom bättre ekonomistyrning.
- Samhällsekonomiskt beslutsunderlag – en hjälp att fatta bättre beslut.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom armén och flygvapnet 1972–1982.

1985

- Egen regi eller entreprenad i kommunal verksamhet – möjligheter, problem och erfarenheter.
- Sociala avgifter – problem och möjligheter inom färdtjänst och hemtjänst.
- Skatter och arbetsutbud.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom vägsektorn.
- Organisationer på gränsen mellan privat och offentlig sektor – förstudie.
- Frivilligorganisationer alternativ till den offentliga sektorn?
- Transfereringar mellan den förvärvsarbetande och den äldre generationen.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom den sociala sektorn 1970–1980.
- Produktions-, kostnads- och produktivitetsutveckling inom offentligt bedriven hälso- och sjukvård 1960–1980.
- Statsskuldräntorna och ekonomin effekter på den samlade efterfrågan i samhället.

1984

- Återkommande kostnads- och prestationsjämförelser – en metod att främja effektivitet i offentlig tjänsteproduktion.
- Parlamentet och statsutgifterna hur finansmakten utövas i nio länder.
- Transfereringar och inkomstskatt samt hushållens materiella standard.
- Marginella expansionsstöd ekonomiska och administrativa effekter.
- Är subventioner effektiva?
- Konstitutionella begränsningar i riksdagens finansmakt – behov och tänkbara utformningar.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 4. Budgetunderskott, utlandsupplåning och framtida konsumtionsmöjligheter. Budgetunderskott, efterfrågan och inflation.
- Vem utnyttjar den offentliga sektorns tjänster.

1983

- Administrationskostnader för våra skatter.
- Fördelningseffekter av kommunal barnomsorg.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 3. Budgetunderskott, portföljeval och tillgångsmarknader. Modellsimuleringar av offentliga besparingar m.m.
- Produktivitet i privat och offentliga tandvård.
- Generellt statsbidrag till kommuner – modellskisser.
- Administrationskostnader för några transfereringar.
- Driver subventioner upp kostnader – prisbildningseffekter av statligt stöd.
- Minskad produktivitet i offentlig sektor – en studie av patent- och registreringsverket.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 2. Fördelningseffekter av budgetunderskott. Hushållsekonomi och budgetunderskott.
- Enhetligt barnstöd? några variationer på statligt ekonomiskt stöd till barnfamiljer.
- Staten och kommunernas expansion några olika styrmedel.

1982

- Ökad produktivitet i offentlig sektor – en studie av de allmänna domstolarna.
- Offentliga tjänster på fritids-, idrotts- och kulturområdena.
- Perspektiv på budgetunderskottet, del 1. Budgetunderskottens teori och politik. Statens budgetfinansiering och penningpolitiken.
- Inkomstomfördelningseffekter av livsmedelssubventioner.
- Perspektiv på besparingspolitiken.